

Lepa lekcija župana Illyja

BOJAN BREZIGAR

Med kolektivnimi pravicami jezikovnih manjšin so dvojezični napisi nedvomno najvidnejši prikaz prisotnosti neke manjšine na ozemlju, na katerem je avtohtono naseljena. Nobena druga kolektivna pravica namreč ni tako vidna in ne označuje manjšinskega ozemlja tako, kot to opravijo dvojezični napisi. Prav zato se danes številne evropske države - tudi tiste, ki veljajo za zaščitnice jezikovnih manjšin - oklevajo, ko gre za priznanje zunanje podobe obstoja manjšine na nekem ozemlju. Najzgovornejši je dansko-nemški primer v Schleswigu, kjer Danci v Nemčiji in Nemci na Danskem sami sebe predstavljajo kot zgledno urejeni manjšini, z mednarodno in notranje pravno zaščito, o dvojezičnih napisih pa ni nikjer ne duha ne sluha in samo izvedenci v manjšinskih vprašanih vedo, da se danskemu mestu Aabenraa v nemščini pravi Apenrade in da so Nemci dansko ime Flensburg ponasili v Flensburg.

Nič cudnega torej, če se tudi v naših krajih okoli dvojezičnih napisov bije dolgoletna bitka: ti napisi bi namreč nedvoumno kazali na našo prisotnost na tem ozemlju in potrjevali njegovo dvojezičnost, ne glede na to, ali posameznik posega po teh pravicah ali ne. Gre torej za pravico, ki ji pri obravnavanju manjšin priznavajo višji status kot individualnim pravicam, ki se omejujejo na odnose med posameznikom in državo.

Zato je treba tržaski občini priznati, da se je tega vprašanja končno lotila in tako pretrgala desetletja dolgo ponavljanje zahtev, na katere so vedno deževali negativni odgovori. Prvi je table sicer obljubil župan Spaccini (kje so že tisti časi!) in res jih je dal nekaj postaviti, vendar so bile majhne in na primerno skritih mestih. Župan Richetti jih je dal odstraniti in namestiti je samo italijanske. Potem je bila protestna manifestacija v Trebcah, Slovenci smo sami postavili najprej lepe plave dvojezične table; te so nam odstranili, pred nekaj leti pa smo ponovno postavili table, tokrat rjave - te so formalno turistične. Lastnike je tržaska občina pozvala, naj jih odstranijo, obljubila pa je, da bo v slovenskih vaseh sama postavila dvojezične napise. Včeraj smo ugotovili, da je bil župan Illy mož beseda. Glede na vse njegove predhodnike, od Bartolija do Staffierija, njihove obljube in njihovo ravnanje s slovenskim delom prebivalstva tržaske občine, je Illy - kot že nekajkrat v skoraj dveh letih svojega mandata - dokazal, da Slovenci v tržaski občini niso drugorazredni državljani in da se ne sramuje pokazati javnosti naše prisotnosti. Res lepa lekcija tistim, ki se vedno razmišljajo z logiko Maccanicovega zakonskega osnutka...

Dvojezične table v občini Trst

TRST - Tržaska občinska uprava je v teh dneh zacela nameščati dvojezične table pred okoliškimi vasmami na svojem ozemlju. V tem smislu je tržaski župan Riccardo Illy že 16. februarja letos izdal odredbo, na osnovi katere bo morali dvojezične table namestiti pred Krizem, Prosekom, Konto-

velom, Opčinami, Bani, Trebca-mi, Padricami, Gropado, Bazovico, Lonjerjem in Ferlugi.

»Postavitev dvojezičnih tabel je za slovensko manjšino izrednega pomena,« je vest o nameščanju dvojezičnih tabel ocenil tržaski občinski svetovalec DSL Igor Dolenc, medtem ko je

Slovenska skupnost v svojem tiskovnem poročilu izrazila veliko zadovoljstvo ob tem pomembnem dogodku, ki pomeni važen korak v smeri utrjevanja enakopravnega sožitja med tu živčima narodoma, ter nadalje poudarila, da gre za jasno uveljavljanjepravi-ce, se pravi za zmago vseh.

Na 5. strani

BOSNA / 60 NATOVIH LETAL NAPADLO SRBSKE POLOŽAJE

Kazen z neba

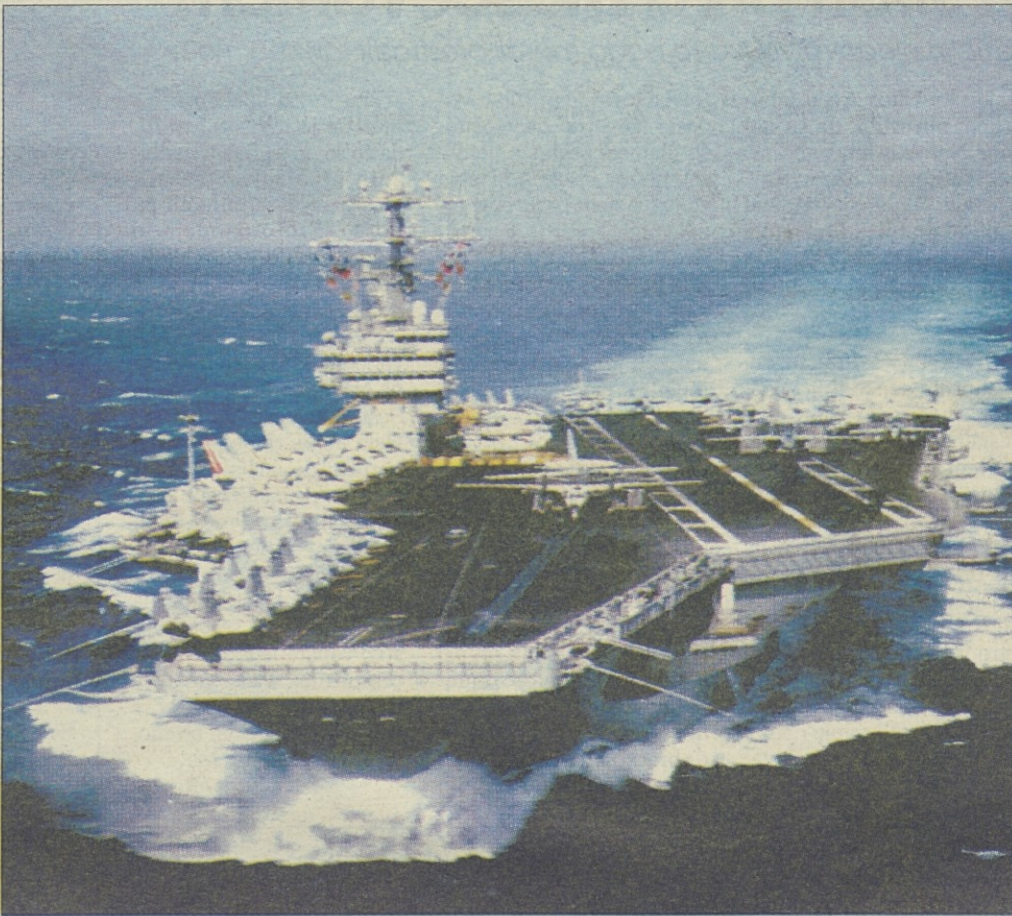
Sestreljen francoski mirage - Bosanski Srbi pripravljeni na pogajanja

SARAJEVO (dpa) - Letala zveze Nato so včeraj ves dan napadale položaje bosanskih Srbov. Napad Nata se je pričel ob dveh zjutraj in je odgovor na ponedeljkov topniški napad na Sarajevo. Natovi bombniki so odvrgli svoj tovor v bližini Sarajeva, Mostarja, Tuzle in Gorazda. Enote za hitro posredovanje pa so na srbske položaje v bližini Sarajeva izstrelile kar sedemsto granat.

Cilj napadov je po besedah vojaških predstavnikov Nata uničenje srbskega težkega orožja v okolici Sarajeva in zaščita ostalih varovanih območij v Bosni. Srbi so se na letalske napade odzvali z uporabo raket zemlja-zrak in pri tem sestrelili francosko vojaško letalo. Voditelj bosanskih Srbov Radovan Karadžić sicer trdi, da so njegove enote setrelile kar tri letala, toda poveljstvo sil zveze Nato tega ni potrdilo. Srbi so ves dan s topništvom obstreljevali bosansko glavno mesto in pri tem ubile tri ljudi.

Skupna vojaška akcija Nata in enot za hitro posredovanje so predstavniki zahodnih držav enoglasno podprli, Rusija pa je obsodila »vsakršno nasilje.« Bosanski predsednik Alija Izetbegović je izjavil: »Pot k miru je zdaj odprta.« Ameriški mirovni posrednik v Bosni Holbrook se je včeraj popoldne, ko so letalski napadi Nata še trajali, v Beogradu sestal s srbskim predsednikom Milosevičem. Po več kot triurnih pogovorih sta pogajanja prelozila.

Na 2. in 3. strani

Natova letala so vzletela z oporišča v Avianu in z letalonosilke Theodore Roosevelt v Jadranu (AP)

TRST/ ZA ODPSTOP ŽELEZARNE NAVEZI BOLMAT-LUCCHINI

Pogodbo podpišejo danes

TRST - Na sedežu deželne vlade bi morali sinoci podpisati pogodbo o prodaji skedenjske železarne družbi Servola, ki sta jo ustanovila jeklarska grupa Luigija Lucchinija ter družba Bolmat traderjev Bruna Bolfa in Vittoria Malacalze. Do podpisa pa ni prišlo zaradi zapleta na ministrstvu za delo, kjer bi morali pred tem formalizirati sporazum med novima lastnikoma obrata in sindikati glede odpravnin in mobilnosti. Pogajanja v navzočnosti ministra Treua in deželnega odbornika Morettona so se zavlekla do enajstih zvečer, naposled pa so le dosegli sporazum. Ku-poprodajno pogodbo bodo podpisali danes.

Na 7. strani

Podpis le prvi korak

Privatizacija železarne odpira novo poglavje v razvojni politiki Trsta. Resitev tovarne ob ohranitvi delovnih mest bi bil uspeh, a tudi odgovor vsem, ki trdijo, da lahko shajamo brez industrije. Ko ne bi bil sindikat tako vztrajno branil železarjev v prepričanju, da bo s tem preprečil propad tovarne, ne bi bilo sinergije Lucchini-Bolmat, ki bo razvila obrat pod Skednjem v pomembnem člen mednarodne proizvodne verige, tamkajšnje operativno obalo pa v največji terminal za razsute tovore na Sredozemlju. Seveda, če bo naveza držala besedo. Razlogov za to, da je ne bi, pa očitno ni, saj Lucchini železarno nujno potrebuje. Ko je ne bi, bi javni protesti zoper njeno likvidacijo prav nič ne zalegli, prav tako ne prizadevanja mestnih in deželnih upraviteljev.

Nobenega triumfalizma, torej. Preporod gospodarstva bo terjal še hude napore, kajti izvajati je treba začeti tudi druge točke protokola o soglasju, ki so običale

na papirju. Protokol naj bi odprl novo obdobje v zgodovini Tržaskega. Uresničitev programskega sporazuma med deželno in osrednjo vlado bi omogočila izpopolnitev pristaniške, (avto) cestne, železniske in telekomunikacijske infrastrukture, ki je temeljnega pomena za povezavo teh krajev s ključnimi prometnimi osmi v srednji in vzhodni Evropi ter za ovrednotenje jadranske poti v svet (ob ohranitvi samostojnosti Tržaskega Lloydja), obenem pa prekvalificiranje maloindustrijskih in obrtnih podjetij z inovacijskim doprinosom raziskovalnih ustanov ter razvoj turizma (toda Duchi d'Aosta, cvet v gumbnici mestnega hotelirstva, hrope).

Zakaj molk? Odgovor je v pogostih znamenjavah odbornikov na deželni in ministrov na državni ravni, a tudi v krajevnem medlobijskem obračunavanju, ki je bilo opazno na pokrajinski gospodarski konferenci.

Drago Gasperlin

Stanarine: Treu snuje reformo

RIM - Medtem ko sodstvo nadaljuje s preiskavo, je minister za delo Tiziano Treu napovedal spremembe v najemninah in pravilniku za dodeljevanje stanovanj skrbstvenih ustanov. Najemnino po merilu »pravične stanarine« bodo ohranili samo družbeno ogroženi najemniki z manj kot 20 milijoni lir letnega dohodka, medtem ko jo boba ostalim povisali. Najpremožnejši naj bi plačevali tržno veljavno najmnino. Spremenili bodo tudi pravila za sestavljanje prednostnih lestvic.

Na 2. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Lažna fakturiranja pri Dalmineju

BERGAMO - Sodne oblasti so v okviru preiskave o oderustvu prepovedale vsakršno delovanje vodstvu družbe Dalmine, potem ko je finančna straža odkrila mrežo lažnih fakturiranj za okrog 25 milijard lir.

Stran 2

Začetek beneškega festivala

V vsakoletnem vrvežu se je včeraj v Benetkah začel filmski festival. Ameriški igralec Denzel Washington se je pripeljal pred Trg Sv. Marka s podmornico.

Stran 3

Seminar za šolsnike na Tržaškem

V ponedeljek se bo v Trstu začel 30. seminar za slovenske vzgojiteljice, učitelje in profesorje.

Stran 7

Umetitvena seja slovenske konzulte

Na zupanstvu v Gorici se bodo jutri, na umestitveni seji sestali člani slovenske konzulte.

Stran 8

Arianna Bogatec odlična četrta

Na absolutnem državnem prvenstvu v razredu Evropa v Marsali je Sirenina jadralka Arianna Bogatec osvojila odlično 4. mesto.

Stran 19

Natova letala so porušila vas Vidići (Telefoto: AP)

NA ULICAH BOSANSKE PRESTOLNICE

Veseli in strah pred maščevanjem

Tudi Radovan Karadžić in njegova vojska se bodo morali prestrašiti tolikšne moči

SARAJEVO - Prebivalci sarajevske Ulice Avde Jabuice so včeraj ponoci po radijskem obvestilu, da so nočne eksplozije povzročile bombe Natovih letal nad srbskimi položaji okoli mesta, priredili improviziran karneval. »Prihajajo, tukaj so, poslušajte letala,« je zaklical Kemo Miftari, ko je od veselja plesal po ulici. Prebivalci ulice so na cesto znosili mize, stole, hrano in pijačo - in začela se je zabava v čast dolgo pričakovanemu preobratu v štiridesetmesečni vojni.

Natova letala so skupaj s topništvom enot Združenih narodov srbske položaje okrog bosanskega glavnega mesta bombardirala zaradi ponedeljkovega srbskega bombnega napada na Sarajevo, v katerem je bilo ubitih 37, ranjenih pa 85 ljudi. Bombe in topovski izstrelki, ki jih je bilo slišati z okoljskih hribov, so v zgodnjih jutranjih urah zbudili večino ljudi. »Ko sem ob pol treh zjutraj slišal letala, sem zbudil vso družino,« je povedal 49-le-

tni taksist Hamo Babić. »Zbudite se, se jim rekel. Tega ne smete zamuditi. Vstali smo in skuhami kavo, potem pa smo prebedeli vso noč. Zal mi je le, da živimo v pritličju. Lahko smo le poslušali, videti pa ni bilo mogoče ničesar.« Njegov kolega Alija Misić je imel z najvišjega nadstropja stanovanjskega bloka na hribu v Siglani čudovit razgled na bombardiranje in obstreljevanje območja severno od Sarajeva. »Ko so bombe zadele ce-

tniško tovarno orožja v Vogošci (severno od mesta), so plameni segli sto petdeset metrov visoko. Ogenj je zamrl, potem pa se spet razplamtel. Tovarna je gorela dve uri in območje je se vedno pokrito z dimom.«

Najpomembnejši sarajevski dnevnik Oslobođenje je z jutranjo izdajo zamujal. Ko je pozno dopoldne dosegel ulice, je že vseboval novico o prvem letalskem napadu Natovih letal z naslovom Agresorska oporišča bombardirana. Za sedemindesetletno Mejro Marevac je Natov napad premajhna škodnina za maščevanje, ki si ga želi, ker je bila skupaj s sinom ranjena v ponedeljkovem srbskem napadu. »Napad je za Srbe sicer dobra sola, ni pa zadostna,« je odločno dejala.

»Natu in Združenim narodom se je treba zahvaliti, da so se po trpljenju nedolžnih prebivalcev našega mesta končno odločili za poseg. Srbi razumejo le eno sporočilo - silo. Nasilneži so, zveri, in končno so dobili, kar si zaslužijo.«

Mnenje meščanov o najverjetnejšem odzivu Srbov na Natov napad je deljeno. Sestindesetletni vojak Nale meni, da je napad le spodbudil srbsko odločnost in na ogenj prilil olja. »Poznam jih, danes bodo zelo jezni in hoteli se bodo maščevati,« je trezno pripomnil. Taksist Misić pa predvideva, da se bo vodstvo separatističnih Srbov prestrašilo: »Celo Karadžić mora zdaj priznati, da je vojna napaka. Zdaj bo moral z nami skleniti mir.«

Kurt Schork / Reuter

Položaje bosanskih Srbov na Igmanu je zajel ogenj (Telefoto: AP)

KRONOLOGIJA

Natove akcije v Bosni in Hercegovini

Od resolucije OZN 836 do največje letalske akcije v zgodovini Nata

HAMBURG (dpa) - Letala zveze Nato so na Balkanu doslej napadla dvanajstkrat, da bi zaščitila modre celade ali varovana območja. Osnova za takšne napade je resolucija Združenih narodov 836, ki je bila sprejeta **junija 1993**.

28. februarja 1994 dva ameriška lovca F-16 v bližini Banjaluke sestrelita stiri letala bosanskih Srbov, ki kršijo prepoved letenja.

10. aprila 1994 dve ameriški letali F-16 napadeta cilje bosanskih Srbov v bližini obleganega Gorazda.

11. aprila 1994 ameriško letalo FA-18 A napade srbske položaje pri Gorazdu.

5. avgusta 1994 šestnajst letal Nata iz ZDA, Nizozemske, Francije in Velike Britanije v bližini Sarajeva napade srbsko skladišče težkega orožja.

22. septembra 1994 letala zveze Nato napadejo srbske položaje v bližini sarajevskega letališča, ker so bosanski Srbi streljali na transportno letalo, ki je prevajalo humanitarno pomoč.

21. novembra 1994 Natovi bombniki prvič napadejo cilje zunaj BiH: približno 39 bojnih letal bombardira vojsko letališče Udbina v takrat se srbski Krajini ter uniči vzletno in pristajalno stezo.

23. novembra 1994 približno dvajset letal zaradi srbskega napada na britanska letala obstreljuje srbske radarje in raketne sisteme v bližini Bihaca.

25. maja 1995 po preteku ultimata ZN šest letal zveze Nato napade skladišče streliva v prestolnici bosanskih Srbov Palah. Združeni narodi so se tako odzvali na srbske napade na varovana območja, v katerih je umrlo 60 ljudi, tristo pa jih je bilo ranjenih.

11. julija 1995 bombniki zveze Nato napadejo srbsko kolono oklepnikov, ki napreduje proti varovanemu območju Srebrenice.

4. avgusta 1995 letala zveze Nato napadejo položaj krajskih Srbov v bližini Knina.

30. avgusta 1995 se začne največja letalska akcija v zgodovini Nata.

Hrvaško-srbski sporazum o umiku topništva od razmejitvene črte v Slavoniji

ZAGREB (Reuter) - Hrvaska vojska in srbske paravojske skupine v vzhodni Slavoniji so se v torek dogovorile, da bodo z ozemlja, ki ga nadzorujejo mirovne enote Združenih narodov, umaknile svoje topništvo.

Hrvaška tiskovna agencija Hina je sporočila, da bosta obe strani umaknili minomete in protiletalsko orožje za šest kilometrov od

razmejitvene črte, mirovnim silam Združenih narodov pa bosta spet prepustili opazovalne točke, od koder so ju pregnali maja letos. Tiskovni predstavnik ZN je povedal, da je hrvaško-srbski dogovor pomemben predvsem zato, ker dokazuje, da sta obe strani pripravljene na mirno reševanje sporov. Odnosi v vzhodni Slavoniji so se namreč po akciji hrvaske vojske v

Kninu zaostri in zahodni vojaški analitiki so napovedovali celo, da utegne na območju Slavonije nastati novo krizno žarišče, zlasti ker je hrvaška vlada prejšnji teden zagrozila, da bo počakala še do konca leta. Če v tem času zahodnim diplomatom ne bi uspelo najti načina za rešitev slavonskega vprašanja, bi si Hrvaška to ozemlje priborila z vojaškim posegom.

skri Srbi nemudoma udariti po Gorazdu in Tuzli. (G. I.)

PALE (Reuter) - Bosanski Srbi so napad Natovih letal nemudoma obsodili kot hudo prekršitev vseh sprejetih resolucij Varnostnega sveta ZN in pooblastil, ki jih imajo Združeni narodi na območju nekdanje Jugoslavije. Zunanji minister vlade bosanskih Srbov Aleksa Buha je izjavil, da bi moral Zahod bosanskim Srbov najprej neizpodbitno dokazati krivdo, se pogovoriti in pripraviti sporazum, po skrajnem sredstvu, kot je zračni napad, pa poseči šele v primeru, da Srbi sporazuma ne bi bili pripravljeni podpisati. Vodja bosanskih Srbov Radovan Karadžić je po napadu nemudoma odpotoval v Beograd, kjer naj bi se sestal s srbskim vodstvom in Holbrookom, neodvisna tiskovna agencija Beta pa je sporočila, da bo Karadžić verjetno podpisal celo »neaksen doku-

ment«, s katerim naj bi sprejel ameriške mirovne pogoje. Pred srečanjem z delegacijo ameriških diplomatov je Karadžić govoril na tiskovni konferenci. Ravnanje zahodnih sil je označil za vojni zločin, dodal pa je, da se bodo bosanski Srbi branili. »Nasi ljudje so naveličani krivic, ki se jim godijo iz dneva v dan. Današnji napad je dokazal, da se lahko zanesemo le se nase. Nasi vojaki odločno vztrajajo na svojih položajih in povem vam, na koncu bomo kljub vsemu zmagali. Zahod se je tokrat ustel, boste videli.«

SARAJEVO (Reuter) - V bosanski prestolnici je včeraj kar kipele od navdušenja nad vojaškim napadom zahodnih sil. Ljudje so proslavljali na ulicah, čeprav so jih oblasti in bosanski radio nenehno opozarjali, naj ne zapuščajo zaklonišč, saj obstaja velika verjetnost, da se bodo bosanski Srbi maščevali. S svojimi soder-

zavlani pa se je v Parizu veselil tudi bosanski predsednik Izetbegović, ki je novinarjem navdušeno povedal, da predstavlja vojsko posredovanje zahodnih sil prelomnico v bosanski krizi, hkrati pa je obzaloval, da je Zahod posredoval sele po ponedeljkovem minometnem napadu na Sarajevo. »Končno se je odprla pot k miru in zdaj moramo storiti vse, da ne bomo več zavili z nje,« je z navdušenjem povedal Izetbegović.

LJUBLJANA - »Konstruktivno ameriško diplomatsko akcijo, ki je usmerjena k političnemu reševanju krize v Bosni, je pospremila teroristična akcija srbskega orožja in to pot prizadejala nedolžno in izmučeno prebivalstvo Sarajeva. Letalstvo Nata je upravičeno ukrepalo. Upamo, da bo ta akcija spodbuda za politično reševanje posledic agresije nad BiH,« je zapisalo slovensko zunanje ministrstvo.

ODMEVI

ODMEVI

ODMEVI

ODMEVI

ZAGREB - Hrvasko vodstvo meni, da je bil vojaški poseg Natovih letalskih sil v Bosni nujno potreben. O tem je v svojem pismu bosanskemu predsedniku Izetbegoviću pisal tudi hrvaški predsednik Tudman, ki je dodal, da je Zahod končno dojel, da je treba tistim, ki ne sprejemajo mirovne pobude, mirovni proces vsiliti, čeprav je treba pri tem poseči tudi po skrajnih sredstvih. Pri tem je poudaril, da s tem ne misli samo na Srbe, ampak na vsakogar, ki ne bi spoštoval mirovnih sporazumov in dogovorov. Drugih uradnih odzivov hrvaskega političnega vrha in parlamentarnih strank na vojsko akcijo zahodnih sil včeraj se ni bilo, kljub temu pa Hrvati že nekaj časa opozarjajo, da »je sila edini jezik, ki ga Srbi razumejo«. (J. L.)

BEOGRAD - Jugoslovanska zvezna vlada je ostro obsodila uporabo zahodnega vojnega letalstva v Bosni, zvezni premi-

er Radoje Kontić pa je zahteval, naj Zahod takoj preneha z vojaško akcijo. Vojaški poseg zahodnih sil v Bosni je ostro obsodila tudi vladajoča srbska SPS, ki meni, da tako se dolgo ne bo mogoče rešiti bosanske krize. Drugačnega mnenja pa je opozicijska SPO, ki je obsodila »protisrbsko in nečloveško politiko Pal« in dodala, da so bosanski Srbi dobili to, kar so že dolgo iskali - krepko zausnico namrec. Vodja stranke Vuk Drasković je opozoril tudi na možnost, da se bodo skušali bosanski Srbi maščevati, zato je pozval Pale in poveljstvo srbske vojske v Bosni, naj se vzdržijo novih oboroženih akcij in s tem prispevajo k nadaljevanju mirovnega procesa.

S tem pa se - kot vedno - ne strinja vodja srbskih radikalcev Vojislav Sešelj, ki je javno povedal, da za ponedeljkov napad niso krivi bosanski Srbi, ampak kar Muslimani. Dodal da morajo bosan-

VOJAŠKI POSEG SEVERNOATLANTSKE ZVEZE V BOSNI IN HERCEGOVINI

Nato osvobaja Sarajevo

Srbski vojaški viri poročajo, da so sestrelili tri sovražna letala

SARAJEVO (dpa) - »Nato je moral ukrepati tako odločno,« je bilo slišati iz poveljstva zveze v Bruslju. Po dolgih mesecih ponižanj in praznih groženj so Združeni narodi in Nato končno pokazali odločnost, da posežejo v bosanski spor. Zračne sile Nata so včeraj z napadom na položaje bosanskih Srbov zacele največjo vojaško akcijo od ustanovitve Severnoatlantske zveze leta 1949.

S podporo topništva enot za hitro posredovanje je včeraj več kot 60 Natovih letal ob dveh zjutraj začelo obstreljevati srbske cilje v Bosni. Obsežni protidarec pod okriljem mandata Združenih narodov je napovedani odgovor na srbski pokol civilistov v Saraje-

vu, ki se je zgodil v ponedeljek.

Natova letala so z napadom zelo zmanjšala vojaško moč bosanskih Srbov. Po besedah poveljnika mirovnih sil v Bosni generala Bernarda Janvierja so srbsko topništvo v okolici Sarajeva skoraj povsem uničili. Poleg tega so le-

tala napadla tudi radarje, položaje protizračne obrambe, vojska poveljstva in skladišča orožja v bližini Sarajeva, Goražda, Tuzle in Mostarja.

Bosanski Srbi so na Natove napade odgovorili le v omejenem obsegu, vendar so znova obstreljevali Sarajevo in pri tem ubili tri ljudi. Enote bosanskih Srbov so proti letalom, ki so poletela z letalonosilke USS Theodor Roosevelt in iz Natovih letalskih oporišč v Italiji, uporabili tudi rakete vrste zemlja-zrak. Pri tem so bi-

li tudi uspešni, saj so francoski vojaški viri včeraj sporočili, da so na vzhodu Sarajeva sestrelili francosko letalo Mirage 2000, ki je napadlo srbske položaje. Pilot naj bi se iz letala izstrelil, toda njegova usoda je nejasna. Po trditvah Radovana Karadžića pa naj bi Srbi sestrelili kar tri letala zveze Nato.

Ves včerajšnji dan je bilo v bosanski prestolnici in njeni okolici slišati bobnenje letal ter močne eksplozije. Letala zveze Nato so s svojimi izstrelki zadela tudi

pomembno skladišče orožja v bližini Pal. Oklepniki enot za hitro posredovanje pa so priskočili na pomoč modrim celadam, ki so bile v nevarnosti. Prebivalstvo obleganega Sarajeva že slavi posredovanje Nata, toda zaradi strahu pred srbskim obstreljevanjem se ne upa na ceste. Po srbskih podatkih naj bi bilo včeraj v bližini Sarajeva ubitih pet evropskih mirovnih opazovalcev. Med žrtvami je tudi španski veleposlanik, ki je bil vodja evropske mirovne misije v Sarajevu.

Letalo Nata na sarajevskem nebu (Telefoto: AP)

ZVEZA NATO JE NAPADLA POLOŽAJE BOSANSKIH SRBOV

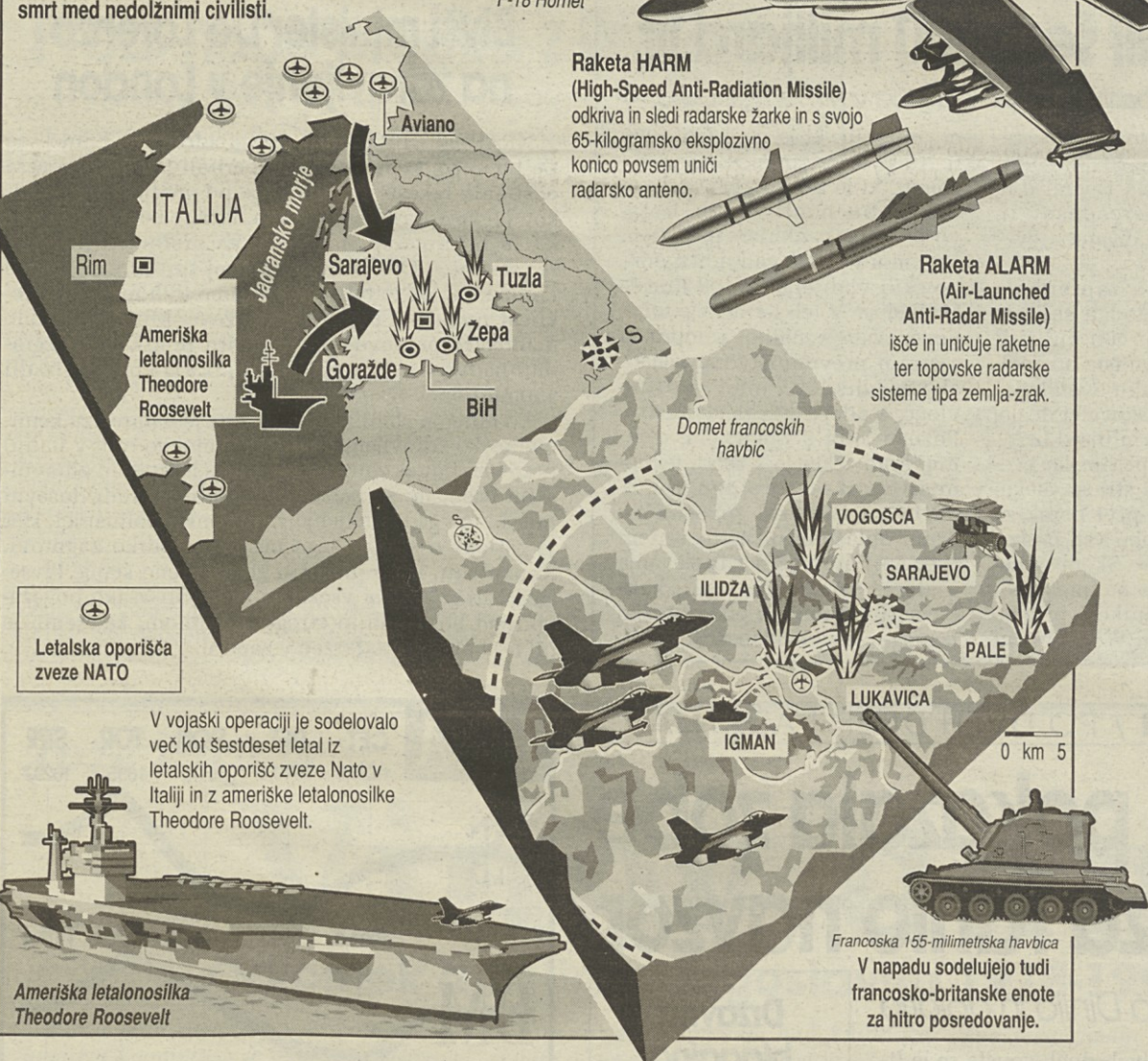
Severnoatlantska zveza je v sredo zjutraj z letali in topništvom silovito napadla položaje bosanskih Srbov v okolici Sarajeva ter v srednji, južni in vzhodni Bosni, da bi za vedno utišala srbske topove, ki sejejo smrt med nedolžnimi civilisti.

Glavni cilj Natovih letal, ki so poletela nad Goražde in Tuzlo, so bili položaji srbske protiletalske obrambe.

Lovski bombnik F-18 Hornet

Raketa HARM
(High-Speed Anti-Radiation Missile)
odkriva in sledi radarske žarke in s svojo 65-kilogramsko eksplozivno konico povsem uniči radarsko anteno.

Raketa ALARM
(Air-Launched Anti-Radar Missile)
išče in uničuje raketne ter topovske radarske sisteme tipa zemlja-zrak.

Letalska oporišča zveze NATO

V vojaški operaciji je sodelovalo več kot šestdeset letal iz letalskih oporišč zveze Nato v Italiji in z ameriške letalonosilke Theodore Roosevelt.

Ameriška letalonosilka Theodore Roosevelt

Francoska 155-milimetrska havbica

V napadu sodelujejo tudi francosko-britanske enote za hitro posredovanje.

ANALIZA

Nato ne ogroža mirovnega procesa

Letalski napadi so zadnja možnost za rešitev ugleda Združenih narodov

LONDON - V trenutku, ko je ameriška mirovna pobuda zbudila novo upanje za mir v nekdanji Jugoslaviji, je Natov napad stanje vrnil v popolno zmedo. Diplomati in analitiki se sprasujejo, ali bodo letalski napadi ustavili komaj začel mirovni proces, ki je že pozel prve sadove, in s tem Zahod potisnili v širši konflikt, ki se mu je doslej z vsemi silami skušal izogniti.

Najsilovitejši Natovi zračni napadi doslej, s katerimi so Srbe kaznovali za pokol na sarajevski tržnici, so končno storili nekaj za vrnitev zaupanja v Združene narode, ki so na Balkanu izgubili vso kredibilnost. Vendar bo morda cena napadov visoka, če bodo bosanski Srbi umaknili svojo nenadno podporo ameriskemu mirovnemu načrtu in napadli sile ZN. Srbi so se za napade že mascevali z obstreljevanjem Sarajeva. Diplomati menijo, da utegne bombardiranje Karadžićevih borcev opogumiti tudi bosansko vladno vojsko. »V naslednjih dneh bomo videli, ali smo na kriznico izbrali pot do miru, ali pa nas bo potegnilo v zelo umazano vojno,« je izjavil neki diplomat. Tiskovni predstavnik ZN v Zagrebu Chris Gunness je priznal, da so siloviti zračni napadi po treh letih mednarodne vpletenosti v Bosni »zelo tvegana strategija«. »Lahko se nam vrnejo kot bumerang,« je izjavil. »Če bodo napadi učinkoviti, nam bodo vsi ploskali in sprasevali, zakaj tega nismo storili že pred dvema letoma,« je izjavil polkovnik Andrew Duncan iz Instituta za mednarodne studije. Če strategija ne bo uspešna, bodo posledice nepredvidljive.

Združeni narodi v Bosni niso več tako izpostavljeni kot v maju, ko so Srbi zaradi omejenih Natovih zračnih napa-

dov zajeli več sto pripadnikov mirovnih celad. Se več, ZN lahko računajo na ognjeno moč enot za hitro posredovanje. Vendar diplomati in vojaški častniki menijo, da oborožene modre celade se vedno niso dovolj opremljene za vojno, tako da Zahod ne želi postati stran v sporu. Večina evropskih držav bi raje umaknila svoje vojske iz Bosne, kot pa da bi se vpletle v vojno - tudi če bi to pomenilo novo katastrofo za milijone ljudi.

Seveda bi bil scenarij povsem drugačen, če bi se bosanski Srbi odločili, da se je bolje pogoditi z Natom, kot si znova nakopati njegov bes. Vlada s Pal, ki je lani zavrnila mirovni načrt skupine za stike, je že sporočila, da ima ameriški mirovni načrt »pozitivne elemente«. Washington je z dobrodslicjo sprejel spremembo srbskega tona.

Kaže, da so velesile vsaj enkrat strnile svoje vrste za ameriško pobudo in izpustile običajno prekanje o tem, kaj bo naslednja poteza. Rusija, tradicionalni nasprotnik Natovih akcij v nekdanji Jugoslaviji, je se vedno tu, ceprav tisa, kot smo je vajeni. Diplomati menijo, da je Moskva spoznala, da ima zelo malo od nasprotovanja Združenim državam in njihovim zaveznicam.

Ameriški predsednik Clinton ne verjame, da bodo zračni napadi skazili možnosti za uspeh mirovnega načrta, ki predvideva rešitev problemov za vse sprte strani v nekdanji Jugoslaviji v enem paketu. »Menim, da je bil ukaz za zračni napad nekaj, za kar smo se morali odločiti. Akcija je v skladu z obveznostmi, ki so jih prevzeli Združeni narodi,« je izjavil Clinton.

Nicholas Doughty / Reuter

ODMEVI

ODMEVI

ODMEVI

ODMEVI

LONDON - Britanski premier John Major je letalske napade na položaje bosanskih Srbov označil kot »primeren odgovor na srbske napade na nedolžne civiliste v Sarajevu«. Združeni narodi in Nato so se po njegovem mnenju pravilno odločili. Britanski obrambni minister Michael Portillo pa je dejal, da se morajo letalski napadi nadaljevati, dokler ne bo zagotovljeno, da srbsko topništvo ne more več doseči Sarajeva. Po njegovih besedah bodo tam nameščeni vojaški poveljniki mirovnih sil odločali o tem, kdaj bo ta cilj dosežen.

PARIZ - Francija je včeraj vse sprte strani na območju nekdanje Jugoslavije pozvala, naj pri iskanju politične rešitve pokažejo več »odprtosti in odločnosti«. Vojaška operacija Nata in enot za hitro posredovanje proti vojaškim ciljem bosanskih Srbov je po mnenju Pariza dokaz za

»odločnost« mednarodne skupnosti, da zaščiti Sarajevo in druga varovana območja. Srbsko obstreljevanje civilnega prebivalstva zahteva »odločen odgovor«, je zapisano v sporočilu za javnost, ki ga je izdal urad francoskega predsednika.

BONN - Nemška vlada je letalske napade Nata na položaje bosanskih Srbov označila kot primeren odgovor na »barbarske napade« na ljudi v Sarajevu. »Kdor skuša s terorjem preprečiti nadaljevanje pogajalskega procesa za mirno rešitev bosanskega spora, mora računati s primernim odgovorom mednarodne skupnosti,« je predstavnik nemške vlade Peter Hausmann izjavil včeraj v Bonnu. Cilj napadov je po njegovih besedah zmanjšanje ogroženosti varovanega območja Sarajeva in preprečitev novih napadov na druga varovana območja. »Nemška vlada zato meni, da so dana-

šnje akcije, ki potekajo pod okriljem OZN in Nata, povsem upravičene.« Nemski zunanji minister Klaus Kinkel pa je o letalskih napadih Nata dejal: »Dogajanja v Bosni nismo smeli in nismo mogli več mirno spremljati.«

MOSKVA - Rusija je včeraj obsodila letalske napade Nata na položaje bosanskih Srbov. Predstavnik ruskega zunanjega ministrstva Grigorij Karasin je za rusko tiskovno agencijo Interfax povedal: »Nobena nasilna dejanja, zlasti letalski napadi zveze Nato, ne bodo pripomogla k mirni rešitvi bosanskega spora.« Taksne akcije po njegovih besedah povzročijo le nove srbske napade. »Nedopustno je, da mednarodna skupnost ali del njenih članov vojno deluje le proti eni strani v bosanskem sporu,« je dejal Karasin. Predstavnik Kremlja Sergej Medvedjev pa je za rusko tiskovno agencijo

Itar-Tass izjavil, da predsednik Jelcin zavrača vsakršno nasilje v Bosni. To naj bi vključevalo srbsko obstreljevanje civilnih ciljev in Natovo bombardiranje srbskih položajev.

NEW YORK - Generalni sekretar OZN Butros Gali je sprte strani v Bosni pozval k nadaljevanju mirovnih pogovorov. »Cas je, da končamo prelivanje krvi v Bosni,« je predstavnik Butrosa Galija včeraj izjavil v New Yorku. »Cilj Združenih narodov je nespremenjen - zmanjšanje trpljenja civilnega prebivalstva in odpiranje poti k mirni rešitvi bosanskega spora. Edini sovražnik Združenih narodov je vojna,« je dodal.

BRUSELJ - Generalni sekretar Nata Willy Claes je včeraj poudaril odločnost zveze Nato, da zaščiti varovana območja v Bosni. O največji vojaški akciji Nata od nje-

gove ustanovitve je povedal: »Nas cilj je, da zmanjšamo pritisk na varovana območja. Upamo, da se bodo zdaj tudi bosanski Srbi zavedli nesmiselnosti nadaljnjih vojaških akcij in da bomo vse sprte strani prepričali o odločnosti zveze Nato, da svoje sklepe uresniči. Vse strani pozivamo, naj ne skušajo pridobiti vojaške koristi iz sedanjega položaja. Nato se bo tudi v prihodnje zavzemal za rešitev spora po diplomatski poti.«

WASHINGTON - Predstavnik ameriškega zunanjega ministrstva Nicholas Burns je včeraj izjavil, da morajo bosanski Srbi končno spoznati, da »ne morejo doseči vojaške zmage«, in da je zdaj čas, da se zavejo svoje odgovornosti za mir. Ameriški predsednik Clinton pa je o letalskih napadih Nata na srbske položaje dejal: »To je bilo preprosto treba storiti.«

(dpa)

STANOVANJSKA AFERA / MEDTEM KO SE PREISKAVA NADALJUJE

Treu napoveduje povišanje najemnin

»Pravične stanarine« bodo plačevali samo najrevnejši

RIM - Medtem ko finančni stražniki po nalogu rimskega tožilca Ettoreja Torrija zbirajo gradivo o najemniških pogodbah, ki so jih sklenile skrbstvene ustanove, o merilih, po katerih so dodeljevale stanovanja najemnikom (potrebna bosta vsaj še dva tedna dela, preden bodo preiskovalci imeli jasnejšo sliko in preden bo sodstvo lahko zacelo ukrepati), je minister za delo Tiziano Treu začel pripravljati reformo doslej veljavnih določil.

Včeraj je novinarjem napovedal smernice reforme, ki jo bo predlagal vladi. Treu je izhajal iz trditve, da je treba raziskati to, kar se je zgodilo v preteklosti, obenem pa pripraviti pravičnejša merila za prihodnost. Kar zadeva najemnino, je Treu napovedal, da bodo najemnike razdelili v dve ali tri kategorije glede na dohodek. Tistim, ki imajo manj kot 20 milijonov lir letnega dohodka, naj ne bi povišali najemnin; manjše poviške naj bi plačali najemniki z nekoliko višjimi letnimi dohodki, medtem ko naj bi plačali najemnine po tržni ceni tisti, ki imajo visoke dohodke. Minister je dodal, da bo visanje najemnin postopno, saj »ni mogoče skokoma uvesti tržnih cen«.

Treu je napovedal tudi spremembe v pravilih za dodeljevanje stanovanj. Najbolj cenjene nepremičnine bi lahko dodeljevali na dražbaj, medtem ko naj bi nad prednostnimi lestvicami za dodeljevanje stanovanj bdele prefekture.

Proti taki resitvi so se

izrekli sindikati najemnikov, ki so se včeraj srečali z ministrom. Skrbi jih namreč, da bi navijanje najemnin v družbenih stanovanjih vplivalo tudi na podrazitve v zasebnem sektorju. Obenem pa sindikati zahtevajo preiskavo, ki naj ugotovi, ali je bil nakup nepremičnin vselej najbolj smoteren. Kot primer so navedli odkup naselij Milano 1 in Milano 2, ki jih je zgradil Silvio Berlusconi.

Poslanec Nacionalnega zavezništva Francesco Storace pa je od ministra za delo zahteval pojasnilo o tem, kako sta drugi mož pri Oljki Walter Veltroni in njegov brat Valerio dobila od javnih ustanov v najem stanovanju po najemnin, ki je po njegovi oceni zelo nizka.

Minister za delo Tiziano Treu (Ap)

RIM / DESET LET JE USTRAHOVALA MESTO IN OKOLICO

Tolpi Magliane zaplenili še 1.200 milijard lir

Vodil jo je Enrico Nicoletti, ki je zaradi bolezni od lanskega julija v hišnem priporu

RIM - Rimska kvestura in finančna straža sta v okviru operacije »San Patrizio« po vsej Italiji preventivno zaplenili številne imovine za 1200 milijard lir vrednosti, za katere domnevajo, da so izkupicek nezakonitih dejavnosti tolpe Magliana. Zaplenjene imovine so povezane z dejavnostjo podjetnika Enrica Nicolettija, ki naj bi bil blagajnik tolpe; slednjega so aretirali že leta 1991 v okviru operacije »Colosseo«, od lanskega julija pa je zaradi bolezni v hišnem priporu. Preiskovalci so zaplenili hotele, telovadnice, stanovanjske bloke, zemljišča, nepremičninske družbe, vile ter luksuzna stanovanja v Rimu in pokrajini; poleg teh pa se 24 lu-

ksuznih avtomobilov, med katerimi 3 ferrarije, en lamborghini countach, tri rolls royce, dva porscheja, 12 mercedesov in motorni coln tipa cigarette evolution.

Temu seznamu zaplenjene imovine je treba dodati še imovino v vrednosti 1460 milijard lir, ki so jo v okviru iste operacije zaplenili v zadnjih dveh letih. Tolpi so torej preiskovalci doslej zaplenili kar 2660 milijard lir.

Včerajšnji ukrepi rimske kvesture in finančne straže vsekar predstavljajo prvi korak za dokončno zaplenbo vse imovine zloglasne tolpe. Skoraj v celoti je bila vpisana na imena Nicolettijevih sorodnikov, prijateljev in sodelavcev. V kriminalni

organizaciji, ki je med leti 1970 in 1980 terorizirala Rim, je Nicoletti, ki je bil povezan z desetimi finančnih družb, opravljal vlogo »bankirja«, predvsem po umoru enega zadnjih zgodovinskih voditeljev tolpe Enrica De Pedisa. V teh letih se je tolpa povezovala z mafijo, kamoro in s crnim prevratnistvom. Dejansko je Nicoletti imel vodilno vlogo v oderuskih dejavnostih. Poznan je bil z vzdevkom »centomilioni«, ker je s seboj vedno nosil velike vsote denarja. V okviru preiskave so rimskim sodnim oblastem prijavili sedem oseb in jih obtožili združevanja v zločinske namene mafijskega kova, drugi dve pa pod obtožbo lažnega računovodstva.

BERGAMO LAŽNO FAKTURIRANJE

»Obglavljeno« vodstvo družbe Dalmine

Vpletenih je preko dvajset družb, ki so sodelovale z Dalmine - Že deset aretacij

BERGAMO - Sodni organi so v okviru preiskave o oderu, med katero je finančna straža odkrila obsirno mrežo lažnih fakturiranj, prepovedali delovanje vodstva družbe Dalmine. Obseg lažnih fakturiranj naj bi se sukal okrog 25 milijard lir, v te nezakonite posle pa je vpletenih preko 20 družb, ki so posredno ali neposredno delovale z Dalmine (slednje nadzoruje IRI). Deset oseb so že aretirali, odgovornosti nadaljnjih 40 pa se preverjajo.

Finančni stražniki so namreč odkrili, da so oderuhi prisilili nekatere podjetnike, da so izdajali lažne fakture, poleg tega pa tudi zahtevali 200-odstotne obresti. Na primer: skupina podjetij je simu-

lirala, da je opravila kontrole na ceveh za naftovode ali za crpanje plina; podjetja so nato izdala fakture, ki so zadevale nizki izvedene operacije, da bi na tak način ustvarila navidezen strošek. Na tak način so napajali črne sklade, ki niso bili zabeleženi v bilanci, sluzili pa so za placevanje določenih sektorjev javnih in zasebnih ustanov, ki so na certifikatih o kolavdaciji potrdili obstoj testiranja o kakovosti in varnosti cevi, ki pa ga v resnici niso nikoli opravili.

Po mnenju preiskovalcev naj bi Dalmine v svojem »crnem skladu« hranila skoraj 5 milijard lir; denar je bil »namenjen« placevanju podkupnin nekaterim inšpektorjem-

kolavdatorjem cevi, ki so z lažnimi certifikati potrdili izvedbo nikoli izvršenih kontrol. Javni tožilec Tibaldi je s tem v zvezi podčrtal, da je družba Agip vedkrat oporekala glede kakovosti cevi, ki jih je izdelovala družba Dalmine. Dodal je tudi, da vodstvo Agipa v zadevo ni vpleteno in da sploh ni vedelo za lažna fakturiranja. Preiskovalci finančne straže pa so povedali, da dosedanja preiskava se ni mogla ugotoviti, ali so bile ze prodane in nekontrolirane cevi pravilno izdelane, ali pa imele kakšno okvaro.

Ob teh vesteh je vrednost delnic Dalmine na milanski borzi padla za skoraj 10 odstotkov, zaradi cesar so njihovo kotiranje suspendirali.

NEAPELJ / V TUJINI BO TRI MESECE

Bivši minister De Lorenzo na zdravljenje v London

NEAPELJ - Bivši minister za zdravstvo Francesco De Lorenzo, ki so ga julija operirali in mu s crevesa odstranili rakasto tvorbo, se bo po predpisih zdravnikov lahko zdravil v Londonu, kjer se bo podvrget ciklusu kemioterapije. Sodnik za preliminarne preiskave Marco Occhiofina je včeraj sprejel zahtevo De Lorenzovih odvetnikov in za dobo treh mesecev prekladal prepoved izselitve iz države. Ministru je bilo namreč to prepovedano v okviru preiskave o izgradnji nadvoza v Neaplju, saj naj bi De Lorenzo izsilil 150 milijonov lir podkupnine.

Po mnenju sodnika Occhiofina je namreč za kemioterapso zdravljenje (čeprav je možno tudi v Italiji) potreben odnos zaupanja med pacientom in zdravniškim osebjem; za pacienta je potreben tudi duševni mir, ki mu ga zdravljenje v londonski bolnišnici, kjer je zaposlen sin bivšega ministra, lahko zagotovi. Konzultenti, ki so preverili zdravstveno stanje bivšega ministra, naj bi vsekakor izključili vsako povezavo med boleznijo in strogim režimom, kateremu je bil De Lorenzo podvržen v zaporu.

TRENDI / PO PODATKIH BANKE ITALIJE

Italijanskih družin borza ne mika več

V družinskih listnicah je vse manj delnic in vse več hranilnih vlog- Rastejo tudi dolgovi

RIM - Italijanske družine so v zadnjem času veliko manj pripravljene, da bi se predale laskanju delniškega trga, za potrebe svojih proračunov pa se vse bolj pogosto zatekajo k bančnim posojilom. Kadar pa jim uspe dati na stran kak kupček denarja, nočejo več slišati za razne tvegane investicije in se raje zatekajo k stari tradiciji hranilnih knjižic in bančnih tekočih računov. To je najnovejša slika družinskih listnic, ki jo je posnela Banka Italije in jo objavlja v prilogi svojega statističnega biltena, iz katerega jasno izhajajo obnašanja, ki so tipična za obdobja negotovosti. Za zadovoljitev potreb svojih bilanc so tako imenovane »družine porabnice« v zadnjem trimesečju lani (od takrat so zadnji razpoložljivi podatki) skrcile svoja vlaganja v domače in tuje delnice za več kot 1.760

milijard lir (za 0, 24 odstotka v primerjavi s trimesečjem prej). S tem se je skupni obseg investicij v borzne vrednostne papirje znižal raven iz lanskega junija, ko je znašal 719.050 milijard lir, v zameno pa so se krediti družin dp bank povišali za 3.765 milijard, kar je za več kot dva odstotka v primerjavi s trimesečjem prej.

Proračune italijanskih družin vse bolj bremenijo srednje in dolgoročni dolgovi, ki so se v dveletju od konca leta 1992 do konca leta 1994 povišali za približno 17 tisoč milijard lir, sorazmerno pa so se za 16.340 milijard znižale terjatve družin do njihovih dolžnikov. Nespremenjeno pa ostaja zaupanje italijanskih družin v državne vrednostne papirje, čeprav njihova masa ne dosega več vrhunca, ki ga je imela marca 1993.

TRGI / PO DVEH DNEH PADANJA

Lira pokazala zobe Borza rahlo navzor

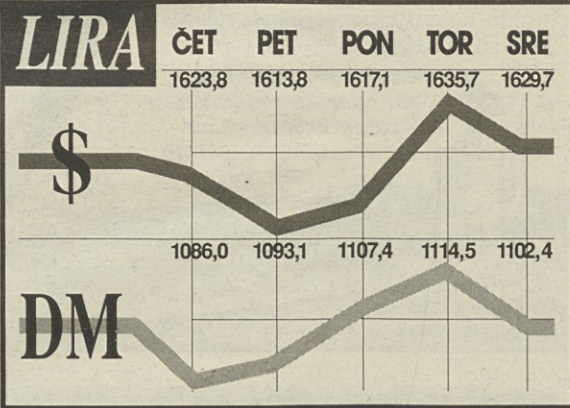
Zasluga Dinija in dolarja

RIM - Po dveh dneh spusta se je lira včeraj začela poslavljati od sicer uspešnega avgusta z novim sprintom, tako da je nadomestila velik del izgubljenega terena. S pomočjo torkovih izjav premiera Dinija in splošne okrepitve dolarja ji je uspelo marko spet potisniti na raven okrog 1.100 lir, tako da je v primerjavi s torkom v najavi z nemskim bankovcem pridobila 10 lir. Popravila se je tudi do dolarja, ki je mu je sicer spodrsnilo le na italijanskih trgih, kajti do ostalih glavnih valut se je zeleni bankovec okrepil.

Vzporedno z liro se je popravil tudi milanski borzni trg, kjer se je splošni kazalec MIB dvignil za 0, 69 odstotka, zadnji Mibtel je pridobil 0, 11, Mib-30 pa 0, 12 odstotka. Uspeh borznega sestanka se je nekoliko skvaril popoldne, ko se je operaterjev polastila živčnost, ki naj bi jo po mnenju analitikov povzročila kritična primera delnic Olivetti in Dalmine. Prva je izgubila skoraj sedem odstotkov, druga pa nekaj manj kot devet.

Državna blagajna junija aktivna

RIM - Po sicer nedokončnih podatkih Banke Italije je državna blagajna v letošnjem juniju zabeležila presežek v znesku 14.530 milijard lir, vendar je to za javni dolg kot kaplja v morje. Ta je namreč zrasel že precej čez dva milijona milijard lir, saj je maja samo državni dolg dosegel 2 milijona 29 tisoč milijard lir, ves javni sektor pa je bil marca (izračunavanje javnega dolga je namreč veliko bolj zamudno) zadolžen za 2 milijona 112 tisoč milijard lir.

ADRIA
 ADRIA AIRWAYS
 SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

ZGODOVINSKI DOGODEK / PRIZNANJE PRAVIC SLOVENSKE MANJŠINE

Tržaška občina postavila dvojezične table pred vasi

Nove table pred okoliškimi vasi od Križa do Lonjerja

Domačini in tuji bodo vedeli, da so prispeli v S. Croce - Križ

TRST - Na pokrajinski cesti Općine - Sesljan se pred vhodom v Križ svetlika nova, velika, bela tabla, drugačna od vseh takih dosedanjih. Na njej piše S. Croce - Križ. Gre za dvojezično tablo, ki jo je dala postaviti tržaška občinska uprava. Nekaj deset metrov pred njo stoji sicer druga podobna tabla, modra, tudi dvojezična, ki jo je pred leti postavila devinsko-nabrežinska občina, a nova tabla je drugačna, ker je z njo tudi Tržaška občina uradno priznala, da v Križu živijo slovenski ljudje. Na drugem koncu vasi vsaj do včeraj table se ni bilo. Občinski delavci so postavili sele droga, na katera bodo morda že danes pritrčili tablo, podobno tisti, ki jo opazis, ko se pripelješ v Križ s Proseka.

Križ ni osamljen primer. Občina je že (ali pa se bo v prihodnjih dneh) postavila dvojezične table tudi pred drugimi okoliškimi vasi: Prosekom, Kontovelom, Opčinami, Bani, Trebcami, Padricami, Gropado, Bazovico, Lonjerjem in Ferlugi. Odredba o postavitvi dvojezičnih tabel, ki jo je 16. februarja letos izdal tržaški župan Riccardo Illy, postaja tako v teh dneh realnost.

»Postavitev dvojezičnih tabel je zelo važna poteza,« je včeraj pokomentiral občinski svetovalec DSL Igor Dolenc. »Župan je s tem se enkrat dokazal, da je mogoče, čeprav pocasi, mnogokaj spremeniti. To je bilo razvidno že ob predstavitvi njegovega programa. Trst je odprl sosedom, prisotnost Slovencev je bila uradno omenjena v statutu, župan je ublazil Staffierjev odlok o rabi slovensčine na občini, odredil je odprtje slovenskih jasi, sedaj je dal - na pritisk slovenske javnosti - postaviti dvojezične table. To je izreden rezultat. Pred tremi ali štirimi leti bi o kaj takem lahko le sanjali,« je ocenil Igor Dolenc.

Tudi Slovenska skupnost je izrazila ob tem pomembnem dogodku veliko zadovoljstvo, »saj gre za važen korak v smeri utrjevanja enakopravnega sožitja med tuževicima narodoma«. Za to »gre velika zasluga upravi župana Illyja, ki v resnici pomeni preokret v odnosih med Obcino Trst in njenimi slovenskimi občani, pa tudi s širšim slovenskim svetom tostran in onstran meje.« »Gre za postopno in težavno, a jasno uveljavljanje pravice, se pravi za zmago vseh,« zaključuje Slovenska skupnost.

NOVICE

Odlog za Telepiù

RIM - Telepiù ima se 16 mesecev časa, prden prične s kabelskim ali satelitskim oddajanjem. Termin je vlada podaljšala s posebnim odlokom. Televizijska postaja ima se dodatnih 16 mesecev za preureditev oddajnih naprav.

Telefoniral časopisu in priznal umor prostitutke

CASERTA - Živci 30-letnega peka iz Caserte Pietra Santonastasa so popustili. V prejšnjih dneh si je po hudem prepiru z ženo zazele burnega spolnega odnosa s prostitutko. V njem pa je ves čas telo nasilje, katerega žrtev je bila nič hudega sluteca prostitutka. Pek se je vrnil domov, vendar svoje vesti ni mogel pomiriti. Zato je telefoniral uredništvu dnevnika Il Mattino in anonimno priznal umor. Policija pa je vznemirjenemu zločincu kaj kmalu prišla na sled. Ko je tretjič klical uredništvo, ga je končno izsledila v nekem baru in ga priprla.

Upokojeni oficir ovadil Alberta Tombo

MONDOVI' (CUNEO) - Upokojeni finančni stražnik Giovanni Corrente je ovadil sodstvu najbolj znanega italijanskega smucarja Alberta Tombo. »Preveč je namrec sportnikov med policisti in karabinjerji, ki nemoteno trenirajo in tekmujejo ter zaradi tega niso na službenem mestu, plačo pa kljub temu redno prejemajo in napredujejo samo zaradi sportnih dosežkov. Tomba je zahteval službeno napredovanje na poročniško mesto, pa vendar nima potrebne univerzitetne diplome, to pa je nezaslišano in žaljivo za ostale finančne straže in policiste,« je menil upokojenec.

RIM / LIDER LEVE SREDINE

Prodi noče prepira z D'Alema

Lider leve sredine zanikal govorice, da je Oljka že v križi

RIM - Romano Prodi je že zavrnil ponudbo Massima D'Aleme, naj bi kandidiral za parlament na nadomestnih volitvah. Zamisel pa je očitno zelo privlačna za stranke leve sredine, ki bi rade preverile odmevnost Prodijske kandidature. Zato se je član tajništva Ljudske stranke Giuseppe Gargani zavzel, da bi Prodi ob koncu meseca kandidiral v Neaplju, kjer bodo morali izvoliti novega poslanca. »Če bi sprejel to kandidaturo, bi Prodi ne prišel v parlament po stranskih vratih, ampak bi s preverjanjem svoje kandidature lahko okreplil levosredinsko zavezništvo,« je menil Gargani.

Lider leve sredine na vnovično ponudbo ni odgovoril. Prvi dan dela po kratkem poletnem oddihu je v Trentu posvetil demantijem. Predvsem po

njegovem mnenju ni res, da so napetosti med strankami zrahljale kohezijo pri Oljki. Po njegovem mnenju se zavezništvo krepi in si močno prizadeva, da bi se tudi v Italiji uveljavila demokracija izmeničnosti.

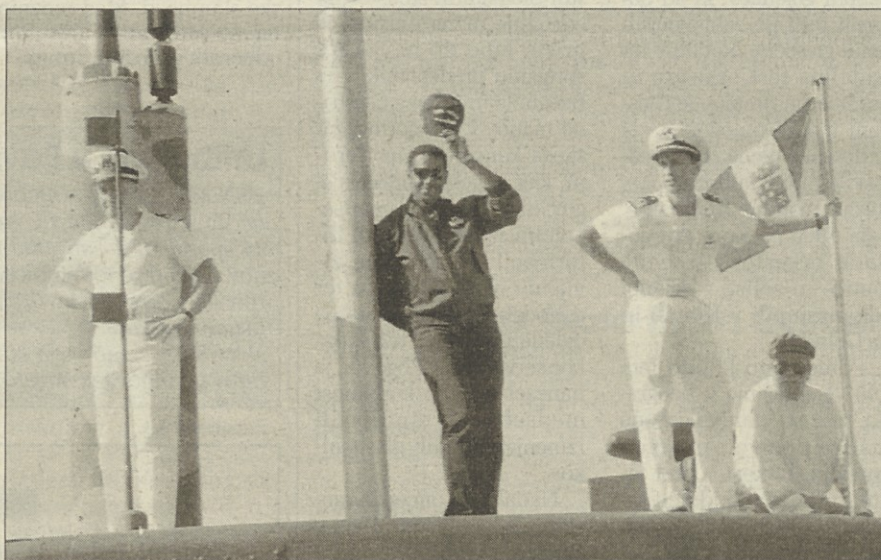
Predvsem pa je Prodi zanikal napetosti v koaliciji. »Po eni strani govorijo o prepirljivosti manjših strank, po drugi pa mi očitajo, da ne bom karizmatični lider, dokler se ne bom sprl z D'Alema,« je ironično dejal Prodi.

Del svojega razmišljanja je lider leve sredine posvetil programu. Poudaril je zlasti pomen »človeških resursov« in nujnost naložb v solo, univerzo in izobraževanje na splošno, obenem pa tudi take ustavne reforme, ki naj bi Italiji zagotovila stabilno vlado za celotno zakonodajno dobo.

BENETKE / FILMSKI FESTIVAL

Denzel Washington priplul s podmornico

Na festivalu bodo predvajali 144 filmov - Mrzlični vrvež prvega dne

njuje in spreminja sredi nadzorovanega vrveža - dobro ustreza festivalu tudi po njegovi vsebinski plati: nekatere sekcije so pravi kaotični laboratoriji, nekateri filmi pa delovne kopije: tako film Antonionijs-Wendersa; film Petra Greenawayja in za zadnje dni včeraj napovedani Scorsesejev Casino. V različnih selekcijah nastopa kar stotinast celovečercer filmskih debitantov (reziser Ettore Scola, ki tudi sam tekmuje, si je zazelel, da bi bil zmagovalec prav med njimi). Neobčajni videz preobrazujočega festivala je Gillo Pontecorvo včeraj potrdil z izjavo, da je oblika klasičnih festivalov »presežena in njihove formule zastarele«. Otvoritevni dan je bil zmes vsega tega. Predvajali so je prvi film v temnovalnem izboru, »Der Totmacher«, prvenec Romualda Karmakarja; to je cinefilski izdelek na temo najhujšega nemškega množičnega morila, ki je navdihnil tudi Fritza Langa; z njim se nemška produkcija vrača na Lido po premoru treh let. V črni dogodek je bil film »Crimson Tide« Angleža Tonya Scotta (Top Gun, Beverly Hills Cop II itd.) z močnima ameriskima znacajema Denzelom Washingtonom in Genom Hackmanom. V prid filmove promocije je »predrla« vode pred trgov Sv. Marka šestdesetmeterska podmornica »Pelosi« (na fotografiji) italijanske vojne mornarice in ojacila ze itak spektakularno silo završkega akcijskega filma.

BENETKE - Letošnji beneski filmski festival se je na otvoritveni dan predstavil s številkami: vrteli bodo 144 filmov v 373 projekcijah, gledalcev je na razpolago skoraj 3.794 mest, 3.300 akreditiranim casnikarjem (od katerih je 70% tujih) pa 60 tiskovnih konferenc; končno so bila objavljena imena članov žirije: Guglielmo Biraghi (italijanski kritik), Abbas Kiarostami (iranski režiser), Jean-Pierre Jeunet (francoski režiser), Mario Martone (italijanski režiser), Francesca Neri (italijanska igralka), Peter Reiner (ameriški kritik), Mo Rothman (ameriški producent), Jorge Semprun (španski pisatelj in scenarist), Margarethe Von Trotta (nemška režiserka). Na samem mestu festivalskega dogajanja pa ekipe delavcev mrzlično dograjujejo festivalsko scenografijo sredi prometa mimoidocih: kraj je bil se včeraj bolj podoben veliki ladjedelniki delavnici kot pa prizorišču mondenega in kulturnega dogodka.

Znacaj gradbišca, v katerem se zgradba dopol-

Jože Pirjevec

27.

Vidov dan

Odlomek iz knjige »Jugoslavija 1918-1992«

Kot je že v svojem prvem komentarju ugotovil Economist, je imel ta sporazum dva člena, ki sta si nasprotovala. Z ene strani so zavezalniki obljubljali, da bodo v coni A ohranili organe ljudske oblasti, ki so jih organizirali Jugoslovani, z druge pa so zahtevali, da morajo delovati ti organi na zanje »sprejemljiv« način. Zavezniška vojska uprava, ki je v Trstu in okolici sumničavo gledala na slovensko prebivalstvo, se je seveda prav kmalu otresla titoističnih struktur in hkrati začela navezovati stike z Italijani. S svoje strani so jugoslovanski voditelji v zavesti, da je Trst izgubljen, skušali čimbolj utrditi svojo oblast v Istri, kar je pognalo lokalno italijansko prebivalstvo, ze tako na smrt prestrašeno zaradi zmage »slavokomunistov«, v množicni beg. Takšno vzporedno ravnanje z etničnimi skupnostma, ki so ju eni in drugi imeli za sovražni (pri cemer je treba reci, da je bila jugoslovanska stran bolj robata), je sprožilo celo vrsto sporov in napetosti, ki so spremenile trzasko območje v eno najbolj vročih točk porajajočega se razkola med Vzhodom in Zahodom.

Tito svojega ogorčenja nad Stalinovo izdajo ni mogel dolgo prikrivati. 27. maja je imel v Ljubljani odmeven govor, v katerem je spomnil na slovenske ozemeljske zahteve in pribil, da Jugoslavija ne bo drobiz v barantanju med velesilami. Tega ponovnega namiga, da je za jugoslovanske komuniste interes lastne dezele pomembnejši od interesa Sovjetske zveze, Stalin ni sprejel brez odziva. Svojemu ambasadorju v Beogradu je takoj naročil, naj sporoči jugoslovanski vladi, da ocenjuje Titove izjave kot sovražno dejanje. Če marsal namerava vztrajati pri tem, naj računa na javno reakcijo sovjetske strani. Po tej groznji, ki je napovedovala, da bodo Sovjeti prepustili Tita na milost in nemilost zahodnim imperialistom, so se odnosi med Moskvo in Beogradom znova hudo zaostrili. Pri tem se je v sovjetskem vrhu se bolj utrdilo prepričanje, da Jugoslovonom ne gre zaupati. Ali ni sam Kardelj v pogovoru s poslanikom Sadčikom priznal, da so bile v Ljubljani izrecne besede »protisovjetske«, obenem pa enemu od članov CK KPJ izjavil, da je tak-

šna formulacija opomin velikim silam, naj svojih nesporazumov ne rešujejo na škodo Jugoslavije? Napetost med Moskvo in Beogradom je bila na začetku poletja tolikšna, da je izbranim krogom, ki so bili z njo seznanjeni, narekovala dokaj pesimistične napovedi. Palmiro Togliatti, vodja italijanske KP, je na primer sredi avgusta v govoru milanski partiskim aktivistom omenil spor kot dejstvo, ki bo vplival na ravnotežje sil v Evropi, in izrazil upanje, da se bo mogoče »vsaj izogniti vojni med Jugoslavijo in Rusijo«.

Titov strah pred »imperialisti«, o katerih je menil, da lahko vsak trenutek napadejo Jugoslavijo, pa je bil večji od njegove jeze zaradi previdne Stalinove zunanje politike. Zato je skušal čimprej zgladiti nesoglasja v zavesti, da brez Sovjetske zveze ne bo mogoče graditi socializma in obvarovati lastnih interesov v mednarodni areni. Na tem področju je imela Jugoslavija po letu 1945 podobne probleme kot Kraljevina SHS po letu 1918.

(Sledi podpis)

Igor Devetak

GOJMIR DEMŠAR

Glasbena matica skozi desetletja (17)

Ob kakovostni rasti šole GM uspešni nastopi gojencev v Sloveniji in Jugoslaviji

Gojenci podružnice GM v Nabrežini leta 1959

Leta 1959 je poteklo 50 let od ustanovitve Glasbene matice. Te obletnice sta se z občutenimi besedami spomnila skladatelj Vasilij Mirk in tedanji predsednik Fortunat Mikuletič. Na svečanem koncertu so nastopili pevski zbor Glasbene matice iz Ljubljane in Simfonični orkester RTV Ljubljana s solistom Karlom Ruplom in dirigentoma Oskarjem Kjudrom in Urošem Prevorskom.

V tem letu sta popestrili glasbene prireditve dve pomembni gostovanji. Najprej nastop pevskega zbora Slovencev s Koroske z dirigentom Pavletom Kernjakom ter koncerta dveh slovenskih umetnikov iz Amerike, pianista Antona Solerja iz Buenos Airesa in Ane Safred iz Clevelanda. Slednji je Glasbena matica poklonila razni notni material, predvsem pesmarice za g. Sublja, tamkajšnjega slovenskega glasbenega organizatorja.

Med koristne pobude so Glasbene matice sodijo nastopi njenih gojencev na slovenskih osnovnih in sre-

dnjih solah v Trstu in v okoljskih krajih, pri predstavah Slovenskega gledališča in pri prireditvah drugih slovenskih ustanov. Sodelovanje s solami se je nadaljevalo se nekaj desetletij. Občasno so na slovenskih solah nastopili tudi koncertni gostje iz Slovenije. Uvodno besedo k tem koncertom je običajno podajal Janko Ban.

Kvalitetna rast sole in uspehi gojencev, ki so posegali tudi po zahtevnejših delih glasbene literature ter nadaljna rast orkestra in pevske ansamblev je Glasbeni matici omogočila, da je dosegla njene sole predstavila tudi v kulturnih središčih matične domovine. Leta 1960 so Komorni godalni orkester Glasbene matice in solisti - gojenci sole nastopili v Kranju in na Golniku.

Pomembno je bilo leta 1963 gostovanje v Beogradu, kjer so člani Glasbene matice doživeli prisrčen sprejem. Orkester pod taktirko Oskarja Kjudra in solisti Tatjana Ursic, Zarko Hrvatic in Aleksander Zu-

pančić so v dvorani Kolarčeve univerze izvedli koncerte J.S.Bacha, Vivaldija, Haydna in Mozarta. Beograjsko občinstvo je izvajanja tržaskih glasbenikov sprejelo nad vse tople.

Dober mesec po gostovanju Glasbene matice v Beogradu so bili slušatelji in profesorji tamkajšnje Akademije za glasbo gostje Glasbene matice v Trstu. Da je prav glasba ena od tistih plemenitih sredstev, ki združuje razne narode, je prišlo lepo do izraza pri sprejemu predstavnikov iz Beograda in tržaske Glasbene matice v prostorih tržskega konservatorija Tartini, kjer je goste sprejel njegov direktor. Med medsebojnim izmenjavanjem informacij o glasbenem življenju in o delovanju ter metodah pouka, so si gostje ogledali prostore tržskega konservatorija. Pogovor je nanesele tudi na koristnost medsebojnih studijskih izmenjav mladih glasbenikov.

Nadaljna koncertna gostovanja so bila leta 1964 v Dubrovniku, na Reki in v Pulju ter leta 1969 ponovno v Ljubljani. Nastop orkestra in solistov Glasbene matice v festivalnem Dubrovniku je bilo malce tvegano dejanje saj imajo Dubrovčani priložnost slišati izvedbe najboljših svetovnih ansalbmov in solistov. Toda iskreno priznanje, s katerim je tamkajšnje občinstvo sprejelo izvajanja Tržacanov, in lepa ocena kritike, je več kot izpolnila pričakovanja ter je bila najlepša nagrada za trud, ki so ga v delo vložili dirigent in člani orkestra ter solisti Danijela Nedoh, Vojko Cesar. Zarko Hrvatic in Aleksander Zupancić.

Poleg navedenih krajev so orkester Glasbene matice in solisti nastopali se v številnih drugih krajih v Sloveniji in v Italiji. Poleg nastopov v Gorici naj omenimo koncerte v Trzinu, Gradcu, Gradisku, v Krmini in v Trbižu. Ob spremljavi orkestra so kot solisti nastopali gojenci visjih letnikov sole Glasbene matice kot npr. Danijela Nedoh, Tea Košuta, Milena Padovan, Učka Scuka, Nadja Kralj, Crt Sisković, Loredana Sancin, Ravel Kodrič in Mojca Sisković in tudi nekateri profesorji: Fedora Ferluga, Neva Merlak, Erminij Ambroset in Vojko Cesar.

ŠPETER / POLITIČNI PREMIKI

Za novo vlogo Gorske skupnosti Nadiških dolin

Za to se zavzema večina, ki je v rokah levosredinskih uprav

SPETER - Spomladanske upravne volitve v nadiških dolinah so bistveno spremenile upravno-politično sliko v sedmih občinah. Demokristijanska nadvlada se je sesula, skoraj povsod so se uveljavile levo-sredinske liste, ki so zabeležile nepričakovan uspeh in to velja se posebej za Obcino Speter. »Zgodovinska« sprememba je že v uvodnih potezah pokazala določene novosti, saj so se novoi-zvoljeni župani izrekli za takšne programe, ki vsebujejo tudi ovrednotenje krajevne kulture in utrjevanje odnosov z bliznjo Slovenijo. Takšne skupne poglede pa je bilo treba tudi udejaniti. V ta namen se je ustanovila nekakšna koordinacija levo-sredinskih uprav, katere predstavniki so se v tem času že nekajkrat sestali, da bi poiskali rešitve za nekatera vprašanja, ki so skupnega interesa.

To je primer gorske skupnosti za Nadiške doline, ki je doslej bila, podobno kot občinske uprave, domena demokristijanov, ki so v njej imeli absolutno večino. Položaj je danes spremenjen, saj bodo v tem telesu prevladali predstavniki naprednih uprav iz Nadiških dolin in Cedada.

Na zadnjih dveh sestankih so predstavniki omenjenih uprav poglobljeno razpravljali o vlogi gorske skupnosti. Ugotovili so namreč, da mora GS postati koordinacijski center upravno-politične stvarnosti v teh dolinah. Potrebno je, da znotraj skupnosti nastajajo in se razvijajo načrti za večje pobude, ki bodo zanimala celotno območje in ki bodo vezane tudi na širše sodelovanje z bliznjim območjem onstran meje ter s stvarnostjo v Terski in Kanalski dolini ter Reziji in v Brdih.

Na prvem zasedanju gorske skupnosti, ki bi ga moral dosednji predsednik Giuseppe Chiabudini sklicati v drugi polovici septembra, bo treba imenovati tudi predsednika oziroma odbornike. Za vodilno mesto v gorski skupnosti ni še nič določenega, o tem naj bi se znotraj koordinacije dogovorili v naslednjih dneh. Iz neuradnih virov smo izvedeli, da je spetski župan Firmino Marinč eden od najresnejših kandidatov za to mesto skupno z Ninom Cicconejem, ki je bil odbornik v dosedanjem vodstvu gorske skupnosti. Med možnimi kandidati za predsedniško mesto sodi tudi Fabio Bonini, bivši župan in zdajšnji odbornik v Obcini Grmek.

Rudi Pavšič

Litfiba jutri v Pavii pri Vidmu

VIDEM - Najbolj priljubljena italijanska rock skupina bo nastopila jutri v vasi Pavia pri Vidmu. Litfiba so spomladi izdali album Spirito, ki je bil več tednov najbolj prodana plošča v Italiji. Program, s katerim se bodo predstavili tukajšnji publiki, je podoben tistemu, s katerim so se predstavili marca. Večina skladb bo iz zadnjega albuma, poleg teh pa še vrsta hitov iz njihovega bogatega repertoarja. (AW)

G L O S A

Kakšna razlika med Rimom in Dunajem

JOZE PIRJEVEC

Prejšnji teden sem predaval na poletni univerzi, ki jo v Bovcu že drugo leto organizira koroski kolega Andrej Moritsch. Studentje iz Slovenije, Avstrije in Italije obiskujejo zjutraj jezikovne tečaje, popoldne pa predavanja in seminarje, ki so bila letos ubrana na temo: Nacionalizem, regionalizem, manjšine in medijska komunikacija. Sodelovanje v tem projektu, ki je nastal iz prepričanja, da je treba premostiti državne, kulturne in jezikovne meje ter znova ustvariti Evropo regij, v iskanju tistega, kar povezuje ljudi v prostoru med Alpami in Jadranom, me je spodbudilo k marsikateremu razmisleku. Predvsem k ugotovitvi, kaj vse je mogoče narediti, če je politična klima ugodna za iniciative tistega, ki se želi angazirati na družbeno-kulturnem polju. Primerjava med Avstrijo in Italijo je, vsaj kar zadeva sodelovanje z bliznjim slovenskim svetom, za državo, v kateri živim, naravnost porazna.

Na italijansko nesposobnost, da se aktivno vključi v dialog s slovenskimi sosedi, sem moral misliti tudi ob predavanju Heinricha Neisserja in Josefa Tausa, ki sta govorila o bivših komunističnih državah srednje Evrope in njihovi možnosti pristopa k Evropski zvezi. Prof. Neiss je kot poslanec avstrijske ljudske stranke drugi predsednik dunajskega parlamenta, medtem ko je bil dr.

Taus v preteklosti predsednik ÖVP, danes pa je eden poglavitnih avstrijskih gospodarstvenikov. Gre torej za človeka na ključnih mestih, ki obvladata ne samo domači, temveč tudi mednarodni prostor in dobro poznata probleme, ki jih mora premostiti mala država ob stopu v tako velik organizem, kot je Evropska unija. Problemov, s katerimi se bo morala Slovenija soočiti, če bo k njej pristopila, tudi nista skrivala, pri čemer sta poudarila, naj se slovenska vlada uči na napakah avstrijske in naj pred pridružitvijo in po njej skrbno pripravi javno mnenje, tako da bodo ljudje vedeli, kaj jih čaka, razumeli za kaj se spleca stopiti v Evropsko zvezo, kateri pa so kratkoročni negativni efekti tega koraka. Kljub vsem opozorilom pa nista imela dvoma, da je mesto Slovenije v tej kontinentalni družini, v prepričanju, da gre ne samo za ekonomsko in geopolitično, temveč tudi kulturno kompatibilnost, ki bo v korist Evrope in Sloveniji.

Ob poslušanju njunega izvajanja, ki ni bilo brez zara, značilnega za tiste, ki so prepričani v neko idejo in verjamejo v neko vizijo, si nisem mogel kaj, da ne bi mislil na gospo

PATRONAT INAC SVETUJE

Za nekatere upravičence od jutri sprostitev upokojitve

Za nekatere upravičence se bo z jutrišnjim dnevom sprostila možnost predčasne upokojitve pri skrbstvenem zavodu INPS. Po znani »zamrznitvi« Amatove reforme in Berlusconijevega finančnega zakona bodo s 1. septembrom 1995 pridobili pravico do pokojnine tisti odvisni delavci, ki so 31. decembra 1993 že imeli 35-letno zavarovalno dobo. Tako določa zakon st. 335 o pokojninski reformi, ki je začel veljati 17. avgusta. Kdor je že prej ali bo v teku današnjega dne vložil na INPS za devno prošnjo in seveda izpolnjuje predpisane pogoje (poleg zavarovalne dobe mora tudi zapustiti delovno mesto), mu bo zavod odmeril pripadajočo pokojnino že od 1. septembra. Kot sta pojasnila INPS in ministristvo za delo, se lahko upravičenci odločijo za upokojitve kak mesec kasneje in tako imajo možnost, da pravčasno napovejo prekinitev delovnega razmerja in v celoti izkoristijo ekonomske ugodnosti, ki jih predvideva delovna pogodba.

Ista pravica do takojšnje predčasne upokojitve pa ni priznana samostojnim delavcem (kmetom, obrtnikom in trgovcem), niti če so imeli 35-letno dobo

konec leta 1993. Za te zavarovance bo možnost upokojitve začela s 1. januarjem 1996. 4 mesece kasneje se bodo lahko upokojili tudi zavarovanci, ki imajo »mešano« dobo, niti če je v 35-letni dobi zaobjel en sam prispevek iz naslova samostojnega dela.

Zavarovanci v javnem sektorju bodo pridobili pravico do pokojnine s 1. septembrom 1995, če so imeli 35-letno dobo konec leta 1993 in pri tem ni pomembno, če je bila prošnja odobrena pred ali po 28. septembru 1994. 1. januarja 1996 se bodo upokojili upravičenci, ki so plačali vsaj 31 let prispevkov do 24. septembra 1994 in če je do tega termina pristojna uprava odobrila prošnjo za upokojitve. Do 1. januarja 1997 bodo morali počakati tisti javni uslužbenci, katerim je bila pravica do upokojitve priznana do 28. septembra 1994, vendar pa niso tedaj se imeli 31 let zavarovalnega staža.

Spomnimo naj še, da do 5. septembra lahko preklicajo prošnjo za upokojitve (učno in neučno osebje na soli, ravnatelji pa na Proveditoratu) tisti solniki, ki so predložili prošnjo za predčasno upokojitve po 28. septembru 1994. (ma)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo tržskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publist SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

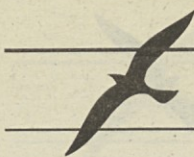
Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Susanna Agnelli. Italijanska zunanja ministrica me je namrec v zadnjem casu večkrat neprijetno vznemirila z didaktičnim to-

nom, s katerim poučuje Slovenijo, da se mora prilagoditi »evropskim standardom«, če naj uči, da bo njena kandidatura za pridruženno članstvo k Evropski zvezi sploh vzeta v postev. Takšen odnos, ki seveda v italijanski diplomaciji ni nov in ki skriva ost pretenziji, o katerih ni povsem jasno, ali so samo pokrovi-teljske, je v marsičem prispeval k temu, da so se simpatije Slovencev za Evropsko zvezo precej ohladile. Slovenska pomlad je bila vsa v slogu »Evropa zdaj«, ki pa ima danes že nekaksen zgodovinski zven. Slovenci smo po osamosvojitvi ugotovili, da smo pravzaprav mi sami tudi Evropa, da se od Evropske skupnosti nimamo kaj učiti, kar se tice na primer odnosa do manjšin ali ocenjevanja balkanske krize, da naši civilizacijski, če že ne ekonomski standardi pred nikomer ne zaostajajo. To pa nam je narokovalo nekaj več samozavesti, v prepričanju, da prezivimo lahko tudi brez Evropske zveze in da mora nase eventualno vključevanje vanjo biti kot poroka iz davne preteklosti, ki ni slonela toliko na ljubezni kolikor na skrbno pretehtani koristi obeh partnerjev.

ZARADI ZAPLETA V ZVEZI S PODPISOM SINDIKALNEGA SPORAZUMA

KRIZA / LADJEDELNICA

Naveza Bolmat-Lucchini še ni prevzela železarne

Zadnji oviri sta v odpravninah in mehanizmu mobilnosti

Na sedezu dezelne vlade bi morali sinoci podpisati pogodbo o prodaji skedenjske železarne zasebni podjetniški navezi Bolmat-Lucchini, vendar je prišlo do zapleta. Formalno dejanje ob prenosu lastništva je bilo prvotno napovedano za 16.30, potem odloženo na 19.30, nato spet za dve uri, nazadnje pa ga sploh ni bilo.

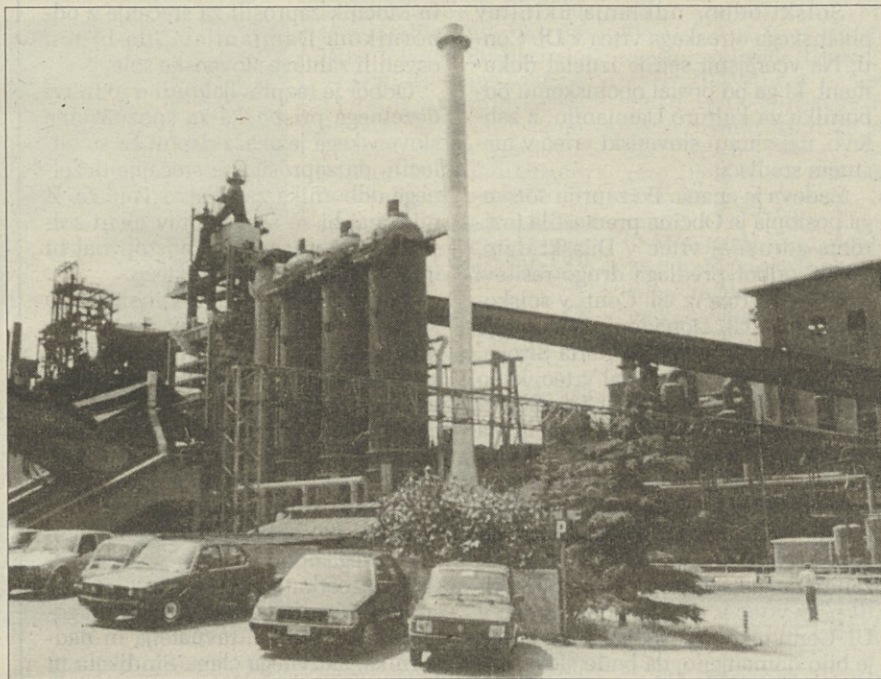
Ne bojte se, Luigi Lucchini, Bruno Bolfo in Vittorio Malacalza se niso skujali, to jim sploh ni prišlo na misel, saj jim bo odkup tovarne se utrdil položaj na italijanskem in mednarodnem tržiscu. Zamudo velja pripisati okoliscini, da se je nekaj zataknilo na ministrstvu za delo, kjer je bilo treba poprej parafirati sporazum med novo družbo Servola, ki bo upravljala železarno, in sindikati. Dogovor je bil sklenjen, kot znano, že 5. avgusta, bil pa je zgolj načelen. Sindikalisti so tedaj jasno povedali, da ne bodo dopustili podpisa prodajne listine, če ne bosta nova lastnika dosledno spoštovala pridobljenih pravic železarjev kar zadeva izplačilo odpravnin in mehanizem mobilnosti. In res je bilo nekaj taksnega: dogovoriti bi se bili morali že dopoldne, v resnici pa so ob desetih sinoci se zmeraj pilili posamezne točke...

Odpravnine (30 milijard lir) bi moral izplačal skrbstveni zavod INPS iz vsedravnega jamstvenega sklada, medtem ko naj bi sredst-

va za delno kritje prispevkov na račun mobilnosti (20 milijard lir) crpali iz državne blagajne. Za ponovni zagon železarne je denar prispevala tudi dezelna uprava FJK, in sicer 4, 5 milijarde lir, ki jih bodo uporabili za resanacijo območja okrog tovarne. V njej je 750 ljudi, od katerih jih gre 163 predčasno v pokoj, vrzel pa bodo zapolnili z 200 mladimi močmi.

Lucchini Siderurgica in Bolmat bosta za železarno odstela 51, 2 milijarde lir. Letna proizvodnja jekla naj bi dosegla 700.000 ton, k čemu gre pristeti se prodajo toka iz elektrarne, ki bo izkoriščala pline iz plavza.

Drago Gasperlin

Delen pogled na skedenjski obrat (foto Krizmančič/KROMA)

GEBERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE

Izdajanje vizumov prožnejše

Predstavnika Zelenih pri gen. konzulu Vlasti Valenčič - Pelikan

Dezelni svetovalec gibanja Zelenih Paolo Gheršina in občinski svetovalec istega gibanja Paolo Evangelisti sta se včeraj sestala na Generalnem konzulatu Republike Slovenije z generalnim konzulom Vlasto Valenčič Pelikan. Med razgovorom je bila izrečena pozitivna ocena odnosov, ki jih v zadnjih dveh letih Trst goji z bliznjo Slovenijo tako na gospodarski kot na kulturni ravni. Gheršina in Evangelisti sta poudarila, da se njihova stranka bori za politični in ekonomski vstop Slovenije

v Evropo. Obenem pa sta poudarila, da so se v zadnjih mesecih nekoliko skvarili odnosi med najvišjimi organi obeh sosednjih držav kar zadeva problematiko manjšin.

Med včerajšnjim srečanjem so se dotaknili tudi vprašanja vizumov, ki jih konzulat Republike Slovenije izdaja za državljane Srbije in Crne Gore, ki se skozi Trst vračajo v domovino preko Slovenije. Predstavnika gibanja Zelenih sta bila mnenja, da bi bilo treba vsaj v najbolj kritičnih obdobjih, kot

so poletje ali božični in velikonočni prazniki, omiliti težave, ki jih predstavlja izdajanje vizumov.

Generalni konzul Valenčič - Pelikanova je zagotovila, da so vsekakor poskrbeli za hitrejšo izdajanje vizumov tako za tiste, ki bivajo v mestu, kot za tiste, ki prihajajo izven. To je bilo mogoče s povečanjem števila uslužbencev in s sodelovanjem z agencijami, ki se ukvarjajo z zbiranjem dokumentov. V zadnjih casih tudi ni več takih vrst, kot so bile pred meseci.

DOPISNIK VOCE DEL POPOLO

Umrl Silvio Laurenti

Pred dvema dnevoma je zaradi srčnega infarkta umrl znani tržaski dopisnik casopisa »Voce del Popolo«
Silvio Laurenti, ki je v dvajsetih letih sodelovanja dokazal izredno strokovnost, doslednost in natančnost. Laurentijevi članki se opirajo na globoko poznavanje tržaske in hrvaske stvarnosti, obenem pa kažejo na veliko občutljivost za vse probleme današnjega sveta. Veliko energije je Laurenti v mladostniških letih vložil v sindikalne boje, za katere se je zanimal tudi potem, ko je opustil aktivno delovanje v sindikatu, enako mero energije, natančnosti in metodčnosti pa je kasneje vložil v dopisniško delo.

Pobuda za škofa Ruiza Garcio

Vsederavno združenje ANOLF vabi vse dezelne parlamentarce, predstavnike akademskega in družbenega sveta, da podpisujejo kandidaturu škofa don Samuela Ruiza Garcio za Nobelovo nagrado za mir '95; škof je vse svoje življenje posvetil boju za človeško dostojanstvo ter pravico. Zbiranje podpisov se bo odvijalo na sedezu združenja Anolf na Trgu Libertà 6 (fax 418421) do 15. septembra, ko bo seznam odposlan v Oslo.

podlage,«
je njegovo namero komentiral finančni in komercialni direktor TKB Milan Taucer. »Banka je dala svoj čas podjetju kredite, ki so bili v celoti uporabljeni. To je vse. Nasa pozicija je v tej zvezi prozorno čista, povsem normalna. Pac pa se vedno čakamo od podjetja odgovor na vprašanje, od kod izhaja izguba 5 milijard lir za poslovno leto 1994. Nas interes je, da ohranijo delavci svoja delovna mesta, in da se dejavnost ladjedelnice nadaljuje. Seveda, če je to mogoče. To v prvi vrsti pomeni, da mora biti dejavnost rentabilna. Na tržiscu obstajajo možnosti. Predpogoj za nadaljevanje dejavnosti pa je jasen industrijski nacrt, kar je bilo poudarjeno tudi na ponedeljkovih sestankih na deželi inprefekturi. Vidite: mi skoraj dva meseca čakamo, da podjetje predloži tak nacrt,«
je spomnil Milan Taucer.

O nacrtu, o katerem je govoril finančni in komercialni direktor TKG, bi morali razpravljati že na ponedeljkovem sestanku na prefekturi, a niso, ker se ga predstavnik lastništva miljske ladjedelnice, to je družbe Tirrenica Finance and Trade iz Livorna, ni udeležil. Novi sestanek bo jutri dopoldne na deželi. Tokrat bo lastnik prisoten. Vsaj tako je zagotovil upravitelj Tirrenice Luigi Dabacelli. Če njega ne bo, se bo sestanka udeležila pooblaščen oseba. Dabacelli je o zadevi takole menil: »Novice o likvidaciji Cantieri Trieste so povsem neosnovane. Ladjedelnica bo nadaljevala svojo dejavnost. Pripravili smo zelo smotrni industrijski nacrt, o njem smo razpravljali z vodstvom Cantieri Trieste. Ta nacrt bomo predstavili na sestanku na deželi.«

GLASBA TREH DEŽEL

Tudi Tržaski oktet na srečanju v Domžalah

Po dobrem mesecu poletnega premora je Tržaski oktet v drugi polovici avgusta ponovno strnil vrste in se začel vestno pripravljati na številne obveznosti, ki ga čakajo v sezoni 1995/96.

Prvi uradni nastop je v novi sezoni Oktet že opravil v soboto, 26. t.m. na Studencu pri Domžalah na 8. mednarodni prireditvi Glasba treh dežel, ki jo uspešno organizira tamkajšnje kulturno društvo Miran Jarc. Na prireditvi nastopajo priznani ansambli narodnozabavne glasbe, pevci lahke glasbe, baletniki in vokalni ansambli manjših sestavov. Prireditveni imen namen združevati in soprijateljati Slovence iz matice, z avstrijskega koroskega in iz Italije. Slovence iz Italije sta letos zastopala Tržaski narodni ansambel in Tržaski oktet,

korosko deželo pa Stari koroski kvartet (klarini, frajtonarji in pozavna) iz Labotske doline ter vokalno instrumentalni ansambel Andy and Bernd iz Karlsbada. Prireditveni je obiskalo preko tisoč gledalcev. Večer sta nadvse prikužno vodila Betka Suhel in Janez Dolinar, pricel pa se je s pozdravom Cvetke Zalokar, domzalske zupanje gostiteljice, Jozeta Smrtnika, podzupana Železne kaple in dolinskega zupana Borisa Pangerca. V prijetnem in igrivem vzdušju so se nato zvrstili ansambli in skupine.

Močno je ogrel občinstvo Tržaski narodni ansambel, močan vtis pa je zapustil tudi Tržaski oktet z ulitim zvokom, zanesljivo intonacijo in temperamentno interpretacijo treh skladb iz svojega novega repertoarja.

Na Opčinah začetek »Drage mladih 1995«

Danes se v parku Finzgarjevega doma na Opčinah začena »Draga mladih 1995«. Mladinska inacica studijskih dnevo »Draga«
je že peta po vrsti, za letošnjo izdajo pa so si organizatorji izbrali aktualno tematiko vpliva medijev javnega obvesčanja na človeka. Problem bodo na predavanjih in okroglih mizah, ki se bodo zvrstili od danes popoldne do sobote, osvetlili različni strokovnjaki in casnikarji. Prvo predavanje bo torej na vrsti že danes, ko bo ob 16. uri Manca Kosir spregovorila o medijih sedanosti. Jutri bo ob 10. uri na vrsti predavanje Franca Trčka o medijih bodočnosti, v soboto pa bo ob 10. uri okrogla miza na temo Mediji - politika - etika. Poleg predavanj bodo dan popestrile diskusije in delo po skupinah. Zvečer pa bo poskrbljeno za družabnost.

NA MEJI / FINANČNI STRAŽNIKI IN KARABINJERJI IMAJO VELIKO DELA

Zaplenili orožje in denar

Italijansko-slovensko mejo so pred casom nekateri primerjali kuhinjskemu situ, češ da je mogoče brez težav pretihotapiti vsakovrstno nedovoljeno blago, pa naj gre za mamila, denar ali orožje. Zaradi tega so policistom, karabinjerjem in finančni straži priškokili na pomoč vojaki, temu pa je sledilo upravičeno razburjenje zlasti prebivalcev na Krasu. No, vojske ni več in tihotapstvo se nadaljuje, toda varnostniki so zdaj budnejši, kar dokazujejo tudi njihovi zadnji uspehi.

Samo med 16. in 20. avgustom so na primer finančni stražniki stopili na prste kar šestim osebam zaradi ilegalnega prenosa denarja in streliva cez mejo. Najprej so zalotili dva hrvaska in enega slovenskega državljan, ki so hoteli prenesti v Italijo 50 strelnih nabojev kalibra 7, 62 za vojno orožje in dva saržerja, potem lovca iz Vicenze, ki je imel v avtomobilu 108 neprijavljenih nabojev kal. 12 za lovsko puško, nazadnje pa spet slovenskega in hrvaskega državljan, ki sta pripotovala iz domovine z veliko vsoto deviz. Ta primer je neobicajen, kajti finančni stražniki so navajeni na to, da ljudje proti

zakonito izvažajo, ne pa vnašajo valuto.

Dne 24. avgusta so na meji pri Rabujezu ustavili Kozinca, ki je imel skritih v avtu za 60 in pol milijona lir nemških mark, funtov sterlingov, ameriških dolarjev in nizozemskih guldnov; pravzaprav bankovci niti niso bili skriti, temveč lepo zloženi v potovalni torbi, ki jo je bil mozak položil na prednji desni sedež. Dan pozneje pa so na istem mejnem prehodu zajeli moskega iz Pulja, ki je z mercedesem belgijske registracije hotel vtihotapiti v Italijo 15.800 dolarjev, ne da bi jih prijavil. Prijavil pa je 27 milijonov lir v gotovini. Denar so kajpak zaplenili. Nekaj dni po prej so ravno tako hrvaskemu državljanu zasegli kar 61 milijonov romunski lejev. Ker gre, kakor že rečeno, za dokaj nenavadno prakso, je finančna straža uvedla temeljito preiskavo.

To pa se ni vse. Nabrezinski karabinjerji so na mejnem prehodu med Bazovico in Lipico zasili slovenskega državljan, ker sta imela v mercedesu nemške registracije tri detonatorje, pet gramov smodnika in solzivec. Zasacili so ju v okviru kampanje proti preprodajalcem uk-

radenih avtomobilov. Gre za 33-letnega V. K. iz Novega Mesta in 41-letno M. K. s Ptuja, ki pa živita v Muenchnu in imata tako slovenski kot nemški potni list. Orožnikom sta se zazdela sumljiva bodisi zaradi čudno nastavljenih evidenčne tablice, kakor zaradi zgovor v prometni knjižici, ki dokazujejo, da je avto velikokrat menjal lastnika. Moski je zdaj v koronejskem zaporu, zenska pa pocija v videmski jetnitsnici.

Končno so mozje postave predvčerajšnjim ustavili tik nad Trstom tovornjak znamke Scania za prevoz živine, na katerem pa ni bilo goveda, temveč... kar šest ilegalnih pribeznikov iz Bosne. Kamion je vozil 26-letni Hrvat Anto Kopic, pomožna soferka pa je bila 30-letna Jasmina Krupic, ravno tako Hrvatice, ki pa živi v Nemčiji. Oba sta zdaj za zapahi pod obtožbo nezakonitega prevoza ilegalnih imigrantov. Ti so: oce in mati s šestletnim sinkom, petnajstleten fant, 26-leten mladenič in Musa Calakovic, ki je imel pri sebi pistolo in jugoslovanski potni list. Le-ta je ravno tako za resetkami, varnostnikom pa je posest orožja utemeljil z okoliscino, da je bil prej policist...

NOVICE

Spominska svečanost
v Prebenegu

S krajšo svečanostjo so se predsinočnim v Prebenegu spomnili žrtve petih mladih vaščank, ki so pred 51 leti dale življenja za svobodo svojega naroda. V jutru 29. avgusta 1944 so v dolini blizu Opčin padle pod strelji nemških vojakov, za najdragocenejšo dobrotno pa so plačale za svoje hrabro kurisko delo v sodelovanju z okoliskimi partizanskimi enotami NOB. Petim kurikam v spomin so Prebenežani položili venec na vaški spomenik padlim, ob njem pa je spregovorila mlada članica krajevnega KD Jože Rapotec Suzi Bandi. Podala je misli o pomenu živega ohranjanja spomina na dejanja naših ljudi, ki so se v vojni borili in padli za mir in svobodo. Navezala se je tudi na sedanost, se posebej na vsak dan krutejše človekomorno dogajanje v vojni, od katere nas prostorsko ločuje le nekaj stotin kilometrov. (dam)

Praznik Unità
v Rumeni hiši

Jutri, v petek 1. septembra, se prične praznik dnevnika Unità, ki ga prireja Demokratična stranka levice na dvorišču Rumene hiše na Furlanski cesti. V okviru praznika, ki se bo pričel vsak dan ob 18. uri, bo jutri ob 17.30 govor o sedanji politični situaciji (posegel bo tudi pokrajinski tajnik Stelio Spadaro), ob 21. uri bo koncert »Metropolis Blues Band«, 2. septembra ob 21. uri bo koncert »Alpe-Alfredo Lacosegliaz Patchwork Ensemble«, 3. septembra ob 18.30 javni sestanek o zdravstvenem sistemu ter ob 21. uri koncert s skupino »Filippe e Irene«.

Danes začetek
praznika
SKP na Krmenci

Od danes, 31. avgusta, do ponedeljka, 4. septembra, se bo na Krmenci odvijal se zadnji od stitirastih »Praznikov osvoboditve«, katere je stranka organizirala za finansiranje svoje dejavnosti; na programu bo vsak večer ples s ansambloma Krk in Long Slunk, v nedeljo, 3. septembra, bo govoril odbornik dolinske občine Dario Brajnik ter pokrajinski podtajnik SKP Jacopo Venier.

Jasmina Štrekelj
med 12 najboljšimi

Jasmina Štrekelj, dijakinja znanstvenega liceja Franceta Preserna, se je v torek zvečer udeležila lepote tekmovanja Bellissima, ki ga je iz kraja Gabbice po TV oddajal Canale 5. Lepotica z Opčin se je uvrstila med 12 najboljših. Sprva je kazalo, da bo izločena že po prvem krogu, ker je vodja oddaje, polizani Alberto Castagna, »pozabil« nanjo. Naposled jo je vendarle uvrstil med prvih dvajset. Dekle je nato premostilo tudi drugo uvrstitev, medtem ko je bila v tretjem krogu (uvrstitev med najboljših šest) izločena. O uvrstitvah so odločali telefonski klici. Med oddajo so trenutek slave docakale tudi mamice lepotic. Med njimi je v defileju nastopila, seveda, tudi Jasminina mama Vlasta v črni tancistični obleki, sama Jasmina pa je docakala še na kratko reprizo sinoci, ko so njeno predstavitev v Gabbiceju vključili v znani program Blob na tretji TV mreži RAI.

OD JUTRI DO PONEDELJKA

Praznik Happy Day v Bazovici

Jutri bo stopil na oder legendarni »Elvis Presley«

Ce se bodo vremenske razmere izboljšale, bodo jutri v Bazovici slovesno otvorili praznik skupine Happy day. Sagro prirejata glasbena zadruga Ars Nova in smucarski klub Brdina, ki je na tem področju že od nekdaj zelo aktiven. Pomislimo le, da so brdinovci že organizirali društveni praznik, se pred tem so, vedno v sodelovanju z Ars Novo, pomagali pri organizaciji koncerta Alpskega kvinteta v Repnu, pred kratkim pa so si spet zavihali rokave in sodelovali na Kraski ohceti. Sedaj jih čaka še zadnja poletna naloga oziroma praznik skupine Happy day.

Ansambli in potrebnost posebej predstavljati, saj že celih 8 let koncertira in igra v zamejstvu in v matični domovini. Raje bi spregovorili o ostalem delu programa, ki vsebuje določene novitete. Jutri bo namreč

stopil na oder legendarni pevec »Elvis Presley«, ki seveda ne prihaja iz Amerike, temveč iz Benetk. Nastopil bo v živo s svojo skupino, večer pa je namenjen mladi in manj mladi publiki, saj vsi dobro vemo, da je Presleyev repertoar zelo melodičen, obenem pa tudi raznolichen in pri-

meren za vsakogar.

V soboto in nedeljo bodo na vrsti člani skupine Happy day, v ponedeljek pa spet presenečenje: V Bazovico prihaja priznana skupina Agropop, ki smo jo na zamejski sceni že dolgo pogresali. Serbi nam je v telefonskem razgovoru razkrila, da pripravljajo za to priložnost nov koncertni repertoar, ob katerem bodo zazveneli tudi stari legendarni komadi, kot npr. Samo milijon, Paradni tango, Ne verjamem. i.t.d.

Obiskovalcem bodo na voljo specialitete na zaru in raznovrstne pižaje, pri vходу pa bo vsak obiskovalec prejel nalepko skupine Happy day.

Organizatorji računajo na polnostevilno udeležbo, saj pravijo, da so za konec tedna naročili tudi lepo vreme. Upajmo, da bo res.

ŠOLSKI ODBOR / ZAHTEVA

Ohraniti vrtec
v središču Trsta

Poklon spominu prof. Egidija Košute

Solski odbor odklanja ukinitve občinskega otroškega vrtca v Ul. Conti. Na včerajšnji seji je izdelal dokument, ki ga bo poslal občinskemu odborniku za kulturo Damianiju, z zahtevo, naj ohrani slovenski vrtec v mestnem središču.

Zadeva je znana. Po zaprtju solskega poslopja je Občina premestila (oziroma združila) vrtec v Dijaski dom. Solski odbor predlaga drugo rešitev: preselitev vrtca iz Ul. Conti v solsko poslopje v Ul. Donadoni, kjer deluje slovenska osnovna sola Karla Siroka. Tu je pred leti že deloval vrtec, ki so ga nato preselili prav v Ul. Conti. Zahteva solskega odbora temelji na trdnih osnovah. Didaktična ravnateljica je izdala povoljno mnenje o vselitvi vrtca v solsko poslopje; pozitivno se je izrekla tudi Krajevna zdravstvena enota. Ob tem ne gre pozabiti, da je Londonski sporazum štiti prav vrtec v Ul. Donadoni (vrtec v Ul. Conti takrat se ni deloval). Na seji je bilo domnjeno, da bodo slovenski občinski svetovalci Berdon, Dolenc

in Močnik zaprosili za srečanje z odbornikom Damianijem, da bi mu osvetlili zahteve slovenske sole.

Odbor je razpravljaj tudi o ukinitvi deželnega prispevka za spoznavanje slovenskega jezika. Prisotni so se odločili, da zaprosijo za srečanje deželnega odbornika za solstvo Tomata. Z njim naj bi se sestali prav člani solskega odbora; njihov nastop naj bi imel tako večjo politično tezo.

Vodji Sindikata slovenske sole Košutova in Debenjakova sta seznanili prisotne o srečanju s trzaskim solskim skrbnikom. Nasteli sta številna odprta vprašanja, ki prizadevajo našo solo (na primer pokrajinske lestvice profesorjev nižjih in višjih srednjih sol). Sklenjeno je bilo, da bodo tudi skrbnika zaprosili za srečanje, ki naj bi se ga udeležili člani solskega odbora.

Ob začetku seje so se udeleženci spomnili prof. Egidija Košute, dolgoletnega profesorja, ravnatelja in nadzornika, aktivnega člana Sindikata in zavednega člana naše skupnosti.

GLASBENO ŠOLSTVO

Vrsta novosti za šolsko
leto Glasbene matice

Letošnje šolsko leto na Glasbeni matici se začneja z obilico novosti, na programu so novi tečaji, novi glasbeni oddelki in preureditev nekaterih že vpeljanih, odprtje dodatnih podružnic ter verjetno sodelovanje z največjimi godbami po slovenskih vaseh. Za vse ljubitelje glasbe bo seveda najvažnejši seznam dodatnih instrumentov, ki jih je sola vključila v svoj predmetnik, da bi čim boljše delovala na glasbenem področju in zadostila povpraševanju. Poleg do-

sedanjega pouka »klasičnih instrumentov« (klavir, violina, viola, violončelo, kitara, harmonika, flavta, klarinet, trobenta, rog, pozavna, solo petje) bo letos prvič na razpolago se individualni pouk harfe, oboe, kontrabasa in tolkal (klasičnih ter modernih - bobni), veliko novost pa predstavlja se posebno uvedba novega oddelka jazz glasbe, ki bo prav gotovo zanimala vse ljubitelje te zvrsti glasbe, ki so se morali do zdaj učiti v italijanskih glasbenih solah ter nova ureditev pihalno-trobilnega oddelka, ki naj bi po vsej verjetnosti vključevala tudi plodno sodelovanje z godbeniskimi solami na Proseku, v Nabrežini, Trebčah, Ricmanjih ter v Bregu.

Glasbena matica seveda zeli mladim talentom nuditi strokovno glasbeno izobrazbo že od malih nog, v ta namen je lani pričela s predolskim glasbenim poukom (namenjenim osnovnosolskim otrokom) na Opčinah, letos pa bo tečaj na razpolago tudi v Nabrežini, Dolini ter na sedežu v ul. Ruggero Manna 29. Priložnost je torej, da se vsi malčki približajo svetu glasbe in se na igriv način naučijo osnov, npr. note.

Za solo se torej obeta zelo aktivno šolsko leto, odprte bodo tudi nove podružnice pri sv. Ani, v Bazovici ter v sodelovanju z vaskimi godbami tudi v Trebčah ter v Ricmanjih.

Vpisovanje na sedežu sole v ul. Ruggero Manna 29 se začne že jutri, v petek 1. septembra, zaključki pa se 8. septembra.

GLASBENO ŠOLSTVO

Vpisovanje v Glasbeno
šolo ricmanjske godbe

Danes se zaključuje vpisovanje v Glasbeno solo ricmanjske godbe, ki že od leta 1980 prireja glasbene tečaje za trobila, pihala in tolkala z razrednim poučevanjem. S korenito spremembo koordinacijskega odbora je godba leta 1991 izboljšala celotno delovanje glasbene sole in z lanskim solskim letom uvedla za vse razrede instrumentov nov učni program. Ta sistem se korenito približuje otrokom, ki spoznavajo lepoto in veličino glasbe z igranjem znanih in preprostih melodij. Dokaz za to je prav Solski pihalni orkester, ki je letos pod vodstvom dirigenta Marina Marsica nestrastokrat nastopal na raznih kulturnih prireditvah v Bregu.

Letos pa bo ponovno stekel instrumentalno - vokalni tečaj za predsolske otroke, ki se bodo preko igre sprijaznili z glasbo. Otroci od 7. letja dalje pa imajo na izbiro veliko število instrumentov, kot so flavta, saksofon, trobenta, pozavna, rog, bariton, bas tuba, razna tolkala, klavir itd. Vse tečaje vodijo profesorji z večletno pedagoško in glasbeno prakso. Zato naj stari, ki menijo, da glasba nudi otrokom nekaj več kot suhoparen televizijski ekran, pridejo v Babno hiso. Odgovorni za glasbeno solo so se danes in jutri na razpolago od 17. do 21. ure.

KRIŽ - NABREŽINA

Zadnja pot Ivana Sosiča

Mnogi Krizani in Nabrezinci so pred nekaj dnevi pospremili na zadnji poti Ivana - Nina Sosiča, Krizana, ki je že dolgo let prebival v Nabrežini. Pokojni, ki je bil star 67 let, je umrl za neozdravljivo boleznijo. Vse od ustanovitve je bil član kriskega moskega zbora Vesna, bil je angažiran v prosvetnem in političnem življenju ter v sekciji Zveze partizanov VZ-PI-ANPI.

Pokojni se je rodil v številni družini Kavalotovi, oče Romeo je bil med ustanovitelji KPI in bil

Luči in zvoki
v Miramaru

V okviru poletnih prireditev bo drevi v Miramar-skem parku ob 21. uri ter ob 22.15 predstava Luči in zvokov z naslovom »Miramarski cesarski sen«, v konjušnični gradu pa se nadaljuje razstava o antičnem sirijem mestu Ebla.

ŠOLSTVO / OD PONEDELJKA

Prihodnji teden
seminar za
slovenske šolnike

Uvodni poseg Toneta Partljiča

Novo šolsko leto trka na vrata - uradno se bo začelo jutri, pouk pa se bo začel kasneje, razčlenjeno po stopnjah sol, od 7. do 15. septembra - z njim pa tudi seminar za vzgojiteljice, učiteljice in profesorje slovenskih sol na Trzaskem. Tokrat bo že 30. po vrsti.

Slavnostno odprtje seminarja bo v ponedeljek, 4. septembra, v Kulturnem domu v Trstu. Solniki bodo najprej sledili predavanju pisatelja Toneta Partljiča o utripu slovenske države poosamosvojitvi in vlogi intelektualca v slovenskem javnem življenju. Sledilo bo uradno odprtje seminarja, zatem pa se bodo udeleženci zbrali na tradicionalnem sprejemu, ki ga bo priredil Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu.

Seminar se bo nadaljeval

v naslednjih dneh po ciklusi. Vzgojiteljice bodo (razdeljene po skupinah) 5. in 6. septembra prisluhnile predavanju Marije Savin-Kovacic o grupni dinamiki pri delu v predsolskih vzgojnih zavodih in se seznanile s preobrazbo osnovnih sol v Sloveniji s posebnim oziroma na premik solske obveznosti.

Predavanja bodo na osnovni soli F. Bevka na Opčinah. 7. septembra bodo sodelovale na hospitacijah v vrtcu v Izoli. Tudi učitelji bodo poglobili vprašanje grupne dinamike. 5. in 6. septembra bodo sledili predavanjem Bernarda Stritih o delu s stari in otroki in Mirana Mozine o medsebojnih odnosih. Predavanja bodo v prostorih osnovne sole F. Bevka na Opčinah.

Profesorji nižjih srednjih sol bodo sledili predavanjem na nižji srednji soli F. Levstika na Proseku. 7. in 8. septembra bodo po skupinah izvedeli o spodbujanju ustvarjalnosti nadarjenih otrok (predavala bosta Mirt Nagy in Dorotea Hrvatinkralj).

Profesorji literarnih predmetov na višjih srednjih solah bodo 5. in 6. septembra sledili predavanjem Marje Bester in Martine Krizaj-Orter o »slovenscini malo drugače«, Bože Krakar-Vogel o novih pogledih na pouk književnosti in Sonje starc o pismen izražanju dijakov v slovenscini, in to v materinscini oziroma v jeziku okolja. Predavanja bodo na liceju F. Preserna.

Na zavodu Z. Zoisa bodo iste dni profesorji drugih predmetov sledili predavanjem Vanje Kiswarday, Slavice Smuc in Jane Kalin o mali soli spomina in kreativnem učenju.

ni. V slovo mu je zapel zbor Vesna, ob odrtem grobu sta se ob zvokih nabrežinske godbe od njega poslovila devinsko-nabrežinski župan Giorgio Depangher in predsednik kriske VZPI-ANPI Gigi Bogatec.

Dragi Nino, ohranili te bomo v lepem spominu, naj ti bo lahka domaća zemlja.

Kriska vaska skupnost

OPČINE / SKLAD MITJE ČUKA

Dva meseca trajajoči center

Ogled predpremiere igre Peter in volk

Jutri se bo na Opcinah zaključila letosnja poletna pobuda Sklada Mitje Čuka, namenjena varstvu in razvedrilo otrok, ki se je začela tokrat že prve dni julija in traja, z nekajdnevno prekinitvijo ob letosnjem Taboru, vse do konca avgusta.

»Na našem območju imamo sedaj že veliko poletnih centrov«, nam je dejala Aleksandra Filipović, ki vodi letos to dejavnost. »Pri tem smo pomislili na starše, ki potrebujejo nekakšno varstvo za svoje otroke v času, ko so v službi. Tu gre predvsem za manjše otroke, saj si večji že znajo sami pomagati.«

Tako so stariši otroke pripeljali v središče ob osmih zjutraj in so jih prišli iskat ob 13. uri. »Otroci so dobili malico, ne pa kosila, kot je to bilo sicer v navadi v preteklih poletnih centrih.«

Pri pripravi na letosnji center je sodelovala tudi učiteljica Marija Puntar, vsak teden pa sta bili na razpolago otrokom po dve vzgojiteljici, prizadeti otroci pa so imeli svoje spremljevalke.

Kaj so otroci v času bivanja v centru počeli? Predvsem so hodili na kopanje v Sestlan, kar jim je bilo tudi najbolj všeč. Vreme je bilo lepo do zadnjih dni, ko je začelo deževati. Otroke so vzgojiteljice peljale tudi na ogled akvarija v Trstu, razstave starih igrar v palaci Costanzi, v park Revoltella in nekajkrat tudi na igrišče Polisportiva, kjer so se otroci po mili volji nazabavali.

»Ker so bili otroci, ki smo jih imeli v varstvu, zelo različnih starosti, nismo mogli imeti drugih dejavnosti, razen zabave in razvedrila. Tudi zaključne prireditve ne bo, saj so se otroci iz tedna v teden menjavali in tako je bila naša glavna skrb, da so se tu pri nas dobro počutili.«

Otroci so prihajali iz mesta, Proseka, Zgonika in se drugih krajev. Nekaj jih je bilo tudi italijanske narodnosti. Vedno pa so bili vsi skupaj in ne v ločenih skupinah.

Poseben dogodek za otroke je bil ogled igrice »Peter in volk«, ki jo za novo sezono pripravljajo

Sergij Verc, Peter Furlan in Franko Korosec. Pravzaprav so otroci prisostvovali predpremiere te igre, ki bo prav gotovo navdusila mlado občinstvo, kot je navdusila otroke centra.

»Poslavljam se od tokratne pobude z občutkom, da smo nudili staršem in otrokom lepo in prijetno varstvo. Sedaj se bomo pri Skladu pogovorili, če naj po tej poti nadaljujemo tudi v prihodnje,« je se dejala Aleksandra.

Neva Lukeš

VČERAJ-DANES

Danes, CETRTEK,
31. avgusta
RAJKO

Sonce vzide ob 6.24 in
zatone ob 19.46 - Dolžina
dneva 13.22 - Luna vzide
ob 12.10 in zatone ob
22.25.

Jutri, PETEK,
1. septembra
TILEN

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka
20,6 stopinje, zračni tlak
1011,2 mb narašča, veter
14 km na uro vzhodnik se-

verovzhodnik, vlaga 43-
odstotna, nebo jasno,
morje skoraj mirno, tem-
peratura morja 21,2 sto-
pinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA SE JE: Paola
Flaminio.

UMRLI SO: 80-letna
Antonia Poropat, 73-letna
Silvana Giorgini, 87-letni
Giuseppe Pesavento, 83-
letna Lidia Pernacini, 88-
letna Norina Robba, 86-
letni Firmino Angelini,
71-letna Vincenza Zagaria,
90-letna Maria Kablar, 90-
letni Stellio Milocchi, 82-
letna Iolanda Fragiaco, 81-
letni Giordano Maligoj,
71-letni Antonio Flego,
88-letni Zvonimiro Ianni,
79-letna Maria Visnjovic,
54-letni Giovanni Urbani,
89-letni Giovanni Milic.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 28.
avgusta, do NEDELJE, 3.
septembra 1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Oriani 2 (tel.
764441), Miramarski dre-
vored 117 - Barkovlje (tel.
410928), Milje - Mazzini-
jev drevored 1 (tel.
271124).

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Oriani 2, Miramar-
ski drevored 117 -
Barkovlje, Trg Cavana 1.

BOLJUNEC (tel.
228124) - samo po telefo-
nu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Trg Cavana 1 (tel.
300940).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure -
tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nocna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.00
»Quiz Show«, r. Robert
Redford, i. John Turturro.

EXCELSIOR - 17.15,
18.55, 20.35, 22.15 »Fer-
mo posta Tinto Brass«, r.
Tinto Brass, prepovedan

mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZUR-
RA- 17.30, 19.00, 20.30,
22.00 »Butterfly Kiss«,
prepovedan mladini pod
14. letom.

AMBASCIATORI -
16.30, 18.20, 20.15, 22.15
»Free Willy II«.

NAZIONALE 1 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Un
amore tutto suo«, i. San-
dra Bullock.

NAZIONALE 2 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15
»Tommy Boy«, i. Chris
Farley, Bo Derek.

NAZIONALE 3 - 16.30,
18.20, 20.15, 22.15 »Mr.
Destiny«, r. Quentin Ta-
rantino, i. James Belushi.

NAZIONALE 4 - 16.30,
18.10 »L'incantesimo del
lago«, risani film; 20.30,
22.15 »La machine«, i. Ge-
rard Depardieu, prepove-
dan mladini pod 14. le-
tom.

MIGNON - 16.00 -
22.00 »Flavia e le sue be-
stie«, prepovedan mladini
pod 18. letom.

CAPITOL - Danes zapr-
to.

ALCIONE - Ciklus »Ma-
ratona nell'inconscio«. Sa-
mo danes: 20.00 »Invasori
spaziali«, r. William Ca-
meron, 22.00 »L'ultima
onda«, r. Peter Weir.

LUMIERE - 18.45,
20.30, 22.15 »Lisbon
Story«.

PIREDITVE

MLADINSKI ODBOR
SLOVENSKE PROSVETE
vabi na 5. DRAGO MLA-
DIH, ki bo v parku Marija-
nisca na Opcinah, Narod-
na ul. 89 od 31. t. m. do 2.
septembra. Danes, 31. t.
m. bo ob 16. uri ca-
snikarka Manca Košir
predavala o medijih se-
danosti. Jutri, 1. septem-
bra bo ob 10. uri sociolog
Franc Trček govoril o me-
dijih bodočnosti. V sobo-
to, 2. septembra, pa bo ob
10. uri okrogla miza na te-
mo MEDIJI- POLITIKA -
PLURALIZEM - ETIKA.
Sodelovali bodo Danilo
Slivnik, Vida Petrovič in
Drago Legisa.

MLADINSKI ODBOR
SLOVENSKE PROSVETE
vabi v okviru 5. DRAGE
MLADIH na ogled kome-
dijske SUMLJIVA OSEBA v
izvedbi KD I. Gruden iz Na-
brezine in v režiji M. La-
pornik. Predstava bo danes,
31. t. m., ob 20. uri v dvor-
ni Finzarjevega doma na
Opcinah (Narodna ul. 89).

MLADINSKI ODBOR
SLOVENSKE PROSVETE
vabi v okviru 5. DRAGE
MLADIH na PLES in
DRUZABNOST ob zvokih
ansambla »Kraski ovčarji«,
ki bo jutri, 1. septembra,
ob 21. uri v parku Marija-
nisca na Opcinah (Narod-
na ul. 89).

PD KOLONKOVEC pri-
reja v soboto, 2. septembra
od 15.30 dalje na vrtnariji
Alojza Debelisa v Ul. Ven-
tura 29 PRAZNIK SOLA-
TE s sledecim programom:
razstava slik prejšnjih
praznikov, razstava ze-
lenjave, tekmovanje v
sajenju solate ter nagraje-
vanje ob kozarcku do-
macega vina.

ARS NOVA v sodelo-
vanju s SK Brdina organi-
zira PRAZNIK HAPPY
DAY v Bazovici od 1. do
4. septembra. Zabavali Vas
bodo v petek Elvis Pres-
ley, v soboto in nedeljo
Happy day in v pone-
deljek Agropop.

ZADRUGA BAN IN
SKD GRAD vabita na že
tradicionalno SAGRO
POD KOSTANJ, ki bo pri
Banih dne 1. 2., 3., in 4.
septembra. Igrala bosta an-
sambla Zvezde in Kraski
kvintet z Bracon Korenom.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo
v tajništvo Uredništva PD (tel.
7796600) in preko poverjenikov
posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejemajo tudi urad
KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pri-
tičje) tel. 360072, s sledečim ur-
nikom: 9.00-13.00 in 14.00-17.00
od ponedeljka do petka.

ČESTITKE

Gospa ANGELA iz
Boljunca je 29. t. m. slavila
rojstni dan. Vse najboljše ji
želijo Oskar in Tončka iz
Boljunca ter sin Walter in
Edi z družinama.

Iskrene čestitke Samu
Pahorju in sodelavcem za
uspeh na poti k dvojezično-
sti. Sprasujemo se, kdaj bo-
mo tudi krovnikoma organi-
zacijama SKGZ in SSO
lahko izrazili podobne če-
stitke. Lili in Mitja Cebulec

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE
SOLE - tajništvo Trst obve-
sca člane, da so v tajnist-
vu na razpolago izvodi de-
lovne pogodbe, službene li-
stine in pokojninske refor-
me. Vsi solniki, ki jih zgoraj
omenjeni teksti zanimajo
naj se zglasijo v uradu SSS,
Ul. Carducci 8, tel. 370301.

SINDIKAT SLOVEN-
SKE SOLE - tajništvo Trst obve-
sca profesorje nižjih
in višjih srednjih sol, da so
bile 22. t. m. razobešene na
oglasni deski solskega
skrbništva v Trstu dokončne
lestvice za opravljanje
suplenc. Vsi nestalni pro-
fesorji imajo do 11.9 mož-
nost za vložitev prošnji, za
opravljanje suplenc na rav-
nateljstva posameznih sol.
Za tovrstne suplence lahko
prosijo tako tisti, ki so
vključeni v pokrajinske le-
svice, kot tisti, ki niso
vključeni. Vse informacije
in obrazce nudi tajništvo
SSS ob urah poslovanja.

OBVESTILA

SKUPINA vztrajnih po-
potnikov iz Rovt - Kolonko-
vec se te dni odpravljajo na
enotedensko potovanje. Da
bi narahlo odleteli in prista-
li jim želimo vsi »dežurni!«.

ZBOR JACOBUS GAL-
LUS vabi vse stare in nove
pevke in pevce na prvo
srečanje, ki bo danes, 31. t.
m., ob 20. uri v Gallusovi
dvorani na Glasbeni matici.

DOLINSKA OBCINSKA
UPRAVA obvesča, da bo
nacrtovano letovanje za sta-
rejše občane v hotelu Blu-
men v Visebi pri Riminiju
od ponedeljka 4. do pone-
deljka, 11. septembra.
Odhod avtobusa v pone-
deljek, 4. septembra, ob 7.
uri izpred županstva v Do-
lini, iz Boljunca ob 7.10, iz
Boršta ob 7.20. Avtobus se
bo nato ustavil se na pok-
rajinski cesti nad Ricmanji.
Vrnitev je predvidena proti
večeru v ponedeljek, 11. t.
m. Za podrobnejše informa-
cije se udeleženci lahko
obrnejo na tajništvo občine.

GLASBENA SOLA
PIHALNEGA ORKESTRA
BREG sprejema vpisovanje
za glasbeno solo pihal, tro-
bil in tolkal. Informacije po
telefonu na st. 228642 -
Mitja, 228333 - Jadran ali
vsak četrtek na sedežu orke-
stra v Dolini od 20.30 dalje.

GLASBENA SOLA
PIHALNEGA ORKESTRA
BREG sprejema vpisovanje
za glasbeno solo pihal, tro-
bil in tolkal. Informacije po
telefonu na st. 228642 -
Mitja, 228333 - Jadran ali
vsak četrtek na sedežu orke-
stra v Dolini od 20.30 dalje.

MALI OGLASI

PRODAM 2 soda »vetro-
resina smprepieno«, po 5
hl in 1 pečjalnik za grozdje
»inox«, 120 cm, 220 V, s
tlacilko in 15-metrsko cevjo,
v odličnem stanju. Tel.
229326.

PRODAM novo podvod-
no puško znamke Omer, ra-
bljeno samo dvakrat. Cena
po dogovoru. Tel. st.
822225 v večernih urah.

POHISTVO KORSIC -
TRST - Ul. S. Cilino 38 ima
na razpolago po tovarniških
cenah orehovo vogalno
kuhinjo vogalni divan,
knjižne police in se mar-
sikaj! (dokler so v teku ob-
novitvena dela - pohitite!).
Tel. st. 040/54390.

STANOVANJE v dobrem

stanju 92 kv. m z garazo, Ul.
Pascoli (GO) na prodaj. Tel.
med 17. in 19. uro na st.
0481/535048.

V NABREZINI prodajam
hiso potrebno popravil. Tel.
st. 200620.

TOVORNJAK Leoncino
OM 34 prodajam. Tel. st.
228519.

FORD TAUNUS 1600
GL, letnik '80, plave barve,
garaziran v dobrem stanju,
70.000 km prodajam. Tel.
na st. 228519.

DOMACE slive za mar-
melado ugodno prodajamo.
Tel. st. 420604 po 20. uri ali
sporočilo telefonski tajnici.

PRODAM po ugodni
ceni bioloske slive in fige.
Tel. st. 910140.

BOX za avtomobil na
Opcinah - Ul. Papaveri
dajem v najem. Tel. st.
830013.

PRODAM SUZUKI DR
750 Big, letnik '89, 19.000
km v zelo dobrem stanju.
Telefonirati na 040/637321
v jutranjih urah.

PRODAM knjige za vse
razrede znanstvenega liceja.
Tel. st. 226452.

21-LETNI FANT, do-
polnjen vojaški rok, isče re-
sno zaposlitev. Tel. 200882.

BASISTA isče harmo-
nikar. Tel. na st. 272667 -
Corrado od 14. do 17. ure.

ISCHEM resno kuhinjsko
pomočnico s prakso za delo
v središču mesta. Tel. st.
229234 - ura obedov.

ISCHEM malo stanovanje
na Opcinah. Tel. st. 394611
- zvečer.

ISCHEM motor transalp
honda 600 v dobrem stanju.
Tel. st. 381794 ali 228456.

OSMICO ima Mario
Mokor, Lakotisce 398.

OSMICO ima Stubelj v
Sempolaju.

OSMICO sta odprla Mag-
da in Slavko Škerlj, Zgonik
15/A. Vabljeni!

OSMICO ima Srečko
Stolfa, Salez 46. Toči belo
in črno vino.

OSMICO ima Stubelj v
Sempolaju.

PRISPEVKI

Namesto cvetja na grob
pokojne Suberjeve mame
darujejo družine S. in A.
Ferluga, Strekelj, Vremec,
Purić, Perini, Popović,
Taucer, M. in A. Piccini in
Petrović 550.000 lir za SK
Brdina.

Za popravila na sedežu
SK Brdina daruje Leopolda
Gustin 50.000 lir.

V spomin na Damianine-
ga očeta daruje TCT S.r.l.
200.000 lir za Sklad Mitja
Čuk.

V spomin na Damiani-
nega očeta daruje ZTT
200.000 lir za Sklad Mitja
Čuk.

Zapustila nas je naša
draga

Marija Kablar vd. Košuta

Pogreb bo jutri, 1. sep-
tembra, ob 11.40 iz mrt-
vašnice v Ul. Costalunga
na pokopališče v Kriz.

Zalostno vest sporočajo
hčeri Nada in Milena
ter vnukinje Ani, Gina
in Sonja z družinami.

Kriz, 31. 8. 1995

Ob smrti dragega oče-
ta Ivana Milica izrekajo
globoko sozljje Nives in
družini

Adele, Marta,
Evgen in Vasilij

POPRAVEK

Pri osmrtnici IVANA
MILICA objavljene
30.8.1995 se je pomotoma
vrnila neljuba napaka
med zalujocimi je
vnukinja SARA in ne Vera

OBVESTILO

Sporočamo, da se PUBLIEST Srl
oglasna služba Primorskega dnevnika
s ponedeljkom, 4. septembra preseli v nove urade v

ulici Valdirivo št. 36 / I. nadstropje
NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA 361888
faks 768697 (nespremenjen)

Urn timer sprejemanja obvestil, osmrtnic in malih oglasov:
od ponedeljka do petka

od 8.30 do 12.30 (do 15.00 samo osmrtnice)

Ob sobotah, nedeljah in praznikih sprejema
samo osmrtnice uredništvo Primorskega dnevnika
v ulici Montecchi 6 / II. nadstropje.

NOVICE

Danes skupščina uslužbencev špediterskih podjetij

Usluzbenci špediterskih podjetij in drugih podjetij, ki delajo na območju blagovnega in mejnega terminala so zaskrbljeni zaradi posledic, ki jih utegne povzročiti dosledno izvajanje okrožnice Ministrstva za finance glede carinjenja posilk blaga v izvozu. Danes ob 18.45 sklicujejo, skupaj s sindikati delavcev v prevoznistvu CGIL/CI-SL/UIL, skupščino v konferenčni dvorani na sedežu družbe SDAG. Pogovorili se bodo o novih ukrepih, poleg tistih, ki so jih že storile razne ustanove in organizacije, da se prepreči nevarnost drastičnega zmanjšanja obsega dela na meji in posledično zmanjšanje števila zaposlenih. V nevarnosti je nekaj sto delovnih mest.

Večer srednjeveške glasbe

V soboto, 2. septembra ob 21. uri bo na gradu tretje in zadnje srečanje s staro glasbo, v okviru programa Gorizia armonica. Glasbeni večer bo oblikovala skupina Dramsam, ki bo z glasbo in besedo skusala oziviti dogajanje v italijanskem mestu proti koncu srednjega veka. Sobotni koncert je brezplačen, vendar je število mest omejeno. Interesenti naj se za vabila obrnejo na urad za kulturne dejavnosti na Občini.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

Tečaj za dodeljene upravnemu vodenju podjetja

(600 ur)

s finančno podporo Evropskega socialnega sklada

- namenjen brezposelnim absolventom višjih srednjih šol
- obiskovanje tečaja brezplačno
- predvidene stipendije

Vpisovanje in informacije najkasneje do 15. septembra 1995
na sedežu Zavoda v Gorici, Ul. della Croce 3, tel. 81826

ZVEZA PRIMORSKIH GLASBENIH SOL
SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL - GORICA

RAZPIS

DVOLETNA KLAVIRSKA SOLA
ZA PEDAGOGE
1995/96 - 1996/97

Vodi

prof. Sijavuš GADŽIJEV

Sodelujeta:

- dr. Damjana BRATUŽ (psihologija v glasbeni pedagogiki; glasba in družba)
- prof. Ivan FLORJANC (harmonija, kontrapunkt, analiza glasbenih oblik)

Informacije:

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL
Drevored 20. septembra (Viale XX settembre) 85
34170 GORICA Tel. in fax 0481/532163

NAJPREJ MEDNARODNI NATEČAJ LIPIZER

Pred novo sezono v Kulturnem domu

*Na poletje in želje po miru opozarja sonce
ki so ga otroci narisali na pločniku*

«Idejno» naj bi se prejšnja sezona v Kulturnem domu zaključila s simbolično likovno inicijativo mirovne narave oz. z risanjem «Sonca miru» najprej pred samim domom, nato pa, 6. avgusta, ob 50-letnici izstrelitve prve atomske bombe nad Hirošimo, pred ljudskim vrtom na Verdijeve Korzu. «Sonce miru» po skoraj dveh mesecih, se zmeraj prejo svojih zarkov pošilja želje po miru v svetu, želje, da se vendarle preneha krvavi spopad na tleh nekdanje Jugoslavije, ki je prav te dni zadobil novo dimenzijo.

Likovna pobuda «Sonca miru» naj bi bila tudi simbolična vez med prejšnjo kulturno sezono in novo, ki se bo začela že v prihodnjem tednu. Te dni se določajo okvirne programske smernice posameznih kulturnih dejavnosti, ki se bodo odvijale v domu v naslednjih desetih mesecih.

Po dosedanjih napovedih se bodo vrata Kulturnega doma, ce izvzamemo športno dejavnost, ki se je že začela, odprla v drugem tednu septembra. Prva prireditev bo mednarodni natečaj za mlade violiniste «R.Lipizer», na katerem bo sodelovalo okoli sto violinistov iz vseh držav sveta. Tekmovanje se bo začelo v petek, 8. septembra, zaključilo pa se bo v nedeljo, 17. septembra s slovenskim zaključnim nastopom in nagrajevanjem najboljših izvajalcev.

V torek, 19. septembra pa bodo v galeriji Kulturnega doma odprli prvo likovno razstavo v novi sezoni. Svoja dela bo predstavil znani slovenski umetnik Jona Gal Platinic iz Ljubljane. Razstavo prireja Kulturni dom v sodelovanju s slovensko

kulturno-umetniško revijo Kras.

V zadnjih dneh septembra pa bo tudi na Goriskem stekla abonmajška kampanja Slovenskega stalnega gledališča, medtem ko bo prva gledališka predstava 16. oz. 17. oktobra. Sicer pa bo Kulturni dom v prihodnjih dneh objavil točen razpored glede vpisa ozirom potrditve abonmajev.

Poleg omenjenih dogodkov, oziroma prireditev, velja opozoriti se na predstavitev videokasete poletnega «Pajk's showa», ki se je odvijal 23. junija v Steverjanu. Videoposnetek je pripravil prof. Hijačint Jussa, predstavila pa ga bosta Kulturni dom ter kulturno društvo Briski gric iz Steverjana. Datuma predstavitve in projekcije se niso določili, vsekakor pa si bomo videokaseto o kabaretnem in zabavnem večeru lahko ogledali se v septembru. Na sliki - Sonce miru, ki sije na pločniku pred Kulturnim domom. Foto S.R.

ZAČELE SO SE ŽE V SOBOTO

Niz prireditev ob občinskem prazniku

10. 9. proslava na Lokvah

V Novi Gorici so tudi letos, ob občinskem prazniku, pripravili bogat spored kulturnih, sportnih in tudi zabavnih prireditev. Prva je bila na sporedu že v soboto (plavalni maraton na Soči), danes pa bodo izročili namenu novi bibliobus (ob 15.30, pred občinsko skupščino), ob 16.30 pa bodo v vezi občinske skupščine odprli razstavo o potujoči knjižnici. Od danes do nedelje bo v Dornberku "Festival vina in grozdja", na Peči, na tromeji med Slovenijo, Avstrijo in Italijo pa bo v soboto, 2. septembra, osrednja prireditev ob 30-letnici partnerskih odnosov med Novo Gorico, Gorico in Celovcem. V soboto ob

20. uri bodo v domu Krajevne skupnosti v Solkanu odprli likovno razstavo članov društva amaterskih likovnikov, Goriska paleta. V nedeljo, 3. septembra bo v Braniku "Braniska kvatrnica", istega dne pa v baziliki na Sveti Gori koncert Big - Bena. Pri orglah Dimitrij Rejc, solist pa Vladimir Cadež. Prireditve bodo tudi v naslednjih tednih, do konca septembra.

Naj ob tem posebej opozorimo na proslavo ob 50-letnici zmage nad fašizmom in nacizmom, ki bo 10. septembra na Lokvah. To bo osrednja proslava, udeležil pa se je bo, kakor napovedujejo, predsednik Slovenije Milan Kucan.

Jutri bo prva seja slovenske konzulte

Goriski zupan dr. Valenti je pred kratkim sklical sestitevno sejo slovenske konzulte. Seja bo jutri ob 18. uri, dnevi red pa predvideva potrditev izvoljenih, oziroma imenovanih članov, izvolitev predsednika ter izvolitev podpredsednika. Občinski svet je postopek imenovanja, oziroma izvolitve članov konzulte zaključil 21. junija letos, po skoraj enem letu od umestitve nove občinske uprave.

Jutri se bodo torej člani sestali na svoji prvi seji, ki se je bo predvidoma udeležil tudi zupan. Ne gre za golo formalnost s takim ali drugačnim poudarkom slovesnosti trenutka. Iz izjav zupana bo mogoče razbrati kakšno vlogo namerava ta občinska uprava nameniti konzulti, v prihodnjih mesecih pa bo mogoče v praksi preveriti, koliksen je ali bo razkorak med nacističnimi izjavami in dejanskim ravnanjem. Slisali smo, da nameravajo člani konzulte izpostaviti prav ta aspekt, ker bi sicer obstoj organizma, ceprav samo s posvetovalno vlogo, izgubil na pomenu. Vprašanj ki naj bi jih konzulta vzela takoj v pretes in predlaga resitve, je veliko, začeni s trenutno najbolj aktualnim, s področja solstva.

OBVESTILA

DRUŽBA se dobi jutri, v petek, 1. septembra, ob 20. uri v Standrežu.

PEVSKI ZBOR JEZERO obvešča člane, da bodo jutri, 1. septembra ob 20. uri začeli z rednimi vajami.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORISKEM in KRUT bosta poskrbela (ob zadostnem številu prijav) za prevoz na plavalne ure v ogrevani bazen v Gradežu in sicer vsako sredo zjutraj, začeni s 4. oktobrom. Informacije in prijave na sedežu društva in pri g. Anamariji v ulici Malta 2, do 13. septembra.

IZLETI

SPD GORICA obvešča, da je se nekaj mest za avtobusni družinski izlet v Belo Krajino, 17. septembra. Prijave danes, od 19. do 20. ure na sedežu društva, ul. Malta, 2 tel. 33029.

KINO

GORICA
VITTORIA Zaprt
CORSO 18.00-20.00-22.00 »L'uomo che guarda«. prepovedan mladini pod 18. letom.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
AL GIARDINO (Baldini), C. Verdi 57, tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
ALLA SALUTE (Fabris), Ul. Cosulich 117, tel. 711315.

POGREBI

Danes, ob 10.30, Daniela Milost por. Sportiello, iz splosne bolnišnice v cerkev na Rojcah in na glavno pokopališče; ob 13.15, Bruno Spessot, iz splosne bolnišnice v Faro.

KRONIKA / V ULICI DIAZ SREDI DOPOLDNEVA

Tovornjak v lipo ta pa na avto

Na srečo le gmotna škoda in zastoj v prometu

Neobičajni prizor na ulici Diaz - foto Studio Reportage

Neobičajna prometna nesreča se je včeraj zjutraj zgodila v križišču ulice Diaz z ulico Rismondo. Na srečo seje vse izteklo le z obilico strahu in precejšnjo gmotno škodo. Lahko pa bi bil obračun precej drugačen. Tovornjak - hladilnik, ki ga je upravljal Luca De Marchi je zadel v debelo vejo lipe. Vrh se ni odlomil, pač pa je sunek dobesedno izruval drevo. Deblo je padlo na v bližini parkirani ford fiesta, vrhnje veje pa so oplazile avtomobil fiat panda, v katerem je bila Patrizia Munari iz Foljana, ki je cakala na prosto pot za izhod iz ulice Rismondo na ulico Diaz. Popoldanska ploha pa je bila med vzroki številnih prometnih nesreč na Goriskem.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL
GORICA

VPIS V ŠOLSKO LETO 1995/96

Klavir: Helena Plesničar, Marija Saver, Lojzka Percić, Lucija Lavrenčič, Ingrid Silic, Valentina Pavo, Michela De Castro, Vlasta Vizintin

Eksperimentalni razred klavirja: Sijavuš Gadžijev, profesor na konservatoriju Cajkovski v Moskvi

Godala: Igor Kuret, Jurij Kriznic, Vinko Popit, Aleksander Ipavec

Pihala: Fabio Devetak, Stojan Ristovski, Andreja Konjedic, Silvan Kersevan, Vladimir Cadež

Trobila: Crtomir Nanut

Solopetije: Franka Zgavec

Kitara: Marco Fantini, Marja Feinig

Harmonika: Aleksander Ipavec

Orgle: Dimitrij Rejc

Tolkala: Tomislav Hmeljak

Predsolški pouk: Marja Feinig, Eleonora Ipavec

Teorija in solfeggio: Daniela Brussolo, Guido Michelon, Vladimir Cadež, Mitja Pernarčič, Lucija Lavrenčič

Harmonija: Hilarij Lavrenčič

Zgodovina glasbe: Helena Plesničar, Luisa Antoni, Michela De Castro

Kompozicija: Ivan Florjanc

Orkester: Igor Kuret

Zbor: Eleonora Ipavec, Franka Zgavec, Hilarij Lavrenčič

Vpisovanje v šolsko leto 1995/96 bo od 1. do 8. septembra na sedežu Centra, drevored 20. septembra 85 (viale XX settembre 85), od 8.30 do 12.30 in od 15. do 19. ure vsak dan razen v soboto in nedeljo (tel. 532163).

MENJALNIŠKI TEČAJI

30. avgust 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	83,70	84,45	11,76	12,10	7,50	8,05
A banka Koper	83,45	84,40	11,40	11,90	7,37	7,97
A banka Nova Gorica	83,35	84,35	11,60	11,90	7,50	7,85
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	83,70	84,60	11,90	12,20	7,65	8,20
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	83,80	84,50	11,80	12,10	7,50	7,90
Banka Vipra NG, t: 065/ 28-511	83,41	84,32	11,75	12,00	7,52	7,67
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	84,05	84,30	11,86	12,03	7,55	7,80
Creditanstalt d. d.	83,30	84,40	11,85	12,10	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,13	84,17	11,91	11,93	7,65	7,67
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	83,80	84,30	11,87	11,97	7,45	7,75
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	83,70	84,20	11,87	11,97	7,45	7,75
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	83,80	84,30	11,87	11,97	7,45	7,75
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	83,70	84,20	11,87	11,97	7,45	7,75
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	84,00	84,40	11,87	11,97	7,45	7,75
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	83,70	84,20	11,87	11,97	7,45	7,75
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	83,70	84,20	11,87	11,97	7,45	7,75
Nova kreditna banka Maribor d.d.	83,10	84,40	11,80	12,10	7,45	7,90
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	83,90	84,50	11,82	12,10	7,45	7,95
Poštna banka Slovenije	82,20	84,25	11,00	11,95	6,50	7,90
Publikum Ljubljana, t: 312-57	84,15	84,18	11,92	11,95	7,67	7,69
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	84,10	84,15	11,85	11,90	7,60	7,75
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	84,00	84,20	11,88	11,95	7,50	7,95
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	83,90	84,10	11,90	11,92	7,20	7,65
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	82,80	84,20	11,90	12,00	7,00	7,65
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	83,85	84,00	11,85	11,89	7,57	7,60
Publikum NM, t: 068/ 322-490	83,75	84,20	11,85	12,00	7,50	7,85
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	83,96	84,39	11,85	11,98	7,50	7,89
Publikum Portorož	84,00	84,10	11,81	11,89	7,57	7,75
SKB d.d., ***	83,15	84,50	11,82	12,18	7,50	7,98
SHP Kranj, t: 064/331-741	84,10	84,80	11,90	11,95	7,50	7,75
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	83,70	84,40	11,78	12,10	7,45	7,97
UBK Ljubljana, t:061/444-358	83,60	84,70	11,70	12,05	7,40	7,95
Upimo Ljubljana, t: 212-073	84,00	84,10	11,90	11,92	7,60	7,65

Tečajji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečajji *

BCIKB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

30. AVGUST 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1602,00	1667,00
nemška marka	1085,00	1130,00
francoski frank	315,00	328,00
holandski gulden	969,00	1008,00
belgijski frank	52,80	55,00
funt sterling	2475,00	2576,00
irski sterling	2532,00	2635,00
danska krona	280,00	291,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1196,00	1245,00
japonski jen	16,30	17,00
švicarski frank	1318,00	1372,00
avstrijski šiling	154,30	160,60
norveška krona	248,00	258,00
švedska krona	219,00	228,00
portugalski escudo	10,40	10,90
španska pezeta	12,70	13,40
avstralski dolar	1204,00	1253,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	13,10	13,60
hrvaška kuna	285,00	300,00

KMEČKA BANKA - GORICA

30. AVGUST 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1608,00	1658,00
nemška marka	1096,00	1124,00
francoski frank	317,00	328,00
holandski gulden	973,00	1001,00
belgijski frank	53,00	54,70
funt sterling	2484,00	2569,00
irski sterling	2542,00	2636,00
danska krona	281,00	291,00
grška dramma	6,80	7,40
kanadski dolar	1199,00	1239,00
švicarski frank	1330,00	1365,00
avstrijski šiling	155,00	160,00
slovenski tolar	12,80	13,65

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

29. AVGUST 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,60	8,90
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,40	8,90
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,30	8,90

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

30. AVGUST 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4766	-
francoski frank	-	29.1310	-
nizozemski gulden	-	89.2490	-
belgijski frank	-	4.8635	-
španska peseta	-	1.1707	-
danska krona	-	25.7830	-
kanadski dolar	-	1.1015	-
japonski jen	-	1.4936	-
švicarski frank	-	21.5400	-
avstrijski šiling	-	14.2200	-
italijanska lira	-	0.9079	-
švedska krona	-	20.1560	-

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 31. 8. 95

Nakupni Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM 82,98 83,50
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA
nakupa deviz za tolarje.

Podrobne informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 166 z dne 30. 8. 1995 - Tečajji veljajo od 31. 8. 1995 od 00.00 ure dalje

ZA DEVIZE						
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,8871	91,1606	91,4341
Avstrija	040	šiling	100	1158,9606	1162,4479	1165,9352
Belgija	056	frank	100	396,3857	397,5784	398,7711
Kanada	124	dolar	1	89,7746	90,0447	90,3148
Danska	208	krona	100	2101,3698	2107,6929	2114,0160
Finska	246	marka	100	2741,3247	2749,5734	2757,8221
Francija	250	frank	100	2374,2391	2381,3832	2388,5273
Nemčija	280	marka	100	8150,2146	8174,7388	8199,2630
Grčija	300	grd	100	—	50,9123	51,0650
Irski	372	funt	1	—	190,8393	191,4118
Italija	380	lira	100	7,3995	7,4218	7,4441
Rep. Hrvaška	385	hrv. kuna	100	—	2244,0966	—
Japonska	392	jen	100	121,7316	122,0979	122,4642
Nizozemska	528	gulden	100	7273,9850	7295,8726	7317,7602
Norveška	578	krona	100	1866,4806	1872,0969	1877,7132
Portugalska	620	escudo	100	78,5355	78,7718	79,0081
Švedska	752	krona	100	1642,7573	1647,7004	1652,6435
Švica	756	frank	100	9905,7708	9935,5775	9965,3842
Velika Britanija	826	funt sterling	1	185,9879	186,5475	187,1071
ZDA	840	dolar	1	120,3461	120,7082	121,0703
Evropska unija	955	ECU	1	152,8287	153,2886	153,7485
Španija	995	peseta	100	95,4146	95,7017	95,9888

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 31. 8. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A)	(B)	skupaj	APOEN	(A)	(B)	skupaj
		tolarski del	devizni del			tolarski del	devizni del	
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. 10. 1995:					1.700.000	860.854	814.031	1.674.885
35	101.2769%	95.7683%	98.5226		170.000	86.085	81.403	167.488

Tečajnica borznega trga

št.: 163

Datum: 30. 8. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex.kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro.v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	800	(11.5.95)	11.300		22.8.	11.300	11.800			
PRB	665	(13.6.95)	14.908	1,52	30.8.	14.900	15.090	15.000	14.730	4.070
SAL	1700	(9.5.95)	19.691	,86	30.8.	19.500	19.850	19.890	19.460	6.695
SKBR	1000	(24.2.95)	31.644	2,23	30.8.	32.010	32.190	32.300	31.010	58.605
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(1.10.95)	99,9A	1,57	30.8.	101,0	102,0	100,0	99,1	196
RSO1	8,0	5(30.6.95)	100,7	,08	30.8.	100,7	102,0	101,0	100,5	662
RSO2	9,5	9(1.4.95)	107,4	,03	30.8.	107,8	108,3	108,3	107,4	99.845
RSO8	5,0	4(31.5.95)	88,5		24.8.	90,5	91,5			
RS11	7,0	5(15.7.95)	96,8		29.8.	96,0	99,0			
RS14D	8,0	5(30.6.95)	99,8		29.8.	99,9	102,0			
RS12D	9,5	9(1.4.95)	107,5	,80	30.8.	106,7	108,0	107,5	107,5	273
SKB1	10,0	4(1.11.94)	101,4	,39	30.8.	101,6	103,0	102,0	101,0	192
SKR1	5,0	3(30.6.95)	72,1		25.8.	70,0	75,0			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2(28.7.95)	12.487	,67	30.8.	12.240	12.800	12.550	12.450	337
DAD	10.000	(1.6.94)	108.572	4,88	30.8.	108.800	110.000	112.200	106.550	57.869
END	1715	(24.5.95)	13.864	,97	30.8.	13.840	14.600	14.010	13.700	1.137
EPGR	(10)	21.990			29.8.	19.810	22.000			
EMER	(10)	15.700			8.8.	13.700	16.500			
MKZ	218	(30.3.93)	10.005		29.8.	9.910	10.300			
NIKR	200	(10(26.6.95)	3.659	4,02	30.8.	3.661	3.749	3.700	3.601	3.432
TCIR	(5)	749,7	,75		30.8.	750,0	759,0	762,0	747,0	1.297
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	2750	(22.6.95)	26.181	1,86	30.8.	26.000	26.990	26.990	25.500	1.309
PNP	(10)	26.862	3,52		30.8.	26.800	27.600	27.600	26.300	2.901
UBKP	720	(25.5.95)	9.100		29.8.	8.610	9.400			
VIP	(10)	41.153			14.8.	39.900	41.650			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,3A		30.8.	99,3		99,3	99,3	81
OZG	11,0	4(1.1.95)	99,5	1,35	30.8.	99,3		100,6	99,3	1.896
PCE	12,0	7(1.6.95)	102,0		28.8.	101,1	104,0			
PZO	10,0	2(1.6.95)	100,1A		30.8.	100,1		100,1	100,1	1.108
SZB1	10,0	1(15.3.95)	101,5		29.8.	99,0	101,5			

NA KRTAKO

Dvojna številka Nove revije

LJUBLJANA - Izšla je nova dvojna številka Nove revije, revije za kulturo, katere urednik je Niko Grafenaur. Uvodnik v tokratni številki je napisal France Bučar z naslovom Relativnost prehoda. Prozo tokrat objavljajo Rudi Seligo, Joze Snoj in Zlatko Zajc, prav tako več avtorjev objavlja svoje pesmi. Hoja po prosojnem zvoku je naslov eseja, ki ga je napisal Aleksander Zorn, posvečen pa je slovenskemu pisatelju Rudiju Seligu. Z Radojko Vrancic, prevajalko in nekdanjo predstojnico francoskega oddelka v Nuku, se je o njenem delu in življenju pogovarjal Ales Berger. O veri in fundamentalizmu razpravlja Ales Debeljak v svojem članku z naslovom Indiskretni sarm fundamentalizma. Vinko Vodopivec v svojem prispevku z naslovom Sola je osnova napredka in narodnega preživetja opozarja na temeljna vprašanja prihodnjih rodov v smislu narodnega, materialnega, etičnega in ekološkega preživetja. To so le nekateri teksti, ki so objavljeni v tej številki Nove revije. Naslovna stran revije je opremljena z avtoportretom umetnika Zorana Mušica. (A. Z.)

Štrideseti festival Struški večeri

SKOPJE - (STA) - Festivala poezije z naslovom Struški večeri, ki je letos praznoval trideseto obletnico, se je udeležilo osemdeset pesnikov iz štridesetih držav. Slovenijo sta na festivalu, ki se je odvijal od 24. do 28. avgusta, zastopali Maja Vidmar in Tea Stoka. Slovenski udeleženci je pozdravila tudi veleposlanica Republike Slovenije v Makedoniji Jozica Puhar, so sporočili z veleposlanstva Republike Slovenije v Skopju. Festival se je končal z mednarodnim mostom poezije, na katerem je bilo slišati tudi pesem v slovenskem jeziku, v Strugi. Dobitnik letosnjega struskega zlatega venca je izraelski pesnik in kandidat za Nobelovo nagrado Yehuda Amichai, se dodajajo v sporočilu veleposlanstva R Slovenije v Skopju.

Američani spoznavajo likovnike vzhodne srednje Evrope

LJUBLJANA - Chikaski Museum of Contemporary Art bo zadnji del letošnje razstave sezone pričel z razstavo Onkraj vere, na kateri bo svoje obiskovalce seznanil s sodobnimi umetnostnimi tokovi v vzhodni srednji Evropi. Kot so sporočili iz ustanove, bodo 2. septembra odprli razstavo z okoli 50 deli 13 umetnikov iz Bolgarije, Češke, Madžarske, Poljske, Rumunije in Slovaške (Slovenije spet ni zraven). Sodelujoči umetniki so svoje umetniške poti pričeli sredi osemdesetih let oziroma ob izteku prejšnjega desetletja, mediji, skozi katere se izražajo, pa segajo od slikarstva in kiparstva do instalacij, fotografije in videa. Razstava bo po chikaski postavitev, v okviru katere bodo pripravili serijo predavanj o umetnosti sodelujočih držav, na ogled se v Philadelphiji, Omahi in Oberlinu v ZDA. (V. U.)

DVANAJST LIKOVNIH MUZEJEV

Kunsthistorisches Museum

Naslov: **Burgring 5**; telefon: **0043/1/52177**; urnik: **od torka do nedelje med 10. in 18. uro, cetrtek do 21. ure.**

Danasnja izredno bogata zbirka umetnin, ki jih hrani Umetnostnozgodovinski muzej, je nastajala že v 16. in 17. stoletju; Habsburžani so že zelo zgodaj zaceli zbirati pomembne mojstrove, zlasti iz tistih okolij, ki so tudi sicer sodila v domeno njihovega političnega interesa. V muzeju, ki ga je leta 1781 za javnost odprla Marija Terezija, so poleg nemške odlično zastopane nizozemska, španska in različne italijanske sole, predvsem beneska. V sedanjno zgradbo so zbirko prenesli leta 1891. Med drugim hrani muzej dela Dürerja, Cranacha, najprezentanejši izbor Bru-

eghlovih del, dela Giorgioneja in Tiziana, van Eycka, van der Goesa, van der Weydna, Rubensa, Velázqueza, Rafalea, Caravaggia in številnih drugih. Muzej pripravlja tudi pomembne občasne razstave; trenutno je v njem na ogled razstava Eros in Mytos; umetnost na dvoru Rudolfa II. Rudolf II je zbiral tudi dela Pietra Brueghela (okoli 1525 - 1569), ki je na svojih delih združeval svetopisemske in druge vsebine ter izrazilo cloveske, znanstvene momente.

Slika Savlovo spreobrnjenje (na sliki, 1567) ne prikazuje ustaljenega prizora speobrnitve Savla (v apostola Pavla) z običajnim dramatičnim poudarkom. Savla, ki je padel s konja, gledalec komaj opazi; prizor, ki bi moral biti veliko bolj poudarjen, komaj zanima celo ostale konjenike, ki jih je avtor postavil v gorato alpsko okolje. (V. U.)

FILM / SCENARIJ SLOVENSKEGA FILMA FELIX

Felixova krvava sled

LJUBLJANA - Letošnji oskar za najboljši tuji film je odšel v Rusijo. Newsweek je ob tej priložnosti vprašal režiserja Nikito Mihalkova, katerega film Sleparsko sonce govori o stalinističnih casih, ali je razmišljal tudi o filmu, katerega glavna tema bi bili dogodki v Sovjetski zvezi v zadnjih nekaj letih. Odgovor je bil negativen, obrazložitev pa je režiser poiskal v stari Ruski modrosti: »Kot pravimo Rusi, ne moreš videti obraza, če ga gledas preblizu. Vedno je bolje gledati stvari z distance.« Takšne nasvete smo v filmih videli že večkrat, tudi v omalovaževanih in s »spageti« označenimi vesterni, posnetimi v Italiji. V Leonejevem vesternu Za prgišce dolarjev se namreč Clint Eastwood vzpenja na balkon gostilne (ki je na nevtralnem terenu) in reče: »Stvari vedno izgledajo drugače, če jih gledas z višine.« Od zgoraj, z distance.

Cemu tako dolg uvod? Ko gledam vse mogoče filme o vojni na Balkanu, se nikakor ne morem znebiti občutka, da gre tudi v tem primeru za neke vrste vojno dobičkarstvo. Tema, ki si jo dolga leta nihče ne upa načeti, je postala najbolj pereča po letosnjem festivalu v Cannesu, ko so zlato palmo in se dve nagradi (ne samo eno, kot je poročala večina medijev!) prejeli filmi, ki se tako ali drugače ukvarjajo z vojno na Balkanu. Ali ne zlorablja jo vsi ti filmi o vojni na Balkanu vojne zamere v svoj prid, za svojo uveljavitev, za bitko za gledalce? Ali na koncu koncev CNN, ki tako zvesto spremlja vse žrtve vojne, ni ameriška profitna kompanija? Če ne bo prenašala najnovejšega masakra iz sarajevske trznice, ji bo padla gledanost (rating). Ko pade gledanost, se sponzorji običajno odločijo za reklamiranje na bolj gledani televiziji. Prihodki se začnejo zmanj-

sevati, dobička ni, takšna kompanija se lahko znajde v finančnih težavah in propade. Pravzaprav nič novega. »Finance in novinarstvo - nevarne vode« reče Chevy Chase v filmu Naključni junak, ameriški finančni flop, ki publiki vrže v obraz prav to - gledalci hočejo v svojem vsakdanjem dolgocasnem življenju junake, kri, napetost, razburjenje in so pripravljeni to tudi plačati.

Sofinancer francoski Center za kinematografijo

V zgornjih primerih pa marsikaj, kar avtorja tega zapisa, ki ne da nič na lokalne politične in revansistične razprtije, ki so tako ustrezno zapolnile dolgocasne poletne nepolitичne počitnice, moti pri scenariju novega slovenskega filma Felix (v rokah je imel tretjo verzijo literarne snemalne knjige). Scenarij, katerega tretja verzija je začela nastajati že januarja 1992, je moral nastati veliko prej. To pomeni, da so avtorji hoteli čim bolj izkoristiti vojno za nabiranje financ za realizacijo filma. To jim je tudi uspelo, Francozi, mimogrede, ki so bili tudi v večini letosnje ziriye v Cannesu, so odkupili scenarij, točneje francoski Center za kinematografijo (CNC). Avtorji filma ves čas prikazujejo ta odkup scenarija kot velik dosežek slovenske kinematografije, kot nekakšen začetek na tomboli, hkrati pa pozabijo na nekatere druge podatke. CNC je lani, po podatkih iz recenzij tedenske medijske revije z največjo naklado Variety, sofinanciral vsaj 42 filmov. Med temi so seveda večinoma francoski filmi, koprodukcij je bilo 12. Po istih virih so letos do srede avgusta sofinancirali že 24 projektov in Felix bo eden od mnogih. O filmih, ki jih sofinancira CNC, kasneje običajno ni nič več slišati, ra-

zen velikih projektov, ki jih kot nacionalni center morajo podpreti (npr. Germinal, Kraljica Margot). Da ta trditev ni iz trte zvit, je najboljši primer prav tretji Canneski, pri večini novinarjev (glede vojne teme) spregledan film Ne pozabi, da bos moral umreti. Glavni junak filma ugotovi, da ima aids. Zato se na koncu filma pridruži hrvaskim (!) cetam in umre v boju. Seveda bi lahko dejali, da je pridanic, ki se ukvarja tudi s prekupevanjem droge, končno nekaj naredil iz sebe, vendar zakaj potem ne pristopi k modrim celadom? Njegova smrt je prej samomor nekoga, ki se boji spoprijeti z boleznijo, kot pa junasko dejanje. Film je sofinanciral tudi CNC!

Kup klišejev in napak

Druga stvar je sama zgodba filma Felix. Zgodba o ljudeh, ki so naključno ujeti v koloni pred barikado. Ste že kdaj na poletnem dopustu čakali v kaksni koloni? Ne morete ne naprej ne nazaj, vročina pripeka, vi pa bi radi bili že doma, se stuširali ali se vrgli v morje. Ni ni bolj dolgocasnega, razen če posnamete film o tem. Se poetično dolg Fellini si tega prizora v filmu 8 in pol ni upal predolgo vleči. Prvi strel iz slovenske puske? Dajte no, mnogo hrupa za nič. Slovenci smo s plebiscitom in novo ustavo že izstrelili prvi strel, in tisti, ki so vojno vodili, so vedeli, v kaj se spuščajo, zato je ta debata odveč. Film vsebuje tudi kup klišejev in napak. Ze stokrat viden stereotip, da se bo Felix hotel pridružiti cirkusu, lahko uganete že na prvi strani, kjer so predstavljene osebe filma ali napaka (v tretji verziji scenarija!), da Tone iz Maribora govori slovensko z ljubljanskim dialektom. Zakaj se ljudje v filmu ne umaknejo na varno že po prvem streljanju, ni jasno. Vsi rajie počakajo na končni masaker, kjer bodo v črno-beli tehniki posebej z rdečo barvo izpostavljeni njihovi potoki krvi. Tukaj pa že vstopite vi, spostovane bralke, bralci, hkrati tudi krvi zeljne gledalke in gledalci. Ne samo Francozi, tudi vi ste dali denar za ta film, kakor tudi za honorarje in plače tistih, ki so ga izbrali. Zato vam pri ogledu zelimo veliko užitkov.

Dušan Fegus

Gostovanje Akademске folkorne skupine France Marolt

LJUBLJANA - Akademška folklorna skupina France Marlot sodeluje na mednarodnem folklorem festivalu »Sultanahmet« v Carigradu od 27. avgusta do 3. septembra. Raznolikost slovenskega ljudskega plesa, pesmi in glasbe bodo spoznavali predvsem meščani desetmilijonskega mesta Carigrada na različnih umetnostno zgodovinskih prizoriščih. Med gostujočimi bodo tudi skupine iz Bolgarije, Italije, Madžarske, Makedonije, Malezije, Rusije, Poljske in Ukrajine.

NOVO NA VIDEO

Bumerang

Boomerang, komedija, distribucija Karantanija film, scenarij: Barry W. Baustein in David Sheffield po zgodbi Eddieja Murphyja, režija: Reginald Hudlin, igrajo: Eddie Murphy, Halle Berry, Robin Govens, 118 minut.

Mracus Graham (Murphy) je strokovnjak za marketing. Zenske so zanj zanimive samo do trenutka, ko jih spravi v posteljo. Pa se te se mu gabiyo, če imajo na nogah nalakirane nohte. In kot je zapisal ze France Prešern, »Ga stakne nazadnje, ki bil ji je kos«; tudi Graham končno naleti na zensko Jacqueline (Givnes), svojo novo sefiko, ki ga ima zgolj za seksualno igracko in ga kmalu odvzre kot kaksno porabljeno stvar. K sreči je tu Marcusova sodelavka Angela (Berry) z bolj romantičnimi pogledi na ljubezen, ceprav po drugi strani stremi za enakovrednim odnosom med moskim in zensko. Pečat povprečni komediji dajeta Martin Lawrence iz Podlih fantov s svojimi »mozatimi« pripombami in Grace Jones kot ekscentrična Strange. (I. P.)

Noč odločitve

Judgment Night, psihološki triler, distribucija: Karantanija film, scenarij: Lewis Colick, glasba: Alan Silvestri, režija: Stephen Hopkins, igrajo: Emilio Estevez, Cuba Gooding jr., Stephen Dorff, Dennis Leary, 105 minut.

Stirje prijatelji se odločijo preživeti večer na boksarskem dvoboju. Da bi se izognili prometnemu zastoj, se skušajo do športne dvorane prebiti po bližnjici, za katero se izkaze, da je ena najbolj nevarnih in temacnih mestnih cetr. Soocijo se z zastrašujočim svetom podzemlja, kjer vsak tujec postane žrtev brutalnih tol, in so prisiljeni sodelovati v krvavi igri macke z misjo. Na odločilno preizkušnjo so postavljeni tudi njihovi medsebojni odnosi: prijateljstvo, zvestoba, privrženost, iznajdljivost in pogum. Soliden izdelek, ki na precej manj mračen način, kot to počnejo crnski režiserji, opozorja na problematiko kriminala v revnejših predelih ameriških mest. Posebej pohvalno je, da so, ceprav se film dogaja v tako imenovanem slumu, slabi fantje belci. (I. P.)

IZŠLO JE / KNJIGI

M. Cerar Hull: Poletje molka

Literarna pripoved. Izdala in založila Mohorjeva družba Celje, natisnila Tiskarna Joze Moskrich, d.d., Celje 1995, mehka vezava, 19, 5 x 13, 5 cm, 276 strani.

Knjiga je pripoved o osvobodilnem letu 1945, katerega glavna junakinja Mina ne doživlja v partizanski ali domobranski izpostavljenosti, ampak kot mlado dekle, ki je priklenjeno na invalidski voziček in kasneje na berglje. V tisto poletje gleda iz grozljive tišine gorrenjske domacije, v kateri je ostala sama z dvema mlajšima sestrama. Oceta, ki je bil poveljnik domobranske postojanke, so ubili, mati pa se je s sinom prepustila begunskemu valu čez Ljubelj. Ceprav so Minine politične kategorije enostavne, skoraj na meji črno-belega, vendar pod vplivom očeta, grunratskega kmetja in odločnega kristjana, je njeno doživljanje življenja zelo široko in poglobljeno, kar daje tej pripovedi neko sproščeno epsko tekočnost. Gre za skoraj dokumentarno poročilo o tem, kako je trpko svobodo doživljalo troje otrok, ki so maja 1945 ostali sirote, prepustene mascevalnosti časa ob koncu druge svetovne vojne. Avtorica, ki od leta 1955 živi in dela v Združenih državah Amerike, je knjigo pred stirimi leti najprej napisala v angleščini in jo nato oblikovala v slovenscino. Zdaj piše drugi del povesti o Mini in igro, v kateri obravnava begunstvo in razkovanje slovenskih družin po drugi svetovni vojni. (A. Z.)

Nancy Cato: Rjavi sladkor

Roman. Zbirka Svet v knjigi, založila in izdala Založba Obzorja Maribor, natisnila Tiskarna Ljudske pravice, Maribor 1995, trda vezava, 13 x 20 cm, 258 strani.

Priljubljena avstralska avtorica v dveh delih knjige z naslovoma Temno rjavi in prvi beli ter Drugi beli in prvi rumeni niza dogodke iz druge polovice 19. stoletja. Zgodba, ki je postavljena v Queensland, v leto 1860, opisuje razgibano življenje bogatih lastnikov sladkornih plantaz in njihovih pomočnikov na eni strani in temnopoltnih domorodcev brez pravic, ki s placilom za svoje naporno delo zelo težko preživijo. Ob prelomu stoletja prihaja do družbenega napredka in s tem tudi do sunkovitih tehnoloških sprememb, kar ima za posledico čedalje hitrejšo propadanje sužnjelastniških odnosov. Tako se postavlja razmerje med domorodci in priseljenci na nove, manj krivice temelje, ki seveda se vedno niso pravični. V romanu med bogato paleto osebnosti se posebej izstopajo trdosrčni plantaznik Angus Johnstone, njegova hčerka Helga, ki sanjari o vrnitvi v Evropo in o umetniški kariieri, in starejši sin James, ki ga umor njegove mlade žene zelo pretrese in povsem iztir. Avtorica knjige ni priljubljena samo v domaći Avstraliji, ampak tudi v svetovnem merilu. Pri nas jo bralci in bralke poznajo predvsem po uspešnici Vse reke tečejo, po kateri so posneli prav tako priljubljeno televizijsko nadaljevanko. (A. Z.)

JUŽNA KOREJA / PO TRAGEDIJI V VELEBLAGOVNICI

Sorodniki žrtev za smrtno kazen

*Začel se je proces na račun odgovornih
seulske katastrofe, ki je terjala 500 žrtev*

SEUL - Včeraj je 25 južnokorejskih državljanov moralo pred seulsko sodišče zaradi katastrofe, do katere je prišlo junija, ko se je v Seulu porušila veleblagovnica in pokopala približno 500 oseb. Mnozica sorodnikov žrtev je istocasno zahtevala strogo kazen za obtožence, predvsem za 73-letnega Lee Joona, ustanovitelja in lastnika veletrgovine Sampoong, ki se je porušila 29. junija, in njegovega 42-letnega sina Han-sanga, direktorja veleblagovnice. Poleg njiju so pred sodnike morali se drugi funkcionarji veleblagovnice oziroma sorodnega podjetja Sampoong Construction Co., ki je zgradilo poslopje. Preiskovalci so mnenja, da se je stavba zrusila, ker je bila slabo zgrajena.

Pred sodiščem je tudi deset bivših članov mestne uprave; obtoženi so, da so prejimali podkupnine, da bi spregledali nedopustne spremembe med gradnjo poslopja. Lee s sinom in drugimi funkcionarji podjetja tvega pet let zapor, kazen za podkupljene mestne upravnike pa je odvisna od

podkupnine.

Medtem ko je potekala sodna razprava, je več kot 200 sorodnikov žrtev v tradicionalnih zalnih oblačilih bele barve, priredilo protestni sit-in pred sodiščem in zahtevalo smrtno kazen za Leeja in njegovega sina. Sorodniki zahtevajo, naj vlada odpre temeljitejšo preiskavo, saj je v zadevo verjetno vpletenih precej več visokih funkcionarjev, krivih nepravilnosti v zvezi z gradnjo poslopja.

Poleg tega se v Seulu se ni podela polemika v zvezi z reševalno akcijo. Po uradnih podatkih se pogrešajo 43 oseb, njihova imena pa so vseeno dodali seznamu umrlih. Odgovorne oblasti trdijo, da je pogrešane osebe verjetno razkosalo in jih zaradi tega reševalci niso mogli najti.

Nesreča v veleblagovnici Sampoong je samo zadnja v vrsti podobnih nesrec, do katerih je prišlo za časa Kim Young-samove vlade in jih pripisujejo malomarnosti in korupciji, značilni za nenadni južnokorejski gospodarski vzpon.

Dragocen plen carinikov

Belgijski carinik med kupom dragocenega krzna, ki so ga zaplenili na letališču v Bruslju. Poleg krzna tigrov, leopardov, risov itd., so zaplenili tudi nagačene redke ptice in lobanje radkih opic (Telefoto AP)

ŠPANIJA / SUŠA NA PIRENEJSKEM POLOTOKU

Ogromna škoda v poljedelstvu

MURCIA - Po petem zaporednem letu suše, ki pesti Pirenejski polotok, je stanje v jugovzhodnem delu Španije zaskrbljujoče. V deželi primanjkuje vode in v kolikor se notranji del prezivlja predvsem s sadjarstvom in je torej v poletnih mesecih nujno namakanje, je položaj kmetovalcev v okolici Murcie brezupen. Da je škoda velika je razvidno že iz stevil, ki govorijo o 12.000 hektarih zapusce ne rodovitne površine. Ob zaposlitev naj bi v zadnjih treh letih prišlo 10.000 ljudi.

Kmetovalci skušajo rešiti letosnji pridelek z obrezovanjem nerodovitnih vej sadnih dreves ter z iskanjem novih podzemskih izvirov vode. S tem, pa povzročajo dodatno škodo rodovitnim tlem, saj uporabljena voda vsebuje veliko količino soli.

Krivic neopopravljive škode pa gre iskati tudi drugje. Ko so v 60 letih centralne oblasti obljubile dodaten dotok vode preko Tajo - Segura kanala iz notranjosti Španije, so poljedelci vnaprej posadili do takrat neobdelane površine v pričakovanju vode, ki pa ni nikoli prišla v sklenjeni količini. Dejansko je potrebno dandanes vse te sadovnjake namakati, podzemeljski izviri nekalitetne vode pa se tudi sušijo.

Odgovorni premisljujejo kako pomagati brezposelnim kmetovalcem. Medtem ko je državni hidroloski načrt se daleč od izvedbe in ni se vlada poslala na prizadeto območje dodatne vode, nameravajo obubožane poljedelce preusmeriti v druge sektorje tamkajšnjega gospodarstva. Ta prehod pa ni tako enostaven, saj so kmetovalci predvsem neizobražene starejše osebe.

Španijo ne pesti samo suša, trenutno je tudi v primežu gozdnih požarov, ki so jim gasilci le s težavo kos (Telefoto AP)

GRENLANDIJA / KO SE TURISTI NE DAJO PRESTRAŠITI

Kljub klimatskim razmeram število obiskovalcev narašča

ILULISSAT - Ko je vikinski poglavar Erik Rdeči zapustil Islandijo in naletel na največji otok severnega Atlantika leta 982 po našem stetju, si ni predstavljal, da bo njegovo odkritje se tisoč let pozneje prevaralo marsikaterega turista. Otoku je dal ime Grenlandija, zelena dezela, po redkih krpah prilitikavega zelenega rastlinja na ozemlju, ki ga za 80-odstotkov prekriva led. Ime je bilo že v preteklosti nekakšna vaba za naivne koloniste, a brez večjega uspeha.

Vikingi so iz neznanih razlogov izginili v petnajstem sto-

letju tako z Grenlandije kot iz Amerike, ki jo je odkril Erikov sin Leif Srečni. Danes zivi na Grenlandiji samo 55.000 oseb, večinoma Eskimcev, ki so se osamosvojili od Danske leta 1979 in se prezivljajo z ribolovom (predvsem rakcev) in z dansko denarno podporo. V zadnjih casih so se za otok zaceli zanimati tudi turisti, ki jih mikajo pustolovščine na ledu. »Vecini obiskovalcem pravimo "sivi panterji"; to so bogati ljudje na pragu upokojitve. Mnogo je tudi mladih turistov, ki potujejo z nahrbtniki in skromnejšimi denarnimi sred-

vi,« je povedal Strange Fiilskov, sef turističnega urada na Ilulissatu, mestu na zahodni obali otoka, ki se nahaja samo 250 kilometrov od severnega teca.

Turisti obiščejo Grenlandijo, da bi preizkusili skrajne življenjske razmere, se nagledali naravnih lepot, naužili svežega zraka oziroma čiste vode in se podali na organizirane sprehode v divjino ali na izlete z vlečnimi vpregami. »Zamenjati bi morali ime z Islandijo, deželo ledu. Pri tem bi nam mogoče pomagalo mednarodno sodišče v Haagu. Ime

Grenlandija je prava past,« je izjavil Fiilskov. Kljub temu število letnih obiskovalcev narašča. Letos jih pričakujejo na primer 15.000, predvsem Skandinavcev in drugih Evropejcev, za leto 2002 pa so si postavili cilj 35.000 obiskovalcev, kar je pravzaprav ambiciozen cilj, glede na to, da krajevne temperature nihajo od minus 30 stopinj Celzija pozimi do pet stopinj Celzija poleti in je otok od polovice decembra do polovice januarja v popolni temi - poleg tega, da je tudi zelo drag. Turistov včasih res ni lahko prestrašiti.

LONDON / ZNANOST

Nedovoljeni poskusi britanskih zdravnikov

LONDON - Britanska zasebna televizija Channel 4 je v svoji zadnji oddaji »Resnicne zgodbe« sokirala gledalce in v zadrego spravila oblasti, ker je z dokumenti in pričevanji prikazala, kako so v šestdesetih in sedemdesetih letih izvajali poskuse z radioaktivnimi snovmi na zenskah azijskega porekla, ki so bolele za migreno. Zenskam so dajali indijski kruh, ki so ga zamesili z radioaktivno moko. Ena od teh zensk, ki ni obvladala anglesčine, pa je končala v vladnem centru za jedrske poskuse v Harwellu pri Oxfordu.

Iz dokumentacije, ki je sedaj dostopna javnosti, izhaja, da so leta 1953 v Liverpoolu vbrizgnili radioaktivni natrij nosečnicam, ker so hoteli ugotoviti, kako ta radioaktivna snov prehaja skozi posteljico v zarodek. Nekatere

re od teh zensk so splavile, nedonošence pa so semleli, da bi ugotovili stopnjo radioaktivnosti v posameznih organih. Podobne poskuse so delali od leta 1952 do leta 1957 tudi v londonski univerzitetni kliniki Hammer-smith.

Novinarji Channela 4 so med drugim ugotovili, da so od leta 1955 do leta 1970 številni patologi izvedli obdukcije 6.000 mrlicev (med njimi tudi otrok), organe in tkiva pa poslali v harwellski jedrski center.

Neka zenska je med oddajo povedala, da je sele po 28 letih ugotovila, da so leta 1957 njenemu enoletnemu umrlemu sinu brez njenega dovoljenja odvzeli nekaj kosti. Nekaj podobnega se je zgodilo drugi zenski, ki pa so jo vseeno vprašali, naj dovoli obdukcijo. Sele kasneje je ugotovila, da so njenega enoletnega sina grozovito iznakazili in mu odvzeli kolke.

Iz dokumentacije, ki jo imajo novinarji Channela 4 izhaja, da je bil pobudnik vsega tega doktor David Everard, član sveta za zdravstvene raziskave, ki je sedaj vnet zagovornik zahteve, da mora vse to ostati tajno. Napori, da bi poskuse prikrili, pa bodo skoraj gotovo propadli, saj so novinarji Channela 4 napovedali, da bodo sli zadevi do dna. Se več, gledalcem so dali na razpolago brezplačno »zeleno telefonsko številko«, tako da bodo lahko povedali svoje. Brzkone bodo s tem odkrili se kako novo pričevanje, ki bo spravilo v dodatno zagato oblasti. Zadeva je do skrajnosti kocljiva, ker so pri teh poskusih poleg moralnih krsili cel niz pravnih norm, tako da obstaja resna nevarnost, da bo kdo zahteval odškodnino.

NOVICE

Tudi kmetovalci bodo igrali tenis

SLOVENSKA BISTRICA - Bistriska kmetijsko-svetovalna služba zbira prijave kmetov, ki bi se želeli udeležiti teniskega turnirja, ki bo potekal to nedeljo na teniskih igriščih kmetije Irsic na Zabljeku. Za prireditve so se odločili z namenom, da se kmetovalci ne bi srečevali samo na strokovnih predavanjih in političnih, združnih ter podobnih zborovanjih. (J.S.)

Brežiška pošta odprta tudi v nedeljo

BREŽICE - Zaradi vojnih dogodkov na ozemlju nekdanje Jugoslavije, se posebej pa po zadnji veliki akciji hrvaske vojske, se je število tistih tujih državljanov - med katerimi prevladujejo begunci vseh narodnosti - ki z brežiske pošte skušajo po telefonu dobiti podatke o svojcih, za katere včasih niti ne vedo, kje se nahajajo, močno povečalo. Pred petimi telefonskimi kabinami se jih včasih zbere tudi po 40 in več. Zato se je vodstvo pošte odločilo, da med tednom uvedejo dežurstvo, ki traja do 21. ure, ob sobotah so delovni čas podaljšali za dve uri, dežurajo pa tudi ob nedeljah dopoldne. (E.S.)

Obnavljanje šole

TRBOVLJE - Delavci splošnega obrtnega podjetja Trbovlje te dni hitijo z adaptacijskimi deli na srednji soli Zagorje, v TVD Partizan pa bodo preuredili prostore v dve učilnici za praktični pouk. Obnavljajo tudi učilnice na srednji strojni soli Trbovlje. Dela bodo končali do prvega septembra. (Z. K.)

Nadaljujejo gradnjo vodotoka

HRASTNIK - Letos komunalci nadaljujejo gradnjo vodovodnega omrežja v hrastniški krajevni skupnosti Marno. V občinskem proračunu je za ta namen zagotovljenih dvajset milijonov tolarjev. (Z. K.)

Poslovni prostori na prodaj

HRASTNIK - V novem poslovno-stanovanjskem objektu Ojstro dve v Hrastrniku so v pritličju poslovni prostori, ki so jih zgradili hrastniški gradbinci. Zasebnikom je na voljo 270 kvadratnih metrov poslovnih površin. Dva poslovna prostora so že prodali. V enem bo poslovalnica avtobusnega podjetja Izletnik Celje. (Z. K.)

Podpis pogodbe za obnovo Kandijskega mostu

NOVO MESTO - Zaradi velikih poškodb na jeklenih konstrukcijah in kamnitih obreznih opornikih je stoletni Kandijski most v Novem mestu od 29. maja zaprt za ves motorni promet. Včeraj sta bili podpisani pogodbi za temeljito sanacijo mostu med mestno občino Novo mesto kot investitorjem in izvajalcema. Sanacijo jeklene konstrukcije, vredne 71 milijonov tolarjev, bo izvajal Gradis GP Ljubljana, sanacijo kamnitih obreznih opornikov, vozišča in pločnikov v vrednosti 14 milijonov tolarjev pa Gradbeni inštitut Zavoda za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane. Z deli bodo začeli v sredini septembra, končali pa naj bi jih 15. maja prihodnje leto. Ves ta čas pa bo preko mostu zagotovljen prehod za pešce. (J. Ž.)

Sejem rabljenih šolskih potrebščin

NOVO MESTO - Tudi letos je novomeska Zveza prijateljev mladine Mojca organizirala sejem rabljenih šolskih potrebščin. Sejem, ki se je začel v tem tednu in bo trajal do torka, 5. septembra, poteka na ploščadi poslovno-trgovskega centra na Novem trgu. Osnovnošolci, dijaki in študentje po ugodnih cenah prodajajo učbenike, ki jih ne potrebujejo več, brezplačno uporabo stojnic pa je omogočila Zveza prijateljev mladine Mojca. (J. Ž.)

Blejske prireditve

BLEJ - Danes se nadaljuje Okarina etno festival. Ob 21. uri bo v Zdraviliškem parku nastopil Vlado Kreslin s Beltinsko bando. V petek bo ob 20.30 v farni cerkvi Sv. Martina koncert sopranistke Olge Gracelj, v nedeljo ob 17.30 bo v Zdraviliškem parku promenadni koncert pihalnega orkestra jesenskih železarjev, v ponedeljek ob 18. uri pa spet večer komorne glasbe na otoku, na katerem se bosta predstavila pianist Primož Kerstanj in pozavnist Domen Jeraša. (M.F.)

Juriš na Vršič

KRANJSKA GORA - TD Kranjska Gora in KK Slovan Rog Franek prirejata v soboto ob 10. uri za kolesarje s tekmovalnimi in gorskimi kolesi 17. juriš na Vršič. Proga bo dolga 12 kilometrov. Cesta je v celoti asfaltirana. start bo pred hotelom Lek v Kranjski Gori, cilj pa 100 metrov pred vhomod prelaza Vršič. Prijave sprejemajo na TD Kranjska Gora ali pa pred začetkom tekme pri hotelu Lek. (M.F.)

Srečanje modularjev

BLEJ - Drustvo ljubiteljev železnice iz Ljubljane in Sekcija modularjev prirejata 10. septembra v Viteški dvorani na blejskem gradu srečanje in razstavo železniških modularjev. Posebno dobrodosli so predvsem novi graditelji modulov, ki bodo na srečanju lahko dobili nekaj novih informacij o železniškem maketarstvu. Razstava bo odprta od 10. do 18. ure. (M. F.)

Nagrade idrijskega extempora

IDRIJA - Na letošnjem četrtem fotografskem ex-temporu, Idrija '95 so med 63 udeleženci podelili nagrade najboljše fotografom, ki jo je prejel Klemen Kunaver iz Ljubljane. Žirija je izmed 4300 diapozitivov za zaključno predstavitev izbrala 150 najboljših posnetkov, nagrade pa so prejeli se drugouvrščeni Flavio Mosetti iz Gorice in Janez Jerše iz Sencurja pri Celju. Za posnetek s filteri sta nagrado prejela Matjaz Prešeren iz Solkana in Christopher Donne iz Francije. (R. B.)

HRUŠEVJE / VAŠKI SPORI

Spominski park buri duhove

Župan naj bi bil bolj na Torničevi strani

Postojnski župan Josip Bajc je na pobudo skupine krajanov sklical zbor občanov krajevnne skupnosti Hruševje, da bi se pogovorili o nekaterih vročih temah, ki v zadnjem času cedalje bolj vznemirjajo nekatere krajanje te vasi. V gasilskem domu se je predsinočnim zbralo približno trideset krajanov, kar je po polurnem čakanju ravno zadostovalo za sklepčnost zbora.

Triclanski iniciativni odbor, ki ga sestavljajo Vladimir Pavlin, Rifet Kendić in Janez Umek, je že konec junija postojnskemu županu naslovil pismo z zahtevo po cimprenjskem sklicu zbora krajanov in jo podkrepil s podpisi sokrajanov. V pismu so zapisali, da je treba nujno ugotoviti legalnost sedanjega vodstva krajevnne skupnosti, razpravljati o problematiki parka pri spomeniku padlih borcev v Hruševju in otroškega igrišča pri osnovni soli ter se nekaterih drugih stvarih, pomembnih za krajevno skupnost.

Člani iniciativnega odbora so menili, da izvolitev novega vodstva krajevnne skupnosti, potem ko je dotedanji predsednik sveta odstopil, ni bila legalna (za predsednika sveta so izvolili Aleksandra Tornica, predsednika sveta pa je postala Marija

Jerončić), njihove izjave pa je na zboru potrdil tudi župan, ki je zato predlagal, naj skupščina in svet izmed svojih članov po sedaj veljavni zakonodaji vnovič izvolita predsednika. Kaj kmalu pa se je med krajanje vnela burna razprava, ki jo je povzročilo vprašanje, kaj pravzaprav je glavni razlog za to, da z vodstvom le nekaj mesecev pred iztekom mandata kar na lepem niso zadovoljni. Izkazalo se je, da je jabolko spora, ki je med nekaterimi vaščani povzročilo pravi razdor, nedavno preurejanje spominskega parka pri avtobusnem postajališču v Hruševju. Parcelo, na kateri je tudi park, je Torničeva žena dobila v najem, za kar ima vse potrebne dokumente. Po mnenju nekaterih krajanov pa sta Torničeva nameravala na tem mestu urediti parkirišče ob zeninem

lokalu, za kar pa po njihovih besedah nista imela niti dovoljenja niti soglasij. Kljub temu sta izkopala zelenico in nasula pesek. Dveurna razprava, v kateri so v glavnem sodelovali neposredni udeleženci spora, torej sosedje, pa očitno ni bila zanimiva za ostale krajanje, zato so počasi začeli zapuščati zbor. Zaradi nesklepnosti niso mogli odločiti o predlogu o izvolitvi novega vodstva. Razprava o aferi spominski park, ki je bila glavni trn v peti, pa se je končala z ugotovitvijo, naj o zadevi odloči pristojna inšpekcijska služba. Župan, ki je zbor vodil in skušal ves čas predvsem umirjati razvnete strasti in navajati dejstva, je bil deležen očitkov, čes da navija za Torničevo stran. Kljub napetemu ozračju se je zbor le zaključil v spravnejšem tonu. Hruševci so namreč pokazali, da ko je treba, znajo združiti svoje moci. Tako je bilo mogoče sklepati ob razpravi o nujnosti ureditve kanalizacije pri mlekarji Hruševje, kjer se zaradi odtočnih voda siri prav neznosen smrad.

Mateja Godejsa

GORNJA RADGONA / 33. KMETIJSKO ŽIVILSKI SEJEM

Nagradili pridelovalce pese

Strateško pomembno peso bodo zasejali na 4200 hektarjih

Na sejmskem prostoru 33. mednarodnega kmetijsko-zivilskega sejma v Gornji Radgoni so včeraj podpisali sporazum med delničarji Tovarne sladkorja Ormož. Delničarjev, ki so podpisali prvi tovrstni sporazum v Sloveniji, se je na občnem zboru Zadruga za pridelavo sladkorne pese zbralo kar devetnajst.

Pridelovalci sladkorne pese so najprej pregledali svoje delo v zadnjih letih. Posebno pozornost so namenili leta 1994 ustanovljeni družbi Optima, seznanjanju s tržnim redom na trgu sladkorja, izpolnjevanju setvenega plana v letošnjem letu in lastninjenju Tovarne sladkorja Ormož, pri katerem se zatika tudi po

splaca kot pridelovanje pšenice.

Precej časa so namenili spremembam združnih pravil, ki so potrebne zaradi lastninjenja. Sicer pa je treba omeniti, da bodo pridelovalci sladkorne pese v prihodnjem letu tej poljščini namenili kar 4200 hektarjev oziroma 5 odstotkov kmečkih njiv. Kombinati naj bi s to

znanja in nagrade najboljše pridelovalcem sladkorne pese. Med pridelovalci v družbenem sektorju je s pridelkom 58, 80 tone po hektarju in sladkorno stopnjo 13, 35, kar pomeni 7, 85 tone na hektar, prvo mesto osvojilo kmetijsko gospodarstvo Rakican, drugo mesto KG Lendava EE Benica in tretje Kmetijstvo, d.o.o., DE Dravsko polje Pragersko.

Med kmetijskimi drugami so se najbolj izkazali združniki SKZ Klas Krizevci. Med posamezniki pa so bili najuspešnejši Ignac Gojkosek

CELJE / ODPRAVNINE NAJEMNIKOV

Država vrača, občina plačuje

Samo letos za odpravnino okoli šest milijonov tolarjev

Mestni proračun, ki je že tako ali tako tanjši od lanskega in bo prinesel kakšnih 105 milijonov tolarjev primanjkljaja, mora od letos naprej zagotavljati tudi sredstva za odpravnine tistim najemnikom denacionaliziranih stanovanj, ki so se pripravljali izseliti. Državna uprava torej upravičencem vrača občinske nepremičnine, občina pa mora odhajajočim stanovalcem izplačevati nagrade, ki jim pripadajo po stanovanjskem zakonu.

Zakon določa, da - podobno kot je to poprej veljalo za družbena stanovanja - vsi nosilci stanovanjske pravice v stanovanjih, ki jih država vrne upravičencem do vračila nacionalizirane premoženja, sicer smejo ostati v zasedenih stanovanjih in da jim sme novi lastnik zaračunavati le tako imenovane neprofitne najemnine, ki jih določi lokalna skupnost. Prav tako pa so stanovalci, če takšno stanovanje izpraznijo, upravičeni do nadomestila. To znaša 30 odstotkov vrednosti stanovanja, približno po eno tretjino tega pa jim morajo izplačati novi lastnik stanovanja, dva državna sklada in lokalna skupnost, če je bila dotlej sama lastnica nekoč nacionaliziranega stanovanja.

V Celju so upravičencem doslej vrnili že 271 stanovanj, letos pa so se najemniki začeli odločati tudi za izselitev in izplačilo nadomestila.

Doslej se je na občini nabralo že deset tovrstnih prošenj, ministstvo za okolje in prostor pa je stirim že ugodilo. To pomeni, da so stirje izseljeni stanovalci samo do občine Celje oziroma iz njenega proračuna prejeli vsak približno 7 tisoč mark. Če bo slo tako naprej, bodo morali letos v Celju v ta namen zagotoviti še več kot pet milijonov tolarjev. Morda tudi več, saj če novi lastnik nekdanjega stanovalcem ni pripravljen poravnati svojega dela odpravnine, mora njegovo obvezo prevzeti občina.

Tovrstna praksa je postala krivična do lokalnih skupnosti predvsem po reorganizaciji lokalne samouprave, saj odtlej velja, da država vrača po vojni odvzeto premoženje, večji del odškodnin nekdanjim najemnikom vrnjenih stanovanj pa bremeni slovenske občine, ki imajo že tako ali tako manj denarja.

Brane Piano

GORNJA RADGONA / SEJEM

Prašičerejci se zavzemajo za odpravo uvoza prašičev

Včeraj je bil na 33. kmetijsko-zivilskem sejmu v Gornji Radgoni dan prasičerejcev, pridelovalcev sladkorne pese, vrtninarjev in slovenskih združnikov. Zato je bilo na te teme organiziranih veliko strokovnih posvetov in pogovorov. Priznanja so podelili najboljše pridelovalcem sladkorne pese in združnikom. Veliko pozornost so namenili strokovnem posvetu o namakanju v Sloveniji, zanimiv pa je bil tudi posvet o zdravstvenem stanju v slovenski prasičereji.

Govorili so o novoustanovljeni Zvezi združenj prasičerejcev Slovenije. Njen prvi predsednik Janez Golob je dejal, da so zvezo ustanovili, ker se lokalna združenja niso znala učinkovito povezovati, se posebej pri oblikovanju nove veterinarske in uvoznocarinske zakonodaje. V zvezo je sicer včlanjena četrtina zasebnih slovenskih prasičerejcev, a najmanj iz Pomurja, kjer je ta panoga najbolj razvita.

V Sloveniji naj bi imeli trenutno približno 700 tisoč prašičev, od tega 350 tisoč v farmah, ki so pred lastninjenjem, 150 tisoč pri zasebnikih in so namenjeni trgu, preostanek - 200 tisoč prašičev - pa je namenjen za domačo porabo.

V zvezi se zato prizadevajo za cimboj usklajen nastop prasi-

čerejcev pri sprejemanju zakonodaje in za kar najbolj organizirano nabavo surovin za prasičjo krmo in za skupen nastop na trgu.

Slovenska prasičereja stagnira, in to najbolj zaradi neurejenega statusa na področju uvoza prašičev. Na tem področju vlada prava zmeda in zato se pri zvezi prizadevajo, da uvoz živih prašičev ne bi bil več dovoljen, ker so nase klavnice prepolne, hkrati pa pomeni velik, nenadzorovan uvoz tudi veliko nevarnost okužb in boleznih tudi za domače prašiče.

Zato v zvezi predlagajo, da bi uvažali le klavne polovice in gotove mesne izdelke, in sicer v količinah, katerih domači prasičerejci ne bi mogli zagotoviti.

Oste Bakal

Posevke sladkorne pese škropijo z letali znamke Pieper (Foto: B. H.)

zaslugi državnih institucij. Na zelo dobro obiskanim zboru so potrdili, da se pridelovanje najbolj zahtevne in tudi najpomembnejše poljščine najverjetneje se smeraj bolj

»sladko« kulturo posejati 2000 hektarjev oziroma 14 odstotkov njiv, skupno 16 odstotkov od 6000 hektarjev njiv v severovzhodni Sloveniji. Na zboru so podelili pri-

iz Drazencev, Francka Korosa iz Verzeja, Ciril Stajnko iz Vogričevcev pri Ljutomeru, Viktor Siftar iz Strukovcev in Geza Kuverovcev pri Tišini.

Boris Hegedűs

ALTERNATIVNA MEDICINA V SLOVENIJI

Prvo rojstvo v vodi pri nas

Željam alternativk je treba prisluhniti, toda rojevati morajo v porodnišnici

POSTOJNA - Pred stirinajstimi dnevi so v postojnski bolnišnici za ženske bolezni in porodništvo uspešno opravili prvi porod v vodi pri nas. Zanj se je odločila 31-letna Tanja Potočnik iz Kopra, ki je na ta, za veliko večino Slovenk se vedno neznan in nenavaden način, povila svojega prvorojenca Maja. Za slovensko porodništvo, ki se je doslej s tovrstnim alternativnim, pa vendar v nekaterih državah cedalje bolj uveljavljenim načinom rojevanja le sramežljivo spogledovalo, je bil to prvi primer, za katerega ima zasluge ginekolog in direktor postojnske porodnišnice dr. Aleksander Merlo. O prvem tovrstnem porodu in o pogledu na alternativne oblike rojevanja pri nas smo se zato pogovarjali prav z njim.

V lanskem letu so se za porod v vodi v postojnski ustanovi zanimali kar tri nosečnice, med njimi dve z Obale (ženske iz obalnih krajev sicer rojevajo v koprski porodnišnici). Obe sta kasneje v Postojni tudi ro-

dili, vendar na klasičen način, saj za porod v vodi ni bilo pravih pogojev. »O tem smo vedeli zelo malo,« pravi dr. Merlo. »Znano nam je bilo, da na tak način rojevajo v Rusiji, Skandinaviji, Angliji in v zadnjem času

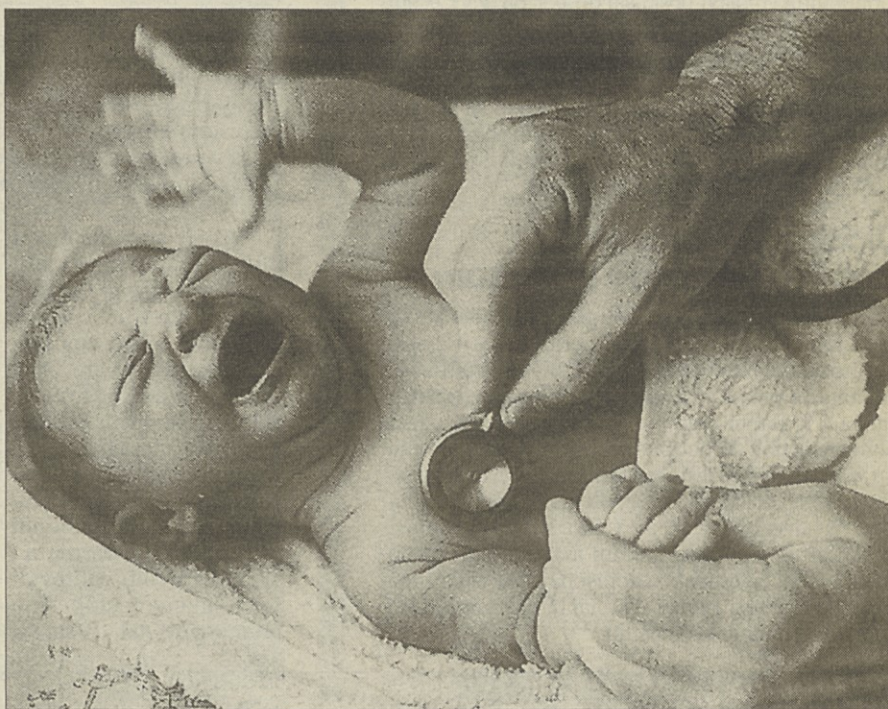
tudi v Italiji, vendar pa se nemška sola, po kateri se ginekologi v Sloveniji bolj ali manj zgledujemo, v zadnjih letih nad takšnim porodom ni najbolj navduševala. Prav želje naših pacientk so nas spodbudile, da smo se začeli seznanjati s to alternativno obliko poroda,« pojasnjuje dr. Merlo.

Sicer pa so se s prvimi porodi tako imenovanih alternativk v postojnski porodnišnici srečali že v letu 1994. »Prosenj nekaterih naših pacientk, ki so pac zezele roditi nekoliko drugače (spontano), nismo hoteli a priori zavrniti, saj menimo, da bi to bilo napacno. Lani

smo nabavili tudi porodni stol, ki omogoča rojevanje v sedecem položaju, kar je tako kot pri porodu v vodi, kjer ženska sedi ali cepi, najbolj naraven položaj. Vendar pa neklasični porodi, med katere gotovo sodi porod v vodi, niso sprejemljivi za vse bodoče mamice. Poudariti je treba, da se porod v vodi opravlja le pri ženskah, ki si ga resnično želijo in se nanj tudi dobro pripravijo, pri rizičnih nosečnicah pa seveda odpade.«

Značilno za alternativke je tudi, da bi rade rojevale doma, vendar se slovenski ginekologi za to ne ogrevajo. Dr. Merlo meni, da je alternativkam seveda treba prisluhniti, vendar naj bi vseeno rojevale v porodnišnicah, v katerih bi skušali ustvariti razmere, ki so kar najbolj podobne tistim doma.

Prva Slovenka, ki je v Sloveniji rodila v vodi, si je bazen sposodila od svoje prijateljice iz Trsta, ki je v njem že rodila doma. Ker bazen ni bil izdelan posebej za porod v vodi, je bil dostop babice **Branke Keks** do porodnice nekoliko neroden, vendar samega poroda, ki je potekal brez težav, to ni otežilo. Kadi, narejene posebej za porode v vodi, so opremljene z vsemi potrebnimi elementi - za pritok in odtok vode, mesalnimi ventili za masazo ter stolcem, na katerem porodnica sedi -

Vedno več porodnic išče nove načine rojevanja - predvsem v dobro otroka

in jih izdelujejo v Veliki Britaniji. Stanejo približno 10 tisoč nemških mark, kar je za ustanovo, kot je postojnska, ki se ukvarja z osnovnimi eksistenčnimi problemi, kar velik zalogaj. »Ce se torej odločimo za nakup, brez sponzorja ne bo slo,« pravi dr. Merlo in dodaja, da bi rojevanje v vodi morali šteti kot nadstandardno dejavnost oziroma samoplačništvo - zaradi dodatnih stroškov (vgrajena kad v ločeni porodni sobi) in ekipe,

ki mora spremljati porod od začetka in konca. »Sicer pa je bil porod zame tak kot vsi drugi,« je prvo rojstvo v vodi na kratko komentiral dr. Merlo. »Voda daje porodnicam občutek lebljenja, gibi so bolj mimi, zato bolečine laže prenašajo. Topla voda, ki ima telesno temperaturo, ugodno učinkuje na sprostitve misic.« Začetek življenja v vodi je v prid tudi novorojenčku, kar potrjujejo številne znanstvene raziskave v svetu, ki predvsem pouda-

rjajo prednost, da otrok ob rojstvu iz plodovnice pride v vodo - torej njemu znan element.

Ali lahko pričakujemo, da bo postojnska porodnišnica, ki je ena od stirinajstih tovrstnih ustanov v Sloveniji, prva začela z redno prakso porodov v vodi pri nas? Tega dr. Merlo se ni hotel komentirati, dejal pa je, da se za porod v vodi pri njih že zanimajo nove pacientke.

Mateja Godejsa

Srečna mamica meni, da je to lažja oblika rojevanja

Tanjo Potočnik, 31-letno mamico, ki je pri nas zaorala ledino s porodi v vodi, smo obiskali na njenem domu v Kopru. Povedala nam je, da se z Majem odlično pocutita. Deček veliko spi, veliko je na zraku, skratka otrok kot vsi zdravi otroci tega sveta.

V Tanji je odločitev za neobičajen porod zorela počasi. Navdušila jo je prijateljica iz Trsta, ki je na tak način rodila dva otroka. Veliko je o tem prebrala tudi v italijanskih strokovnih revijah. Celo nosečnost je hodila na preglede v postojnsko porodnišnico, in ko ji je nekega dne zdravnik rekel, da nameravajo poča-

si tudi sami uvesti to obliko poroda, je bila odločena. Danes, ko je vse mimo, lahko potrdi, da je to za ženske brez dvoma lažja oblika rojevanja. Sama sicer težko primerja, saj je Maj njen prvi otrok, a glede na izkušnje mnogih žensk... Verjame, da bi isto povedal tudi otrociček, če bi le znal govoriti.

Tanja pravi, da ji kot »poskusnemu zajčku« poroda ni bilo treba plačati. Ko bo takšen porod pri nas postal ustaljena praksa, bo najbrž potrebno doplačilo. Kot je seznanjena, stane v Trstu porod v vodi približno poldrugi milijon lir. (A. Z.)

4. KONFERENCA OZN O ŽENSKAH

Bodo v Pekingu uspešno opozorile na svoje težave?

LJUBLJANA - »Ne zelimo sprejeti platforme konference, ki ne bo ponudila izziva za naprej, in ne bomo dovolile, da se postavijo pod vprašaj ze dosežene pravice žensk,« je pred odhodom v Peking včeraj povedala voditeljica slovenske delegacije Vera Kozmik. Izrazila je tudi prepričanje, da gre za eno najpomembnejših konferenc Združenih narodov doslej. Zaključni dokument je se neusklajen v temeljnih izhodiščih, zato delegate čaka trdo delo. Pričakujejo, da bodo težave predvsem s stališči o načrtovanju družine in o tem, ali pravice žensk sodijo med temeljne človekove pravice.

Slovenska delegacija se bo zavzemala se za dostopnost zdravstvenega varstva ženskam, svobodno izbiro življenjskega načina in enakopravno zastopanost obeh spolov na vseh področjih, od gospodarstva, politike, družine...

Med dosežki dosedanjih konferenc OZN o ženskah, ki so pomembno prispevali k izboljšanju njihovega položaja, je včeraj Kozmikova omenila konvencijo o odpravi diskriminacije žensk. Stališča te konvencije so bila upoštevana tudi pri pripravi slovenske zakonodaje. Darja Zavirsek, ki v Peking potuje kot predstavnica nevladnih organizacij, je opozorila, da se vedno nimamo tako imenovanih varnih his, kamor bi se ženske in otroci lahko zatekli pred nasiljem v družini. **Danica Simišić**, ki v Peking potuje kot predstavnica parlamenta, pa je pozvala slovensko vladno, naj končno obravnava predlog o ustanovitvi medresorske komisije za preprečevanje nasilja v družini. Na

očitke, da bo konferenca na Kitajskem, kjer prihaja do številnih kršenj človekovih pravic, je Kozmikova včeraj odgovorila, da se v nobeni državi ne morejo pohvaliti, da pri njih ne prihaja do kršitev človekovih pravic. Pri tem je opozorila, da je na primer Švedska največja svetovna proizvajalka orožja. V zvezi z očitki SDSS in SKD, da nimajo predstavnic v delegaciji, pa je dejala, da doslej se nobena vladna delegacija ni bila sestavljena po strankarskem ključu. Prvotnega predloga, da naj Slovenijo v Pekingu zastopa petnajst članov, pa pristojna vladna odbora nista podprla. Tako nas bo na Kitajskem zastopalo sedem delegatov, poleg omenjenih se slovenski veleposlanik v Pekingu **Ivan Senicar**, predstavnik ministrstva za zdravstvo **dr. Dunja Piskur**, predstavnik ministrstva za delo, družino in socialne zadeve **Sonja Lokar** ter **Violeta Neubauer** z Urada za žensko politiko.

Mateja Bertonecelj

PREJELI SMO / MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Pritožbe bodo rešene prihodnji teden

LJUBLJANA - Ministrstvo za šolstvo in šport je včeraj poslalo naslednje sporočilo glede vpisa na slovenski univerzi v Mariboru in Ljubljani.

V sredo, 30. avgusta, se je sestala koordinacija visokosolskih prijavnoinformacijskih služb obeh univerz in predstavnikov ministrstva za šolstvo in šport. Seznanila se je z delom pritožbenih komisij obeh univerz ter obravnavala trenutno stanje na področju visokosolskega vpisa.

Pri objavi seznamov sprejetih v začetku avgusta je v posameznih primerih prišlo do pomanjkljivih informacij oziroma napak, ki so bile posledica predvsem nenatančno izpolnjenih prijavnih obrazcev kandidatov, nenatančnih podatkov s posameznih univerzitetnih članic ter napak pri procesiranju, pri čemer so večje težave povzročili dvopredmetni študijski programi in programi, pri katerih se preverjajo posebne sposobnosti. Glede na obdelano količino podatkov in zelo kratke roke je bil teh napak kljub temu relativno malo in jih je bilo mogoče ob sodelovanju s fakultetami, umetniškimi akademijami in visokimi strokovnimi solami obeh univerz popraviti.

S predpisi je predviden pritožbeni postopek ter v upravičenih primerih naknadna uvrstitev na sezname sprejetih. Komisije za pritožbe na Univerzi v Ljubljani in Univerzi v Mariboru so podrobno pregledale vložene pritožbe, vsi, ki so jih vložili, pa bodo z odločitvami pritožbenih komisij pisno seznanjeni predvidoma do konca naslednjega tedna.

Večino pritožb so vložili kandidati, ki se niso uvrstili v programe z omenjenim vpisom zaradi premajhnega števila doseženih točk; tem pritožbam ni bilo mogoče ugoditi. Kandidati so se pogosto pritožili tudi zato, ker se niso našli na nobenem od objavljenih seznamov. Pri večini je bilo ugotovljeno, da niso pravočasno oddali popolne dokumentacije, zato niso mogli biti upoštevani v izbiri-

nem postopku. Ce je bilo ugotovljeno, da je prišlo do tehničnih oziroma postopkovnih pomot, so jih komisije odpravile, vloženim pritožbam pa ugodile.

Sprejeti kandidati in prosta mesta

V avgustu je bil opravljen prvi krog vpisnih postopkov, v katerem je bilo uvrščenih 8431 kandidatov za redni in 1142 kandidatov za izredni študij. Ker je bilo spomladi razpisanih 12.321 mest za redni in 4646 mest za izredni študij, je torej ostalo nezasedenih še skoraj 4000 mest za redni študij ter približno 3500 mest za izredni študij.

Članice univerz, na katerih so se prosta mesta za redni študij, so navedene v dodatku. Za izredni študij so prosta mesta se na vseh študijskih programih, za katere sta univerzi to obliko študija spomladi razpisali. Prosta mesta za izredni študij so tudi se na obeh samostojnih visokih strokovnih solah za notranje zadeve v Ljubljani oziroma za hotelirstvo in turizem v Portorožu.

Naknadne uvrstitve

Po dopolnitvi seznamov uvrščenih s kandidati, katerih pritožbe bodo ugodno rešene, bodo skladno s predpisi najkasneje do 28. septembra nanje uvrščeni se:

- kandidati, ki iz opravičenih razlogov v skladu z odločitvijo maturitetnih oziroma pristojnih solskih organov ali zaradi udeležbe na najpomembnejših mednarodnih sportnih tekmovanjih ali tekmovanjih v znanju opravljajo maturo ali zaključni izpit v jesenskem roku (oziroma v dveh delih),
- kandidati, državljani Republike Slovenije, ki so srednjo solo koncali v tujini in jim pridobljenega spricevala ni bilo mogoče notrificirati do rokov za oddajo dokazil.

Predpisi določajo, da so vsi ti kandidati uvrščeni na seznam sprejetih tudi v primeru omejenega vpisa, ce dosežejo najmanj toliko točk, kot jih ima zadnjevrščeni na sezna-

mu sprejetih. Na sezname za vpis v študijske programe, na katerih vpis ni bil omejen in imajo se prosta mesta, bodo poleg teh uvrščeni tudi kandidati, ki po popravni izpitih izpolnjujejo vpisne pogoje in so v rokkih oddali prijave na razpis za vpis oziroma so izpolnili druge obveznosti iz spomladanskega razpisa za vpis.

Kandidati, ki so opravili zaključni izpit v jesenskem roku, naj spricevala cimprej predložijo visokosolski prijavnoinformacijski službi univerze, na kateri so spomladi oddali prvo prijavo. Le za kandidate, ki v tem roku opravljajo maturo, bo podatke o uspehu Visokosolski prijavnoinformacijski službi vnovic posredoval Republiški izpitni center.

Tretja prijava

Preostalo število prostih mest, na katere se bodo kandidati lahko prijavili s tretjo prijavo, bodo univerze in samostojni visokosolski zavodi skupaj z drugimi navodili objavili v dnevnih časopisih v drugi polovici septembra.

Tretja prijava je namenjena kandidatom, ki so oddali prvo prijavo, vendar se se niso uvrstili na noben študijski program. Ker pa bodo na nakaterih (predvsem tehniških) fakultetah tudi po tem se vedno ostajala prosta mesta, bodo zanje lahko kandidirali tudi tisti kandidati, ki prve prijave niso oddali ali je niso oddali pravočasno. Obrazec Tretja prijava za vpis bo na voljo v knjigarnah po 15. septembru. Kandidati jo bodo najkasneje do 1. oktobra oddali neposredno na fakulteti, umetniški akademiji ali visoki strokovni soli, na kateri so se prosta mesta v študijskem programu, na katerega se želijo vpisati. Skupaj s prijavo bodo morali oddati tudi ustrezn dokazila (spricevala oziroma druga dokazila, ki jih je zahteval razpis za vpis).

Vpis v začetni letnik študija poteka od 1. do 30. septembra, kandidati, ki bodo sprejeti na osnovi tretje prijave, pa se bodo vpisali do 10. oktobra 1995.

NOVICE

Jelcin bo sodeloval na mirovni pogajanjih

MOSKVA (dpa) - Ruski predsednik je izrazil pripravljenost, da se udeleži rusko-čecenskih mirovni pogovorov. To je včeraj po zasedanju ruskega sveta za nacionalno varnost sporočil njegov predsednik Oleg Lobov. Po navedbah ruske tiskovne agencije Interfax želi rusko vodstvo vnovic oživiti mirovna pogajanja, vendar se ruski predsednik ne namerava sestati s čecenskim predsednikom Džoharjem Dudajevom. Pod Jelcinovim vodstvom je svet za nacionalno varnost sklenil, da bo z vsemi razpoložljivimi političnimi sredstvi poskušal doseči, da bi v Čeceniji vnovic začela veljati ruska ustava. Jelcin je se enkrat upravičil rusko posredovanje v Čeceniji: »Uporaba sile ni bila naša odločitev, toda nismo imeli druge možnosti, da bi upornike spravili za pogajalsko mizo.« Dejal je, da je zadovoljen s potekom mirovni pogovorov, saj je orožje utihnilo, ni pa mu vsek počasno razoroževanje Čecenov.

Jicak Rabin izraelsko desnico primerja s Hamasom

JERUZALEM (dpa) - Izraelski premier Rabin je včeraj skrajne desničarje v Izraelu primerjal z islamsko organizacijo skrajnežev Hamas. »Obe organizaciji menita, da sva jaz in moja vlada njuna glavna sovražnika,« je Rabin dejal na shodu nekdanjih izraelskih generalov, ki podpirajo njegovo vlado. »Hamasu odzivi skrajnodedničarskih krogov v Izraelu pomagajo pri uresnitvi njegovih ciljev,« je izjavil Rabin. Po navedbah izraelske vojske so včeraj odpravili zaporo meje s palestinskim avtonomnim območjem Jeriho, palestinski casopisi pa poročajo o aretaciji nekega člana Hamasa, ki naj bi načrtoval samomorilski atentat v Jeruzalemu.

GRUZIJA / PO ATENTATU

Priprli deset osumljencev

Motivi napada nerazjasnjeni

TBILISI (Reuter, AFP) - Po torkovem atentatu na predsednika Eduarda Sevardnadzeja so se gruzinske oblasti odločile za uvedbo ostrih protiterorističnih ukrepov. Igor Georgadze, vodja tajne službe v notranjem ministrstvu, je v televizijski oddaji povedal, da so se s predstavniki obrambnega ministrstva že dogovorili o nadaljnjih ukrepih.

Priprli so tudi deset ljudi, pri katerih so našli načrte zgradbe gruzinskega parlamenta, vendar preiskava se ni končala. Predsednik vlade Otar Patsatsi je med skupščinskimi zasedanjem poslance pozval, naj nadaljujejo delo in sprejmejo volilno zakonodajo. Med razpravo so nekateri poslanci ostro kritizirali varnostno službo in celo zahtevali Georgadzov odstop. Premier je povedal, da zaradi

atentata danasnega obiska turske premierke Tansu Ciller niso odpovedali. Državni tožilec Babilasvili je včeraj v izjavi za javnost poudaril, da je ze dobil zelo dragocene informacije o atentatorjih, vendar morebitnih motivov za atentat ni vedel.

Včeraj so po aveniji Rustaveli, kjer so različne vladne institucije, patrolirali vojaki, pred poslopiji so tudi oboroženi var-

V gruzinskem parlamentu so včeraj poosttrili varnostne ukrepe (Telefoto: AP)

nostniki. Na včerajšnjem izrednem parlamentarnem zasedanju so poslanci razpravljali o ukrepih za preprečevanje nadaljnjih atentatov. Nekateri poslanci so celo predlagali uvedbo izrednega stanja v državi ali vsaj v Tbilisiju. Vlada je v izjavi za javnost ljudi pozvala, naj ostanejo mirni, vendar pazljivo. Po njenem zagotovuilo bo sprejeta nova

ustava, ki določa tudi potek splošnih in predsedniških volitev. Tiskovni predstavnik gruzinskega parlamenta je povedal, da je bilo v eksploziji ukradenega avtomobila znanke Niva, parkiranega v blizini predsednikovega vozila, poleg Sevardnadzeja ranjenih več varnostnikov, vendar smrtnih žrtev ni bilo. Takoj po eksploziji je vidno pre-

tresen Sevardnadze obsodil storilce, ki želijo vnesti kaos v državo pred predsedniškimi volitvami, napovedanimi za 5. november. Sevardnadze je prepričan o svoji zmagi. Med njegovim stiritelnim predsedniškim mandatom so se vneli etnični spopadi v Južni Osetiji in Abhaziji, kjer Tbilisi se vedno ne nadzoruje razmer.

MEHIŠKA PROVINCA CHIAPAS

Spet preobrat za svetovno levico?

NIKOLAI JEFFS

Upor Indijancev pod vodstvom Zapatističnega gibanja nacionalne osvoboditve (ZGNO) v najrevnejši mehiški provinci Chiapas, ki se je začel 1. januarja 1994, je bil nedvomno dogodek, ki je presenetil vse politične opazovalce - tiste, ki so po padcu berlinskega zidu mislili, da je liberalna demokracija najboljša od vseh možnih političnih ureditev in da je obdobje revolucij mimo, ter »klasične« levicarje, ki kot pogoj za politične spremembe zagovarjajo načelo razrednosti in avantgardnosti, saj so se zapatisti (čeprav revolucionarni levicariji) zavzemali za dosledno izvajanje demokratičnega načela.

Z referendumom o notranji preobrazbi, ki ga je organiziral ZGNO in ki se je končal v nedeljo, 26. avgusta, so zapatisti spet pokazali, da so drugačni. V čem je torej posebnost te prve »postmodernistične revolucionarne skupine«, kot ji pravijo naklonjeni opazovalci?

ZGNO nedvomno ni klasična latinskoameriška revolucionarna skupina. Ni fanatično predana oboroženemu boju tako kot Sendero Luminozo iz Peruja. Prav tako ne zagovarja načela »dveh, treh Vietnamov« tako kot nekoč Che Guevara, ki je v tem videl pogoj za svetovno protiimperalistično revolucijo.

Nasproti načelu razrednosti, avantgardnosti in dokončni oboroženi znagi pa zapatisti postavljajo svoja načela, čes da razrednost in široko nadrazredno gibanje nista izključujoča se pojma. Zato je ZGNO že od prve vstaje veliko raje vodil, če povzamemo terminologijo po Gramsciju, »vojno pozicije« in skušal pozneje prek tako imenovanega Nacionalnega demokratičnega foruma združiti vso mehiško civilno družbo. Ključnost civilne družbe pri oblikovanju strategije ZGNO je nedvomno lekcija, ki so se jo zapatisti

naucili pri opazovanju politične preobrazbe v vzhodni Evropi. Ker se jim z Nacionalnim demokratičnim forumom ni povsem posrečilo preobraziti mehiške družbe, so vnovic poskusili z referendumom, le da so tokrat vključili tudi preobrazbo ZGNO.

Z referendumom so se zapatisti obrnili na mehiško in tudi svetovno javnost. Glasovanje je namreč potekalo tudi prek Interneta, udeležili pa so se ga lahko tudi posamezniki in organizacije, ki zapatiste podpirajo. Eno od gesel, s katerimi so zapatisti pozivali k udeležbi, je bilo »Vse za vse«. Za nadaljnjo usodo ZGNO sta ključni predvsem dve vprašanji, ki sta vključeni v referendum: ali naj se ZGNO združi z ostalimi političnimi silami in ali naj ustanovi novo politično tvorbo?

V Mehiki se je referendum na deset tisoč voliških udeležilo približno milijon ljudi. Večina se je odločila za preobrazbo v novo tvorbo oziroma stranko. To vprašanje vključuje tudi dilemo, ali naj ZGNO odloži orožje ali ne, vendar to se ne pomeni, da se bo to res zgodilo. Vojaski vodja ZGNO Marcos je pred referendumom dejal, da zapati-

sti ne morejo odložiti orožja, saj jim zagotavlja obstoj.

Zato lahko pričakujemo, da bo ZGNO nadaljnjo strategijo oblikoval na temelju treh načel: na področju oborožitve bo ohranjal status quo, ki zapastistom zagotavlja, da jih mehiški represivni aparat ne more kar tako uničiti, krepil bo civilnodružbeni boj, ki ga je potrdil prav referendum, in si prizadeval za zadržanje protidemokratičnih težej v mehiški družbi. Referendum, ki je omogočil delno preobrazbo zapatističnega boja, pravzaprav dokazuje, da ZGNO ni do oblasti: pomembni so mu cilji, ne način njihove uresničitve. Navsezadnje se bodo prav s strankarstvom pokazale nove poti za doseg teh ciljev.

Globalizacija referenduma prek Interneta pa je preprosta resitev zagat klasičnih revolucionarnih in levicarskih gibanj: kako dokazati svoj internacionalistični značaj, ne da bi zapadli v puhlo retoriko ali psevdointernacionalizem? Poleg tega je referendum presekal z zgodovino revolucionarnih gibanj kot celic, zgrajenih na osnovi totalitarnega presežka (identifikacija in nadzor članov, strankarska disciplina, demokratični centralizem...). Klasična evropska in svetovna levica lahko mirno obsodita oboroženo vstajo ZGNO, če želita, ne moreta pa prezreti gibanja za socialno in politično pravičnost, ki želi na lokalni in svetovni ravni rešiti večni problem »stare« levice: odtujenost od baze.

Na ulicah Tbilisija je razmere nadzorovala gruzinska vojska (Telefoto: AP)

S KROVA MV GREENPEACE

Iz zraka ni moč zbrati dovolj podatkov, da bi napovedali datum prvega poskusa

napovedane poskuse. Greenpeace namerava vpluti v varovano območje, da bi preprečil francoske jedrske poskuse. Francoski komandosi na ladji Priarail so bili v torek že drugič v stanju pripravljenosti; prvič so posredovali po tem, ko je ladja Mavrični bojovnik II na morskno gladino spustila boji.

»Komandosi z ladje Priarail so se takoj odzvali, v petih minutah so bili pripravljeni posredovati, zato sklepamo, da bodo omogočili nemoten potek poskusov,« je v Papeetu izjavil francoski vojaski predstavnik.

V blizini Mavričnega bojovnika je plul tudi gumijast coln, vendar so njegove potnike že po dobri uri plovbe potegnili

li na palubo. Od tam sta se člana posadke, opremljena z daljnogledom in kamero za snemanje od daleč, vkrcala v helikopter.

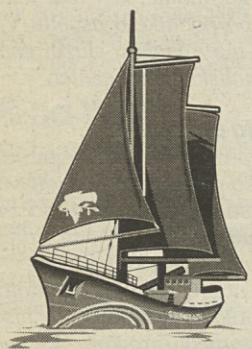
»Videl sem le rdečebel stolp, skozi katerega spuščajo bombo v jasek,« je po 30-minutnem letu v blizini varovanega območja dejal eden od članov helikopterske posadke, ki se je predstavil kot Kai. Povedal je, da je na severozahodu atola stolp, na jugovzhodu pa naprave za urjenje. Pilotka helikopterja Paula Huckleberry je povedala, da so leteli tik na obrobju petkilometrskega varovanega območja, vendar ne znotraj meje.

»Imamo premalo podatkov, da bi lahko napovedali, kdaj bodo izvedli

prvi poskus, čeprav krozi o tem veliko govoric, vendar se na nobeno ne moremo zanesti. Bili smo prepričani, da bomo z zbranimi podatki iz zraka, s snemanjem priprav, lahko vsaj približno napovedali dan poskusa,« je izjavil Xavier Pastor in omenil možnost novih preletov, čeprav so posadko Greenpeacea Francozi prek radijske postaje pozvali, naj ne prekoraci meje varovanega območja.

»Naredili bomo vse, kar je v naši moči, in skušali preprečiti poskuse. Nismo pripluli z namenom, da bi zunaj varovanega območja opazovali Francoze pri izvedbi jedrskega poskusa,« je zagotovil Pastor.

Mark Bendeich / Reuter

JUŽNI PACIFIK, 29. avgust 1995 - Helikopter gibanja Greenpeace je z letom v blizini ozemlja, kjer so naprave za izvedbo jedrskih poskusov, precej vznemiril francoske komandose. Mali rdeči helikopter je vzletel s palube ladje MV Greenpeace, ki se zadržuje v blizini strogo varovanega 20-kilometrskega vojskega območja v blizini atola Mururoa. Posadka helikopterja naj bi skušala ugotoviti, kdaj bodo Francozi začeli izvajati

TENIS / MEDNARODNO ODPRTO PRVENSTVO ZDA

Favorit Andre Agassi začel v velikem stilu Presenečenj ni bilo

NEW YORK - Prvi nosilec odprtega prvenstva ZDA v tenisu Andre Agassi je v prvem krogu v pičlih 81 minutah premagal rojaka Bryana Sheltona. Agassi je vse tri nize dobil s 6:2, Sheltonu pa niso pomagali niti močni servisi, po katerih sicer slovi.

»V igri sem zelo samozavesten. Lahko rečem, da na trdi podlagi nisem se nikoli igral tako dobro,« je po zmagi povedal Agassi. Ob tem ni mogel mimo dejstva, da je lani prav na tem turnirju kot 20. igralec z zmago začel svoj vnovični pohod na teniški prestol. Od lanskega turnirja do danes je dobil 88 dvobojev in jih izgubil le deset. Pete Sampras je bil v dvoboju proti Brazilcu Fernandu Meligeniju skoraj tako učinkovit kot Agassi, saj je nasprotniku prepustil le sedem iger. Agassiju in Samprasu so se v drugem krogu med drugimi pridružili se finalist iz leta 1993 Francoz Cedric Pioline, švicarski veteran Jakob Hlasek, vzhajajoča zvezda švedskega tenisa Thomas Enqvist in njegov rojak Mats Wilander.

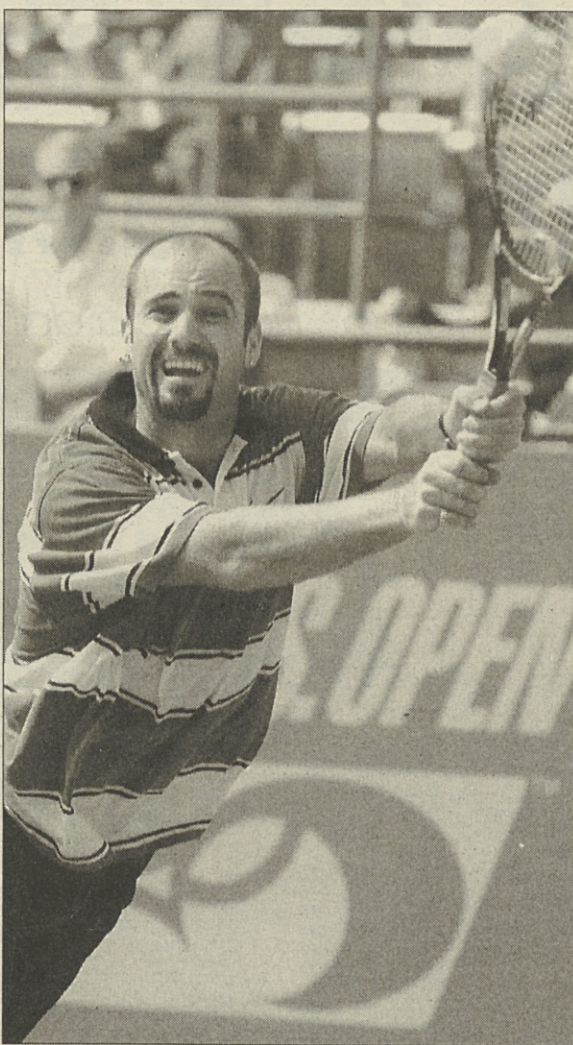
Oba Šveda sta s svojima nasprotnikoma imela veliko dela, saj sta za zmago potrebovala po pet nizov. Zelo napet je bil dvoboj devetega nosilca Enqvista s 34. igralcem na svetu Marcelom Riosom iz Čila. Šved je do sedaj najzabavljivejši dvoboj na turnirju dobil sele potem, ko je resil nasprotnikovo zaključno zogo in napravil pet svojih. »Obcutek je se toliko boljši, če dvoboj dobiš v petih nizih in po velikem boju,« je izjavil Enqvist, ki je letos s 60. mesta lestvice ATP napredoval

na deveto. Mats Wilander je bil proti Americanu Stevu Campbellu že v zaostanku z 1:2 v nizih, nato pa se je pobral in zadnja dva niza prepricljivo dobil. Stirlinajsti nosilec Jim Courier je imel nekaj težav z Nemcem Berndom Karbacherjem, a je slabosti v svoji igri odpravil se preden bi jih Nemec utegnil izkoristiti.

Izidi 1. kroga - ženske: Kschwendt (Nem) - Pitkowski (Fra) 6:1, 3:6, 6:3; Zvereva (Bls) - Kandarr (Nem) 6:4, 6:0; Frazier (ZDA) - Rottier (Niz) 6:0, 6:0; Rubin (ZDA) - Perfetti (Ita) 6:4, 6:1; Makarova (Rus) - McGrath (ZDA) 6:1, 7:5; Bollegraf (Niz) - Temesvari (Mad) 4:6, 6:1, 6:4; Shriver (ZDA) - Stubbs (Avs) 7:6 (8:6), 4:6, 6:1; M.-J. Fernandez (ZDA) - Wiesner (Avt) 4:6, 6:4, 6:3; Kruger

(JAR) - Stafford (ZDA) 7:6 (7:3), 6:4; Adams (ZDA) - Oremans (Niz) 7:5, 7:5; Martinez (Spa) - Rinaldi (ZDA) 6:2, 6:2; Novotna (Čes) - Cecchini (Ita) 6:2, 6:0; Davenport (ZDA) - Kamstra (Niz) 6:2, 6:2;

moški: Vacek (Čes) - Sinner (Nem) 6:4, 6:7 (6:8), 6:3, 2:6, 7:6 (7:4); Hlasek (Svi) - Mronz (Nem) 6:3, 4:6, 6:4, 6:2; Courier (ZDA) - Karbacher (Nem) 6:3, 6:4, 3:6, 6:3; Furlan (Ita) - Delaitre (Fra) 6:3, 6:3, 6:1; Pioline (Fra) - Schalken (Niz) 6:4, 7:5, 6:1; Agassi (ZDA) - Shelton (ZDA) 6:2, 6:2, 6:2; Sampras (ZDA) - Meligeni (Bra) 6:0, 6:3, 6:4; Enqvist (Sve) - Rios (Čile) 2:6, 6:2, 4:6, 6:3, 7:6 (9:7); Bruguera (Spa, 11) - Van Herck (Bel) 6:3, 6:4, 6:4; Martin (ZDA) - Forget (Fra) 6:3, 7:5, 4:6, 6:4; Björkman (Sve) - Knowles (Bah) 6:1, 7:5, 6:1; Wilander (Sve) - Campbell (ZDA) 3:6, 6:1, 3:6, 6:4, 6:2.

Andre Agassi ni imel težav z nasprotnikom (AP)

Smelt Olimpija je zamudila priložnost za končni uspeh v prvem delu tekme

Unicaja - Smelt Olimpija 91:82 (45:41)

SMELT OLIMPIJA LJUBLJANA: Horvat, Daneu 2, Reed 6, Hauptman 11, Tusek, Milic 24, Gorenc 23, Teheran 6, Nesterovic 10.

UNICAJA MALAGA: Avalos 6, Romero 4, Guillen 3, Ruiz 17, Angley 13, Rodriguez 15, Reyes 12, Miller 21.

PON: Reed, Nesterovic. MET ZA TRI TOCKE: Olimpija 6:13 (46%), Unicaja 8:18 (44%). MET ZA DVE TOCKE: Olimpija 25:46 (54%), Unicaja Malaga 26:40 (65%). PM: Olimpija 14:18 (77%), Unicaja 15:25 (60%). SKOKI: Olimpija 23 (Teheran 7, Milic 6, Daneu, Reed po 3, Gorenc 2, Tusek, Nesterovic po 1),

Unicaja 27 (Miller 9, Reyes, Angley po 5, Avalos, Romero, Ruiz, Rodriguez po 2). BLOKADE: Olimpija 4 (Teheran 2, Gorenc in Nesterovic po 1), Unicaja Malaga 1 (Guillen 1).

ATENE - Kosarkarji Smelt Olimpije so priložnost za končni uspeh na turnirju v Grčiji zapravili že v prvem polcasu, čeprav so takrat zaostajali le za štiri točke. Olimpija je bila namreč v prvih 20 minutah precej boljši nasprotnik, toda premoci ni znala izkoristiti. Slovenski državni prvaki so v 14. minuti vodili z 11 točkami naskoka (31:20), toda Spancem je v nadaljevanju s strpno igro uspelo ujeti nasprotnika. Največ »zaslug« za to ima nezbranost nekaterih igralcev v obrambi in ne-

pazljivost pri podajah, saj so samo v prvem polcasu izgubili 11 zgo.

Že v drugi minuti drugega polcasa je na klop s petimi osebnimi napakami moral sesti Reed in prav v tem času so si kosarkarji iz Malage priigrali deset točk prednosti. To prednost so obdržali vse do 35. minute, ko jih je Olimpija s po dvema trojkama Hauptmana in Gorencu ujela pri izidu 71:71. Toda v zadnjih petih minutah so Ljubljancani spet po nepotrebnem popustili, Spanci so si tako ustvarili pomembno prednost in si zagotovili zmago na turnirju. Pri Ljubljancanih se je najbolj izkazal Milic, dobro pa mu je sledil tudi Gorenc, medtem ko sta bila za zmago Unicaje najzaslužnejša Ruiz in Rodriguez.

KOLESARSTVO / DIRKA PROFESIONALCEV PO ŠPANIJU

V soboto start tretje največje etapne dirke na svetu

Letos spremenili časovni termin »Vuelta« - Predvideno 21 etap za 3750 km - Kralja Miguela Induraina ne bo

V soboto se bo v Zaragozi, središču španskega kolesarstva, začela tretja največja tekma profesionalnih kolesarjev na svetu, Vuelta.

Po Tour de France in Giro d'Italia je tekma po Španiji tretja najpomembnejša in napornejša za sportnike, ki si kruh služijo s kolesarstvom. Po nekaterih napovedih bo španska preizkusnja ze dolocila favorite svetovnega prvenstva, ki si bodo od 4. do 8. oktobra po hribovitih cestah Kolumbije prizadevali za osvojitve naslovov najboljših na svetu.

Letos se je zgodila prava mala revolucija v profesionalnem kolesarstvu, saj so spremenili termin. Vuelta je bila vedno na sporedu spomladi, letos pa so jo premaknili na jesen. Tako naj bi si organizator zagotovil nastope resnično najboljših kolesarjev. Letošnja jubilejna, že petdeseta preizkusnja

po Španiji si to resnično zasluži. Na startu bo 224 kolesarjev iz 18 ekip. Vsaka ekipa bo tako imela 14 kolesarjev, mostva pa bodo prišla iz Španije (6 ekip), Italije (4 ekipe), Francije (2 ekipe) ter po ena iz Nizozemske, Andore, Združenih držav Amerike, San Marina, Rusije in Nemčije.

Profesionalci bodo do 24. septembra, do cilja v kraljevskem Madridu, morali v 21 etapah prevoziti natančno 3750 kilometrov. Od tega bo deset ravninskih, devet srednje- in visokogorskih in trije kronometri (od katerih je eden prolog). Letošnji nagradni sklad je težak kar 101 milijon pezet, zmagovalac pa bo dobil 54,4 milijona pezet. Letos naj bi padel tudi rekord po gledanosti prireditve, saj naj bi Vuelto prenasalo več kot 130 držav, kolikor jih je to naredilo lani.

Po treh letih nenasto-

Kralja etapnih dirk M. Induraina na Vuelti ne bo (AP)

panja na prestižni domači dirki naj bi se letos vrnil na Vuelto kralj kolesarstva, Bask Miguel Indurain, ki pa se je kljub spremenjenemu terminu znova

odločil drugace. Prednost je letos dobilo svetovno prvenstvo in Spanci znova ne bodo videli svojega šampiona. Toni Rominger (zmagal 1992, 93, 94) se

ni potrdil nastopa. Po njegovem mnenju mu na Vuelti ni potrebno ničesar več dokazovati. S tremi zaporednimi končnimi zmagami se je zapisal v zlato knjigo zmagovalcev, kjer najdemo Jacquesa Anquetila (Francija), Jana Janssena (Nizozemska), Eddyja Merckxa (Belgija), Bernarda Hinaulta (Francija), Pedra Delgada (Španija) in druge.

Letošnja pot po Španiji je zelo skrbno izbrana, saj so Spanci dognali, da je ta kolesarska prireditve edinstvena promocijska možnost države. Tako bodo starti in cilji ter tudi sama pot v zanimivih mestih Španije. Ob sami tekmi bodo organizatorji poskusili predstaviti kulturne, umetniške, turistične in gospodarske možnosti države. Ob tem jim ob strani trdno stoji španska vlada, svoj delež pa bo primaknil tudi kralj Juan Carlos.

Bostjan Fon

KOLESARSTVO / V VICENZI

Švicar Rolf Jerman prvi na drugi preizkušnji

VICENZA - Švicarski kolesar Rolf Jerman je včeraj zmagal na drugi preizkusnji treh dirk za Veliko nagrado Sanson. Jerman je privozil skozi cilj s petimi sekundami prednosti pred Italijanom Fabiom Baldatom.

Švicarski kolesar je skupaj s petimi Italijani skoraj do cilja prevozil kar 70 km. Do zadnjega kilometra se je držal v ozadju, nato pa je pobegnili in tudi zanesljivo zmagal.

Dirke se niso udeležili Bugno, Pantani in Fondriest, ki bodo nastopili na Vuelti.

VRSTNI RED: 1. Rolf Jerman (Svi), ki je prevozil 165 km v 3.55:56 s povprečno hitrostjo 41,961 km na uro; 2. Fabio Baldato po 5 sek.; 3. Andrea Ferrigato po 8 sek.; 4. Gianluca Pianegonda; 5. Claudio Chiappucci; 6. Michele Coppollilo; 7. Felice

Puttini; 8. Francesco Csagrande; 9. Franco Ballerini; 10. Gianni Faresin (vsi Ita) po 16 sek.

Na univerziadi slabi nastopi Slovencev

FUKUOKA - Slovenski atlet Tomaz Bozic je v teku na 200 m na univerziadi v Fukuoki na Japonskem med 88 tekmovalci zasedel 37. mesto. Za spoznanje boljši je bil Vlado Kevo, ki je tekmovalje v metu kladiva končal na 18. mestu. Kevo je dosegel dolžino 65 m, kar je slabše od njegovega osebnega rekorda 71,16 metra. Nataša Erjavec v metu krogle in Gregor Cankar v skoku v daljino bosta nastopila v nedeljo. Slovensko zastopstvo pričakuje najboljši rezultat prav od te dvojice.

Danes bo v metu kopja nastopil Robert Teršek.

NOGOMET / 2. KOLO ITALIJANSKEGA POKALA

Udinese brez težav naprej Polom Parme v Palermu

Izločeni so tudi Roma, Bari in Torino - Florjančič dal dva gola

Udinese - Genoa 3:0 (1:0)

STRELCI: Bierhof v 40. min., Ruotolo (avtogol) v 64. min., Desideri v 68. min.

UDINESE: Gregori, Pellegrini (od 46. min. Sergio), Kozminski, Rossitto (od 77. min. Stefani), Ripa, Calori, Ametrano (od 78. min. Mauro), Desideri, Stroppa, Beirhof, Marino.

GENOA: Pastine (od 61. min. Spagnuolo), Torrente, Francesconi, Delli Carri, Ruotolo, Bortolazzi (od 69. min. Turrone), Nappi (od 68. min. Montella), Onorati, Magoni, Skuhravy, Vant' Schip.

SODNIK: Ceccarini iz Livorna. RUMENA KARTONA: Delli Carri in Turrone. RDECI KARTON: Delli Carri. GLEDALCEV: 4.000.

VIDEM - Videmski prvoligas nadaljuje z dobrimi nastopi tako v prvenstvu kot v pokalu. Včeraj namreč, pred le 4.000 gledalci, povsem zanesljivo odpravil Genoa, ki je v nekaj dneh doživela po spodrsilju v prvenstvu še drugo razocarjanje v pokalu.

Mrežo Genovezanov je v prvem polcasu načel Bierhof, ki je spet dokazal, da je izrazit strelec, ko pa je v nadaljevanju gostujoči branilec Ruotolo poslal zogo v lastno mrežo, je bilo jasno, da Udineseju zmaga ne more več uiti. Le štiri minuti kasneje je Desideri dosegel še tretji zadetek in slavje domacega mostva je bilo tu.

Od ostalih izidov velja v prvi vrsti omeniti pravi podvig Palerma, ki je premagal Parmo kar s 3:0. Zmaga sicilskega mostva je bila povsem zaslužena, saj so gostitelji stalno imeli

pobudo v svojih rokah. Junačec srečanja je bil Vasari, ki je dosegel dva zadetka.

Za veliko presenečenje je poskrbela tudi Bologna, ki je izločila Romo. Bolognjani so se povsem zasluženo uvrstili v nadaljnje kolo, saj so bili bolj motivirani in tudi taktično bolje razporejeni na igrišču od gostov. Zmagoviti zadetek za gostitelje je dal Morello v 54. min.

Fiorenzuola je že vajena podvigov v italijanskem pokalu in se je tudi letos izkazala, s tem da je izločila Torino.

Lazio se je le s težavo uvrstil v nadaljnji del, saj je le po enajstmetrovkah premagal Chievo. Izločen pa je bil Cremonese, ceprav je slovenski reprezentant Matjaz Florjancic odlično igral in za Cremonese dosegel oba gola v regularnem delu srečanja. Florjanciceva ekipa pa je bila izločena po enajstmetrovkah.

SINOCNJI IZIDI 2. KOLA: Avellino - Juventus 1:4; Atalanta - Cremonese 6:4 po 11xm; Perugia - Sampdoria 0:1; Lucchese - Cagliari 3:4 po podaljškju; Reggiana - Bari 2:0; Bologna - Roma 1:0; Forlì - Piacenza 5:4 po 11xm; Pescara - Milan 1:4; Chievo - Lazio 4:5 po 11xm; Udinese - Lazio 3:0; Venezia - Inter 0:1; Fiorenzuola - Torino 2:1; Ascoli - Fiorentina 1:2; Vicenza - Padova 4:2; Palermo - Parma 3:0. Danes: Lecce - Napoli.

PARI OSMINE FINALA: Atalanta - Juventus; Cagliari - Sampdoria; Bologna - Reggiana; Forlì - Milan; Udinese - Lazio; Fiorenzuola - Inter; Lecce ali Napoli - Fiorentina; Palermo - Vicenza.

Beppe Signori se sinoči v Veroni, kot tudi ostali svoji soigrali, ni preveč izkazal

Proti presenetljivemu Giorgioneju odrešenje šele s prostim strelom

Triestina - Giorgione 1:1 (0:1, 0:1)

STRELCA: Rizzi v 25. in Marchi v 95. minuti

TRIESTINA: Nioi, Zanotto, Birtig, Natale, Zocchi, Tiberio (v 46. min. Pivetta), Polmonari (v 60. min. Iacono), Pavanel, Marzi (v 75. min. Colombotti), Gubellini, Marsich.

GIORGIONE: Azzalini, Albarello, Belardinelli, Marchetto, Mendo, Cartini, De Stefani, Gobbato, Olmesini (v 90. min. Favaro), Mantovani, Rizzi.

Prva uradna tekma Triestine na domačem igrišču (pa ceprav na Grezaru, ker je super-modernemu Roccu ob silovitih strelah odpovedala razsvetljava) gotovo ni razveselila gledalcev, ki so tekmo bržkone vzeli kot medtedensko razvedri-

lo. Toda razvedrilo se je po slabih pol ure sprevrglo v muko, ki se je nato med tresenjem nog najbolj premraženih in zehanjem najbolj zaspanih zavlekla tja do čez enajste ure.

Kot ste verjetno že spregledali, tekma ni bila zanimiva, raje nasprotno. Triestina je takoj pritisnila in skušala z golom spraviti na varno kvalifikacijo v drugo kolo - tu se bo pomerila s starim znancem Trevisom, toda vsi poskusi so obrodili le dva nenevarna strela izven kazenskega prostora. Giorgione (imena v C2 ligi se vedno bolj spominjajo na film Don Camillo e Peppone...) je iz brloga pokukal le enkrat in dosegel gol. Akcija po desnem krilu je bila bliskovita in trzaska obramba brez moči. Prvo negodovanje na tri-

buni. Le malo kasneje je Marzi prodrl v kazenski prostor, kjer je oblezel na tleh. In enajstmetrovko seveda ni bilo nič. In se vdrugic negodovanje na tribuni.

V drugem polcasu se je negodovanje med gledalci še stopnjevalo. Zaradi slabe igre domaćih ljubljencev? Kje pa! Krivec je bil (upravičeno) sodnik: v 70. minuti je spregledal očiten prekršek na Marzijem, seveda v kazenskem prostoru, le nekaj minut pred koncem pa je stranski sodnik razveljavil zaradi neobstoječega »off-sidea« lep gol Gubellinija. V podaljških pa je marsikdo pogresal pravilo »takojšnje smrti« (kdor naredi gol, zmaga): vsaj bi se domov podali dobrih dvajset minut prej...

Dimitrij Krizman

KOŠARKA / ITALIJANSKI POKAL

Drevi igrata tudi tržaški Illycaffè in Brescialat

Goričani v Pordenonu

TRST, GORICA - Za tržaški Illycaffè in goriski Brescialat se danes s 1. kolom italijanskega kosarkarskega prvenstva uradno začena nova sezona.

Trzaska ekipa bo drevi igrala v Modeni proti ekipi Il Menestrello, ki je prav pred dvema dnevo ma najela veterana, 37-letnega Roberta Premierja, ki je se do lani igral v Gorici pri Brescialatu. Trzacani so v dvojnem srečanju (v nedeljo bodo igrali povratno tekmo doma) nesporni favoriti za uvrstitev v nadaljnje kolo, kjer se bodo po vsej verjetnosti srečali z Varesejem, ki v šeststini finala igra z Imolo. Mostvo trenerja Bernardija je na predprvenstvenih turnirjih zadovoljilo,

ta čas pa je v dobri formi predvsem American Shorter. Sicer pa je vsa ekipa pokazala napredek v igri.

Za Illycaffè bo verjetno letos zelo težko ponoviti lanski podvig, ko se je ekipa uvrstila celo v finale tega pokala in nato v sklepnih tekmah tesno izgubila proti Benettonu, trener Bernardi pa je prepričan, da se bo njegovo mostvo tudi letos dobro odrezalo.

Brescialat bo prvo uradno tekmo v letošnji sezoni moral igrati v Pordenonu, ker dela v goriski sportni dvorani se niso končala. Goriski kosarkarji bodo drevi igrali proti rimskemu Virtusu, ki je seveda favorit za zmago, toda tudi varovanci trenerja Medeota niso brez možnosti, vsaj na drevišnji tekmi. V nedeljo pa bo v Rimu gotovo težje.

Goriški navijaci seveda upajo, da bo tudi tokrat American Mark Davis kot vselej na dosedanjih turnirjih zaigral v velikem slogu.

SPORED DANASNJEGA 1. KOLA:

Basket Rimini - Montecatini; Floor Padova - Mens Sana Siena; Brescialat Gorica - Virtus Roma (v Pordenonu); Costa Imola - Cagiva Varese; Il Menestrello Modena - Illycaffè Trst; Juve Caserta - Olitalia Forlì; Banco Sardegna Sassari - Viola Reggio Calabria; Pall. Trapani - Scavolini Pesaro; Turbair Fabiano - Madigan Pistoia; Polti Cantù - Reggiana Reggio Emilia.

Povratne tekme bodo v nedeljo, 3. septembra.

NOGOMET / MEMORIAL CRISTIN V ŠPETRU OB SOČI

Sovodnje v velikem finalu

Drevi Sovodnje - Gradese in za tretje mesto Vesna - Ronchi

Na memorialu Nerino Cristin v Špetru ob Soči bosta danes nastopili Sovodnje v finalu za prvo in Vesna v finalu za tretje mesto, kar je glede na izredno kakovostno zasedbo nasprotnikov že samo po sebi lep uspeh.

Sovodenjci so nekoliko presenetljivo, a tem bolj zasluženo ugnali močni Ronchi, ki že vrsto let uspešno nastopa v elitni ligi. Glede na to, da so Sovodnje že prej zmagale proti San Canzianu, Ronchi pa je proti temu nasprotniku le izenacil, bi »belo-modrim« že sicer zadostoval tudi neodločen izid. Toda varovanci Angela Cupinija so bili na tere ne moteni gospodari, saj so povedli celo s 3:0, nato pa so igralci iz Ronk poraz omilili na 3:2. Sovodnje so od vsega začetka imele premoč in svoj trud kronale v 27. minuti, ko se je Goriup predstavil v kazenskem prostoru nasprotnikov in z lepim lobom premagal vratarja, do odmor pa je na 2:0 povisal Tomizza iz 11-metrovke, ki jo je sodnik dosodil zaradi prekrška nad Fajtom.

V drugem delu se je vodstvo kmalu povisalo na 3:0, spet po zaslugi Tomizove 11-metrovke. Tokrat si je prekršek v kazenskem prostoru izboril Zotti. V zaključnem delu tekme so na igrišče stopili vsi razpoložljivi igralci, predvsem pa so Sovodenjci hranili moči za današnji finale z Gradesejem, nasprot-

nikom, ki je suvereno zmagal v prvi skupini in ki kot Ronchi nastopa v ligi višje od Sovodenj.

Vesna je v zadnjem srečanju s 3:2 odpravila Staranzano in si tako po porazu z Gradesejem zagotovila drugo mesto v skupini. Krizani so nastopili v nekoliko okrnjeni postavi, a vseeno pokazali zadovoljivo igrjo. Staranzano je takoj presel v vodstvo, »plavi« pa so skozi ves prvi polčas zasledovali izenacenje. Dosegli so ga tik pred koncem prvega dela, ko je Naldi v gneči pred vrati z glavo preusmeril v mrežo predložek s krila. V nadaljevanju je Vesna pritisnila na plin, povedla z diagonalnim strelom Nika Sedmaka, kmalu nato prejela gol iz očitnega off-sidea in si slednjic zagotovila zmago z lepim golom Lakoseljaca, ki je preigral svojega cuva in vratarja ter brez težav napihnil prazno mrežo.

IZIDI IN VRSTNI RED

skupina A: Gradese - Vesna 4:1, Gradese - Staranzano 10:0, Vesna - Staranzano 3:2; 1. Gradese 6, Vesna 3, Staranzano 0; skupina B: Ronchi - San Canzian 1:1, Sovodnje - San Canzian 3:2, Sovodnje - Ronchi 3:2; Sovodnje 6, Ronchi in San Canzian 1.

DREVISNJI SPORED - finale za 3. mesto: Vesna - Ronchi (ob 19. uri); finale za 1. mesto: Sovodnje - Gradese (ob 21. uri).

NOGOMET / SINOČI V 2. KOLU MEMORIALA HUSU

Primorje premagalo Breg

Ekipa Doline, ki je v torek izgubila z Zarjo.

Primorje - Breg 2:0 (1:0)

STRELCA: Stolf v 25. min., Luxa v 64. min. iz enajstmetrovke.

PRIMORJE: Babich, Crocetti, Luxa, Savarin, Mislej (od 85. min. Gustin), Stoka, Stolf, Skabar, Zucchi (od 53. min. Miclaucich), Crevatin (od 57. min. Leghissa), Pescatori (od 72. min. Sardo).

BREG: Buranello, Maiorano, Laurica (od 46. min. Paoletti), Giraldi, Mastro-

Paoli, Vuk, Martincich, Vidonis, Mauri. Kot je bilo pričakovati, je Primorje sinoči na Proseku na nogometnem turnirju za memorial bratov Husu premagalo Breg. Prosecani so povedli v 25. minuti: Pescatori je izvedel prosti strel, zoga se je odbila od Stolf in se zakotalila v vrata. Sodnik je pri tej akciji verjetno spregledal »off-side«. Sice pa je Primorje imelo pobudo v svojih rokah, saj je nato še zamudilo več priložnosti za zadetek. Tudi v drugem

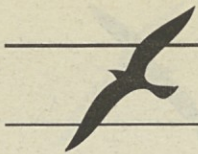
polcasu so Prosecani imeli več od igre in v 19. min. dosegli drugi gol: Stolfo so zrušili v kazenskem prostoru in Luxa je uspešno izvedel enajstmetrovko. S tem zadetkom pa je bila usoda Brežanov tudi zapečatena.

Danes: Portuale - Kras ob 20.30.

Mitja Stoka

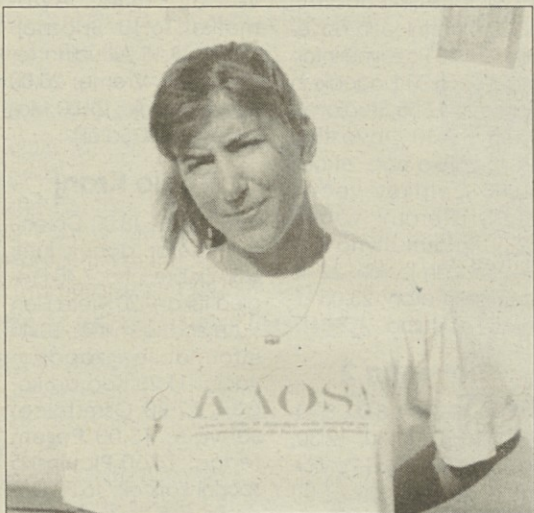
»1. memorial nasi fantje«

Sinocni izid: Costalunga - Domio 2:0 (1:0). Danes: Costalunga - Domio ob 20.00.

Bogatčeva odlična četrta na DP v Marsali

Zmagal je Davide Fontana, Arianna pa je bila prva ženska

MARSALA - Sirenina jadralka Arianna Bogatčeva se je na absolutnem prvenstvu v Marsali v razredu Evropa uvrstila na odlično četrto mesto, med ženskami pa je bila prva. Zmagal je Rimljan Davide Fontana, drugi je bil Francesco Lagirti (Livorno), tretji pa Andrea Racchelli (Novara).

Namizni tenis: Martina Milič potuje na priprave v Moskvo

Italijanska namiznoteniska reprezentanca narasčajnic se je komaj pred mesecem z velikim uspehom vrnila z evropskega mladinskega prvenstva v Haagu, zvezni selektor pa je želel izkoristiti se zadnje dni solskih pocič in je nadebudne mlade sile spet sklical na skupni trening za uvod v novo sezono. Priprave bodo potekale v Moskvi s tamkajšnjimi vrstniki združenja Moscow City Sport Association.

Med izbrankami je tudi Krasova igralka Martina, najmlajša iz družine Milič. S sestrama Zancaner (Cardano al Campo), Karin Calliari (Tramin), Catio Palazzi (La Fenice Spoleto) in Stefano Bosi (Giovanni XXIII Terni) se bo mlada krasovka prvič podala v tujino z loparjem v roki. Priprave bodo trajale od 1. do 8. septembra. Dek-

leta so v glavnem gojenke raznih visoko specializiranih namiznoteniskih centrov iz vse Italije, z redkimi izjemami, kot je na primer Martina Milič. Z njeno izbiro pa je italijanska namiznoteniska federacija izrazila zaupanje v kakovost Krasove sole. Za trzasko območje sicer obstaja tudi nov center v Sesslanu, s katerim zgornji Kras redno tehnično sodeluje, a združuje zaenkrat samo začetnike. Z rednim urjenjem mlajših igralcev domačih in mednarodnih treningih zeli federacija doseči njihov kvaliteten napredek in izpolniti tudi generacijsko vrzel med mlajšo in člansko reprezentanco. V tem smislu je vpoklic Krasove igralka Martine Milič laskavo priznanje zveznega selektorja za njeno kariero in seveda tudi za ves nas sport. (J.J.)

KOŠARKA / JUTRI IN V SOBOTO 2. TURNIR TKB

Ameriški Rhode Island prvi test za jadrancovce

V telovadnici pri Briščkih se bo jutri začel 2. turnir BCTKB Ob 19. uri Jadran - Rhode Island, ob 21. uri Cividale - Rijeka

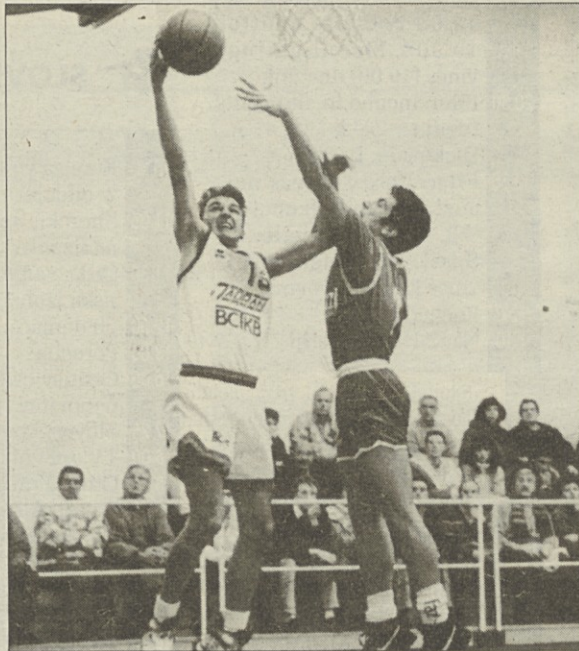
Po več mesecih premora, v katerih so se odborniki **Jadrana** s predsednikom Vidonijem na celu vsestransko »borili«, da bi čim boljše pripravili člansko moštvo, je vendarle napočil čas, da si lahko prvič v živo ogledamo, kakšen je nov videz nase združene ekipe.

Jutri in v soboto bo v telovadnici Ervatti (tržaska športna palača ni se uporabna) stekel drugi turnir v organizaciji TKB, ki je tudi glavni sponsor Jadrana. Poleg našega moštva, bodo gostje turnirja se ameriška univerzitetna ekipa **Rhode Island**, ki se nahaja v Evropi na daljših predprvenstvenih pripravah, peterka **Cividaleja**, ki bo nastopila v prvenstvu B lige z Jadrantom, in hrvaški A ligas z **Reke**.

Jutri sta na sporedu polfinalni tekmi. Ob 19. uri se bodo jadrancovci spoprijeli z ameriškim moštvom, za katerega nimamo vesti o kakovosti, točno pred letom pa so košarkarji iz San Francisc pokazali, da so odločno boljši tekmelec. Ob 21. uri bo sledila tekma med ekipo iz Cedada in moštvom z Reke, nesporni favoriti pa so hrvaški košarkarji, tako da se v soboto obeta prvi derbi med Jadrantom in Cividalejem.

Trener **Andrej Vremec**, ki z velikim zanimanjem pričakuje ta prvi uradni nastop svojega moštva, žal ne bo mogel računati na prispevek **Marka Hmeljaka**, ki je včeraj odpotoval v La Spezio, kjer bo začel služiti vojaški rok, kar tudi pomeni, da ga vsaj nekaj časa ne bo zraven. Tekmi bo seveda s tribune sledil **Kristjan Rebula**, ki ima pred seboj se daljši čas za okrevanje po operaciji kolena, ob njem pa bo tudi **Jan Budin**, ki sicer trenira z jadrancovi, o njegovem vstopu v ekipo pa bo ponovno govora šele v novembrskem dodatnem prestopnem roku. To pomeni, da bo Vremec imel na razpolago le sedem standardnih igralcev (Oberdan, Pregarc, Vitez, Arena, Rauber, Samec in Calavita), katerim se bodo pridružili se trije člani mladinske postave, in sicer Klabjan, Pozar in se eden.

Največ zanimanja vlada nedvomno za nastop **Joeja Calavite**, ki bo odigral svojo prvo tekmo z jadrancovci v novem dresu. 208 centimetrov visok center bo takoj pod velikim pritiskom, saj bo imel najbrž

Marko Hmeljak bo prvemu delu prvenstva sledil iz La Spezie

opravka s pravo baterijo visokih in telesno zelo solidnih nasprotnikov.

SPORED TURNIRJA

Polfinalni tekmi (jutri)
ob 19.00 Jadran TKB - Rhode Island
ob 21.00 Rijeka - Cividale

Finalni tekmi (v soboto)

ob 19.00 za 3. mesto
ob 21.00 za 1. mesto

Italijanska košarkarska federacija je medtem objavila tudi spored letosnjega prvenstva B lige, ki se bo začelo v soboto, 23. septembra. Jadrancovci bodo v prvem kolu igrali v Vareseju proti ekipi Robur, v drugem kolu pa bo Vremčeva postava opravila krstni nastop pred lastnim občinstvom v tržaski športni palaci, kjer se bo pomerila z moštvom iz Collegna.

Vanja Jogan

SPORED B LIGE

1. KOLO

(sobota, 23.9.95)

Robur Va - Jadran TKB
Cassano - Orobica Bg
Biella - Cividale
R. del Garda - Oderzo
Collegno - Scame Bg
Monza - S.S. Giovanni

2. KOLO

(sobota, 30.9.95)

S.S. Giovanni - Biella
Oderzo - Cassano
Cividale - R. del Garda
Orobica Bg - Robur Va
Jadran Tkb - Collegno
Scame Bg - Monza

3. KOLO

(sobota, 7.10.95)

Robur Va - Monza
Cassano - Cividale
Oderzo - S.S. Giovanni
R. del Garda - Biella
Collegno - Orobica Bg

Obvestila

SD POLET

KOTALKARSKA SEKCIJA prireja v soboto, 2. in v nedeljo, 3. septembra v Prosvetnem domu na Opcinah kotalkarsko revijo. Vabljeni! Sekcija obenem sporoča, da je v teku vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v kotalkanju. Informacije dobite na kotalkališču na Pikelcu od 17. do 20. ure ali po telefonu na št. 213420.

MOTO KLUB PRIMOTOR

organizira v nedeljo, 3.9.1995 izlet v Dolomite (Tre Cime di Lavaredo). Zbirališče ob 8. uri pred gostilno Sancin v Boljuncu.

MK PRIMOTOR

vabi člane in odbornike na sejo, ki bo v gostilni Petaros v Borstu v sredo, 6. septembra ob 21. uri.

SD BREG

NOGOMETNA SEKCIJA organizira SPORTNO SOLO s tekmovanjem za letnike 1985, 86, 87 in 88. Vpisovanje vsak dan od 19. do 20. ure, prvi sestanek in trening pa bo 4. septembra ob 19. uri v društvenih prostorih. Vabljeni!

SZ SLOGA

zaradi velikega povpraševanja ponovno organizira celodnevni (9.-16.30) tečaj miniodbojke od torka, 5. do torka 12. septembra. Namenjen je otrokom letnika 83 in mlajšim. Tečaj bo na Opcinah pod strokovnim vodstvom profesorjev in vadiateljev. Cena 120.000 lir. Zbirališče bo v torek pred telovadnico srednje sole S. Kosovel na Opcinah. Interesenti naj telefonirajo v urad ZSSDI od 9. do 14. ure (št. 635627).

SK KRAS

in KD Rdeča zvezda vabita na nočni tekmovalni orientacijski pohod, ki bo v Salezu v soboto, 2. septembra ob 20.30. Zbirališče ob 20. uri v prostorih KD Rdeča zvezda v Salezu št. 45.

PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET - PLANINSKI SVET

Za slovenski alpinizem se ni bati
LJUBLJANA - Slovenski alpinisti so s svojimi podvigi v samem svetovnem vrhu, da pa bo tako tudi v prihodnje, so dokazali mladi narasčajniki, ki so 10. avgusta splezali na skoraj 7000 metrov visoki Khan Tengri v gorovju Tien Shan na meji med Kirgizijo in Kitajsko. Poleg osvojitve vrha so stiri dni kasneje preplezali se prvenstveno Slovensko smer v severni steni Pik Triglava.

Desetčlansko odpravo je izbrala komisija za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije. Vodja odprave je bil izkušen alpinistični instruktor Ales Cvahte, v njej pa so bili Bostjan Lozar, Blaz Stres, Peter Meznar, Andrej Gaspari, Tomaž Jakofčič, Janez Cerar, Klemen Čepić, Igor Kopse in Peter Gersak. Fantje so stari od 21 do 28 let in so se dokaj neizkušeni, saj so se do 10. avgusta le nekateri povzpeli nad 5000 metrov. Prvotni cilj odprave je bil vzpon na 7439 metrov visoko Pik Pobedo. Zaradi spremenljivega vremena in na novo zapadlega snega so po posvetu z izkušenimi ruskimi alpinisti, s katerimi so se srečali na vzhodni gori, nacrt spremenili in se odločili za nekoliko nižjo goro Khan Tengri, ki je ponujala več možnosti za uspešen vzpon, je pa prav tako lepa in zahtevna. Prav do vrha 6995 metrov visoke gore so prisli Cvahte, Meznar, Kopse in Stres, ostali, ki so z vzponom iz tabora na 5200 metrih pričeli nekoliko kasneje, pa so se morali zaradi neurja in težav s cevji obrniti. Samo stiri dni kasneje je naveza Meznar, Jakofčič in Stres preplezala doslej se nepreplezano smer v severni steni Pik Triglava,

kjer je bilo do zdaj že nekaj nesrečnih poskusov s smrtnim izidom.

Na vrhu Monte Rosa in Cevedale

Stirje člani mladinskega odseka SPDT so se minuli teden podali na osvajanje ledeniških vrhov znamenite Monte Rosa, druge najvišje gore v Evropi. Robi, Maxi, Peter in Davorin so se pridružili odpravi, ki jo je organizirala Planinska zveza Slovenije v sodelovanju z vodniki gorske reševalne službe iz Radovljice. Preden so se povzpeli na ta stiritisočak, so opravili aklimatizacijsko turo na 3769 m visoki Monte Cevedale v gorski skupni Ortler na Južnem Tirolskem. Iz Suldene so dosegli kozo Casati na visini 3254 m in se isti dan naskočili vrh. Po prenočitvi v koči so sestopili do kozo Milano (2690 m) in se z žičnico vrnili v Sulden, od koder so pot nadaljevali do Alagne ob vzhodni Monte Rosa, kjer so prenočili. Naslednjega dne so se iz Alagne povzpeli z žičnico do Punte Indren in kmalu nato prisli do kozo Gnifetti (3611 m). Ze istega dne so osvojili vrhova Piramide Vincent (4215 m) in Balmenhorn (4167 m). Vzpon so opravili v navezi, ki jo je vodil gorski vodnik Toni iz Radovljice. Po prenočitvi v koči Gnifetti so naslednje jutro v ugodnih vremenskih razmerah dosegli kozo Regina Margherita, ki stoji na vrhu Punte Gnifetti (4559 m) in je najvišja koca v Evropi. Po krajšem premoru so se povzpeli se na bližnji vrh Punta Zumstein (4563 m), ki je bila tudi najvišja osvojena točka. Na vrh Punte Dufour (4634 m), ki je najvišja točka skupine Monte Rosa, se po programu niso povzpeli, ker je z italijanske strani

pot na vrh plezalna in zahteva dodatno opremo. Prenočili so v koči Regina Margherita in naslednje jutro sestopili do kozo Gnifetti, med potjo pa so se povzpeli se na vrh Ludwigshöhe (4272 m). Udeleženci odprave so dosegli najvišje vrhove v navezah po stiri ali pet. Uspehu odprave so botrovali kar ugodne vremenske razmere, primerna oprema udeležencev, izkušenost gorskih vodnikov in seveda dobra fizična kondicija, ki jim je omogočila premagati težave višinske razlike.

Po vrnitvi v dolino so Robi, Maxi in Peter sami nadaljevali pot po dolini Aoste, do Courmayeur in Chamonixa, ob vzhodu mogočnega Mont Blanca. Zeleli so se za nekaj dni odpociti in si ogledati te kraje, saj imajo za naslednje leto v nacrtu osvojitve najvišjega vrha Evrope, Mont Blanca. (R.D.)

Izlet SPDT v Karnijske Alpe

Po krajšem premoru izletniške dejavnosti društva, ko je večina planincev samostojno zahajala v planine in je druga manjšina pridno lenarila na plazah ob morju, je bil od 21. do 26. avgusta pohod po zahodnih Karnijskih Alpah.

Izleta se je udeležilo osem članov, ki so opravili turo po programu in dosegli vse nacrtovane cilje. Vreme je bilo prizanesljivo in ni prevec oviralo izleta, le redka popoldanska kaplja dežja je nekajkrat ponagajala našim izletnikom.

Okolje in razgledi, ki se nudijo obiskovalcu tega predela Alp, so res enkratni. Vrhove, ki so izrazito razčlenjeni in povezani z verigami grebenov, okoli katerih stoji nesteto stolpov,

locijo globoke doline, ki so prekrte z bujnimi gozdovi. Poti na vrhove niso zavarovane, zato so dostopni samo planincem z plezalnimi izkušnjami. Glede na lepoto krajev so ti zelo malo obiskani. Edino v okolici znanega »Campanile di Montanaià« je mogoče srečati planince in nekaj alpinistov. Bolj odrocne poti niso shojene in so zato delno zarasle.

Vse to daje poseben čar tem goram in nasi planinci se bodo se dolgo spominjali lepih koč Pacherini, Gfai, Padova in Pordenone; vrhov Pramaggiore, Monfalcon di Forni, Cridola in Ferrara; prehojenih poti po »Sentiero Genzianelle«, Val Montanaia in Val d'Inferno, prelazov Ortisiel, Tacca del Cridola, Scodovacca, Savelons, Pramaggiore, la Sidon in prelepih razgledov iz okolice bivaka Marchi - Granzotto, s prelaza Forcella Segnata in z bivaka Perugini na stolp Montanaia.

Sestdnevni izlet pod vodstvom Stojana Bolcine se je končal v soboto, 26. avgusta. Prireditelj se zahvaljuje in čestita vsem udeležencem za uspešno opravljeni pohod.

Podroben opis prehojenih poti bo objavljen kdaj pozneje v Primorskem dnevniku.

Sedež SPD Gorica spet odprt

Po dvomesečnem premoru so pri SPD Gorica ze uvedli redno tedensko dežurstvo na sedežu v Ul. Malta 2, ki je članom na razpolago vsako sredo od 11. do 12. ure in vsak četrtek od 19. do 20. ure. Društvo - glavni odbor se bo drezi ze sestel na redni seji - pripravlja tudi v jesenskem casu nekaj zanimivih pobud, zacele pa so

se tudi prve priprave na zimsko ozioroma smučarsko dejavnost.

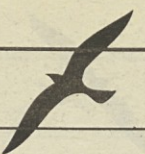
Se nekaj mest za Belo Krajino

Za družinski izlet v Belo Krajino, v nedeljo, 17. septembra, je na razpolago se nekaj prostih mest. Kot smo ze poročali, si bodo udeleženci ogledali Belokranjski muzej v Metliki, domacijo v Adlesicah, kjer se ukvarjajo spredelavo lanu in z izdelovanjem spominkov, in se popeljali do planinskega doma na Mirni gori. Ce bo ostalo se kaj casa in ce bo vrme naklonjeno, si bodo spotoma ogledali se katero od zanimivosti, mogoce v dolini Krke. Avtobus bo odpeljal iz Rozne doline. Zamudnike vabimo, da se cimprej prijavijo.

Priprave na vecer

ob 50-letnici SPDG

Planinsko drustvo v Gorici bo petdesetletnico obnovitve obeležilo tudi s planinskim vecerom v Kulturnem domu v Gorici, ki bo predvidoma sredi decembra. Na prireditve ze zdaj vabijo clane in nekdane clane drustva, ki so novembra in decembra 1945 pomagali pri obnovitvi drustva. Nekaj clanov prvoprstopnikov - nekatere izmed njih se zmeraj srečujejo na goriskih ulicah - so ze evidentirali, vendar pa je arhivsko gradivo iz tistega casa dokaj pomanjkljivo. Pri drustvu ne bi radi koga nehoti pozabili, zato naj velja za vse tole javno vabilo. Ker se v sklopu 50-letnice pripravlja tudi priloznostna brošura, bodo uredniki rade volje prisluhnili spominom. Na razpolago sta Zdenko Vogric in Vlado Klemse.

RAI 1

6.45	Jutranja odd. Unomattina, vmes (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Ocetov pes
9.55	Film: Piccole spie (pust., ZDA '85, i. M. Rooney), vmes (11.00) dnevnik
11.40	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Una pazza storia d'amore (kom., ZDA '73, i. G. Segal, S. Anspach)
15.50	Mladinski variete Solletico, risanke, nanizanke
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku (vodijo, C. Insegno, Mauro Marino, Luana Ravegnini)
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Variete: Beato tra le donne (vodi Paolo Bonolis)
23.10	Dnevnik
23.15	Dok.: Velike bitke - Bitka vohunov (2. del)
24.00	Dnevnik, zapiski, horoskop, vreme
0.30	Venezia Cinema '95
0.45	Dok. Videosapere: Filozofija in aktualnost
1.15	Aktualno: Sottovoce
1.30	Variete: Sotto le stelle

RAI 2

6.30	Nad.: Atto d'amore
7.20	Dok.: V kraljestvu narave
8.05	Otroski variete, vmes nan. in risanke
9.30	Nan.: Lassie, 9.55 Saranno famosi, 10.45 nad. Secrets (24. del)
11.30	TG2 33, 11.45 dnevnik
12.10	Nan.: L'arca del dott. Bayer - Hvala Caruso
13.00	Dnevnik in vreme
13.40	Otroski variete: Quante storie Disney!, risanke
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Nan.: Velika dolina
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Serenio variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.25	Nogomet: Pokal Italija
22.25	Nan.: Star Trek - Deep Space Nine - Igra Wadov
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Variete: Tenera è la notte
0.10	Filmske novice
1.15	Nan.: Soko 5113
2.30	Nad.: L'impresa di Fiume (zgod., It '68)

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik
8.30	Oddaje Videosapere
9.10	Film: Alla maniera di Cutter (dram., ZDA '81)
10.50	Vrtnarstvo, Roraima, Potovanje po Italiji, dok. Dnevnik
12.00	Film: Marisa la civetta (kom., It. '57)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
14.50	Sport: Onda azzurra, hokej, kolesarstvo
16.30	Dok. Videosapere
17.00	Film: Paper Moon (ZDA '73, i. Tatum O'Neal)
18.45	Aktualno: Mesec branja
18.50	Vreme, dnevnik, delne vesti, 19.50 Festival V Benetkah, Blob Venezia
20.30	Film: Mi faccio la barca (kom., It. '80, i. J. Dorelli), vmes sketch La marcia su Roma (A. Sordi)
22.30	Dnevnik, delne vesti
22.55	Nan.: Philip Marlowe
23.50	Aktualno: The End
0.30	Pregled tiska, nočna kultura in vreme

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.05	Film: La baia di Napoli (kom., ZDA '60)
17.00	Nan.: Donne pericolose, 18.00 A cuore aperto, 19.30 Moonlighting, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Incubo in alto mare (dram., ZDA '92, i. A. Dickinson, L. Wagner)
22.35	Film: Certo, certissimo, anzi probabile (kom., It. '70, i. C. Cardinale, C. Spaak, N. Castelnauovo), vmes (23.30) dnevnik
1.00	Pregled tiska
1.10	Nan.: Hiša v preriji

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
9.00	Nan.: Casa dolce casa
9.30	Film: Marinai in coperta (kom., It. '67)
11.30	Nan.: Una bionda per papà, 12.00 Robinsonovi, 12.30 Casa Vianello
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Lezioni private
13.40	Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi (i. M. Thomas)
15.00	Nan.: Pappa e... ciccia (i. R. Barr), 15.30 La tata
16.00	Otroski variete
18.00	Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Film: Banana Joe (pust., It.-Nem. '82, i. B. Spencer, G. Barra, G. Bracardi)
22.45	Vecerni dnevnik TG 5
23.15	Nan.: X-Files
0.15	Nocni dnevnik Tg5

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odpri studio, Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00	Variete za najmlajše
15.00	Film: Incontri ravvicinati del solito tipo (kom., '86)
17.00	Nan.: Magnum P.I. - Don Luis, 18.00 Tarzan
18.20	Variete: novosti
18.30	Nan.: Baywatch
19.30	Odpri studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Nati per vincere
20.40	Film: Pazzi a Beverly Hills (kom., ZDA '91, i. S. Martin, S.J. Parker)
22.40	Film: Street Warriors (krim., ZDA '94, i. C. McDonald, H. Phillips)
0.35	Zanimivosti o filmu Piccoli omicidi tra amici
0.45	Italia 1 sport
1.40	Variete: Baretta

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.05, 0.15
20.30	Dogodki in odmevi
22.45	Proza: Crepi l'avarizia
	Nad.: Carolina

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.25, 22.50, 0.20
	Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Cook & Peary
20.35	Film: Vertenza inconciliabile (kom., ZDA '84)
23.50	Film: Leningrad Cowboys Go America (Fin.)

RAI 3 slovenski program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik

SLOVENIJA 1

10.30	Korajza velja, 2. oddaja
11.05	Snorčki, ameriška risana nanizanka
11.30	Odkrivanje zemlje, ameriška izobraževalna serija
12.00	Po domače, ponovitev
13.00	Porocila
16.05	Cesnjevet, ponovitev ruske drame
17.25	Slovenski utrinki
18.00	TV dnevnik 1
18.05	Otroski program: Živ zav
18.45	Kate in Allie, 22., zadnji del angleske serije
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme sport
20.00	Wildbach, 7. del nemske serije
20.55	Posvečeno Elli Fitzgerald, dokumentarno-glasbena oddaja
21.55	Nikar!, oddaja o prometu
22.00	TV dnevnik 3, vreme, šport
22.20	Zarische
22.40	Sova
22.45	Alfred Hitchcock vam predstavlja, ameriška nanizanka, 6/22 del
23.05	Trd oreh, 6/18 del angleske nanizanke

SLOVENIJA 2

13.00	Euronews
16.35	Sova, ponovitev
16.35	Princ z Bel-Aira, 21/24 del ameriške nanizanke
17.05	Majski cvetovi, 8/13 del angleske nanizanke
18.00	Dnevnik 1
18.05	Regionalni studio Maribor
18.45	Ze veste
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.00	Večerni gost: Jana Valencic
21.10	Umetniški večer: Mojstrovine, angleska dokumentarna oddaja
22.05	Stoletnici filma naproti: Ciklus filmov bratov Taviani
22.05	Sv. Mihael je imel petelina, italijanski film

KANAL A

10.20	Luč svetlobe, ponovitev
11.40	Benny Hill, ponovitev
12.10	A-shop, spot tedna
16.20	Spot tedna, A-shop
16.35	Dance Session, ponovitev
17.10	Unpato, ponovitev
18.15	Generacija transformirjev II, ponovitev
18.45	A-shop
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luč svetlobe, 502. del
20.00	Magnetoskop
20.30	Pred poroto, 59. del
20.55	Vreme
21.00	Vesna, slovenski film
22.35	Mesto kot Alice, pon.
23.25	Kino, kino, kino
00.00	Spot tedna

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Zverinice iz Rezije: Trije botri, prijatelji, Zamejski portreti
18.20	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Vesolje je...
19.55	Sprehodi po stari Ljubljani
20.20	V ospredju - avtor Bruno Agrimi
20.30	»Kino!!!« - nadaljevanka, 2/5 del
	Igrajo: Lino Capolicchio, Gianni Cavina, Carlo Delle Palme in drugi.
	Režija: Pupi Avati
21.40	Odpri strani
21.55	Stanje stvari, kultura, oddajo pripravlja Natasa Melon
22.15	TV dnevnik
22.30	Slovenski program
	Karaoke - dobra volja je najboljša, zabavno glasbena oddaja

ORF Avstrija 1

06.30	Otroski program
09.00	Umor, je napisala, ponovitev
09.45	Baywatch
10.35	Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.25	Veliki film, ameriški film
13.00	Otroski program
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija
16.20	Baywatch: Morski psi!
17.10	Strašno prijazna družina: Jajce in jaz
17.35	Zlata dekleta: Hiša naprodaj, 1. del
18.05	Stara macka: Leva stvar
19.00	Pri Huxtablovih: Seznam pritožb
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Zareče nebo, 4., zadnji del francoske nadaljevanke
21.10	Kuharski mojstri
22.00	NYDP - Newyorskopolisti: Cast pokojnika
22.50	Mrtvi in pokopani, ameriška grozljivka, 1981
	Režija: Gary A. Sherman
00.20	Cas v sliki
00.25	Strašno prijazna družina
01.50	Dobrodošli v Avstriji
03.40	Mrtvi in pokopani, ponovitev filma

ORF Avstrija 2

11.35	Bliskanje in grmenje - gorece nebo, ponovitev
12.55	Vreme
13.00	Cas v sliki
13.10	Porocilo, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John: Sef je izpadel
15.10	Umor, je napisala, serija
	Velika stara dama
16.00	Vsak dan s Schiejkonom
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodošli v Avstriji
19.00	Zvezna dezela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Vrtljak popevk, zabavno-glasbena oddaja
21.10	Nori par, skeci
22.00	Cas v sliki 2
22.30	Siling
23.00	Coco Shanel: Zgodba o mitu
23.50	Ameriška državljanska vojna, 7., zadnji del: Rojstvo naroda
00.50	Pogledi od strani
01.00	Videonoc

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.40 Dnevnikov odmev; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer; 21.05 Literarni večer; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Stari gramofon; 23.05 Literarni nočturno.

Slovenija 2

5.00, 6.30, 7.30, 8.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Radio Most; 8.50 Kulturne prireditve; 11.15 Izjava tedna; 11.35 Obvestila; 12.05 Opoldne; 13.00 Val 202 popoldne; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Kdo ve; 17.50 Sport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Rizi-Bližjazy; 21.00 Proti etru; 22.20 Mala nočna.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Z glasbo v dober dan; 10.05 Igra za otroke; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Na ljudsko temo; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Izvirniki in priredbe; 17.00 Glasbena umetnost; 18.05 Zunanje-politični feljton; 18.25 Komorni koncert; 19.30 Zbo-rovska glasba; 20.00 Iz arhiva simf. RTVS; 22.20 Zvočni zapisi; 23.00 Izbrali smo; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Koledar; 6.30 Jutranjik; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Vsak dan je dober dan; 8.45 Servisne informacije; 9.10 Od vrha do dna; 10.00 Utrinki, zanimivosti; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Kontaktna odd.: Daj, povej...; 15.30 Dogodki in odmevi, prenos RS; 16.00 Glasba po željah; 17.15 Borza; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vodine kontaktni pr.; 21.00 Večerni glasb. izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna odd.; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 The music bus; 16.00 Modri val; 18.45 Jazz; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 18.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napovedi; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 14.05 Pasji radio; 14.20 Borza; 15.15 RGL komentira in obveščaja; 15.45 Avtomarket; 16.10 Spoznajmose; 18.15 Aktualna tema; 19.25 Vreme; 20.00 Poslovni radio; 22.00 Magic eye; 2.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Afera Elan skozi sodne mline; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Kdo bo koga; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 14.30 Planinsko športni kotiček; 15.30 Dogodki in odmevi; 18.20 Music machine; 19.30-24.00 Študentski pr.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 7.00 Kronika; 7.15 Dobro jutro; 9.05 Štajerske mihiature; 10.05 Delavnica znancev; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.10 Čas je za...; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Prišli berljuzjak; 18.00 Pokličite 101 555; 19.30 Mladí glasbeniki pred mikrofonom; 20.00 Kulturno-umetniški progr.

Radio Študent

8.00 RoboKaki; 11.00 Preklop; 12.00 Komu zvoniti?; 14.00 Recenzije & Napovedi; 15.00 OF (24 ur-info, Jocular); 17.00 Borzni parket; 19.00 TB; Legen; 20.00 The Swans pred koncertom; 22.00 Vaš omiljeni DJ Jure.

Radio Trst A

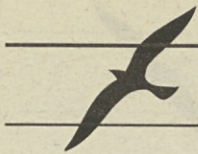
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik, 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 V objektivu E. Šelhausa; 8.35 Potpuri, vmes Pravljici kotiček; 10.10 Koncert simf. glasbe; 11.30 Odpri knjiga: Mesto v zalivu (B. Pahor, r. M. Kravos, 28. del); 12.00 Po južnoameriških vrhovih; 12.30 Born in U.S.A.; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Literarne podobe: Prosojni kelih poezije (I. Žerjal); 14.45 Slov. lahka glasba; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Portret B. Adamiča; 18.45 Orkestri; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 15.00 Rok z Vami; 16.30 Te zama tvoja prihodnost; 18.00 Mix Zoon; 20.00 Foyer (pon.).

Radio Koroška

18.10 - 19.00 Rož - Podjuna - Zila.

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

SNG DRAMA, LJUBLJANA

Vpis abonmajev za sezono 1995/96

SNG Drama bo vpisovala abonmaje od 4. do 9. septembra v vpisni pisarni v Drami, Erjavčeva 1. Studentske abonmaje bodo vpisovali od 2. do 7. oktobra. Vpisna dvorana bo odprta vsak delavnik med 9. in 12. uro ter med 15. in 18. uro, v soboto pa med 9. in 12. uro.

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Ivan Cankar: HLAPCI, režija Mile Korun;
- Anton P. Cehov: TRI SESTRE, režija Meta Hocevar;

- Sofokles: FILOKTET, režija Paolo Magelli;
- Heiner Müller: FILOKTET, režija Paolo Magelli;

- Peter Handke: URA, KO NISMO NICE-SAR VEDELI DRUG O DRUGEM, režija: Ernst M. Binder;

-izbirna predstava po želji abonenta.

FESTIVAL RAČUNALNIŠKE UMETNOSTI.

MKC MARIBOR

V Univerzitetni knjižnici, Gospejna 10, bo ob 10. uri simpozij o računalniški komunikaciji.

V galeriji Media Nox, Oroznova 2, bodo ob 17. uri predstavitve CD-romov založbe Mladinska knjiga, predavanje in predstavitev komunikacij ABM ter slovenskega omrežja ARNES. Ob 23. uri bo predstavitev britanskih računalniških umetnikov po izboru Margot Chapman.

TRNFEST, KUD France Prešeren

Danes, 31. avgusta, bo ob 19. uri lutkovna

igrlica »Concerto grosso« - priredba Grimmove pravljice Stirje bremenski godci v izvedbi LG Maribor.

Ob 21. uri bo solo nastop bobnarja Zlatka Kavcica s plesalkami in poezijo.

Koproducenta Trnfesta 95 sta OSI - Slovenija in SOU Ljubljana, podprla pa ga je tudi Mestna občina Ljubljana.

GRAD KHISLSTEIN, KRANJ

Danes, 31. avgusta, bo ob 17. uri lutkovna predstava **Veliki Kikiriki** (na sliki) v izvedbi LG Ljubljana.

TRŽIŠKE POLETNE PRIREDITVE

Danes, 31. avgusta, bo ob 19. uri v poletnem gledališču na gricu pri sv. Jozefu komedija Mira Gavrana **Moz moje zene** v izvedbi Iztoka Valica in Iva Bana. V primeru slabega vremena bo predstava v dvorani kina Tržič.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališce Verdi - Dvorana Tripcovich

Mednarodni festival operete 1995

Blagajna gledališca Verdi bo zaprta do 12. septembra. Od tega datuma dalje bodo na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih prostih mest.

Prireditve ob 50-letnici Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji

V petek, 8.9., ob 18. uri bo v Babni hiši v Ricmanjih začetek prireditev z odprtjem razstave mladih likovnih ustvarjalcev iz Trsta, Gorice in Benecije; v Dolini bo ob 19.30 nastop godbe Breg in ob 20. uri v Galeriji Torkla odprtje fotografske razstave posvečene Sasi Ota; na K'luži v Dolini bo se sledila predstavitev knjižnih novosti ter nastopi zborov MePZ Primorec-Tabor, ZPZ I. Grbec in MoPZ Valentin Vodnik.

V soboto, 9. t. m., ob 20. uri bo v Prebenegu

koncert za sožitje - dobrodelni koncert z nastopom domačih glasbenih skupin in siciljskega ansambla etnorock glasbe Agricantus (izkupicek večera bo namenjen Skladu Luchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin V nedeljo, 10.9. bo v Dolini na Gorici ob 18. uri osrednja proslava z zborovskimi, godbeniskimi in instrumentalnimi nastopi skupin s Trzaskega, Goriskega, Benecije in Režije. Pozdravi gostov in govor predsednika ZSKD.

OPČINE - Draga '95

Jutri, 1.9., se bo ob 17. uri v parku Finzgarjevega doma začeli XXX. Studijski dnevi »Draga 95«; v četrtek, 31. t. m. pa se bo, ravno tako v Finzgarjevem domu začela tudi »Draga mladih '95«.

GORICA

Od 3. do 9. septembra bo na sporedu Alpe Adria Puppet festival.

oddaja Koroskega radia Slovenj Gradec z naslovom »Popek«, vodi Primož Suhodolčan. V soboto, 2.9., ob 12. uri koncert godbe na pihala »Puhaški orkestar« KUD Železnica-raz na Varazdina; popoldne ples in zabava s Podjurskimi muzikanti; od 18.30 do 19. ure slovenska oddaja voščil ORF Celovec v živo.

KOROŠKA

CELOVEC: V Mestnem gledališču bo danes, 31. t. m., ob 20. uri Musical Express. Koroski simfončni orkester bo izvajal priljubljene arije musicalov.

PLIBERK: Jutri, 1.9. priredi SPD Edinost na jorkaku, ob 11. uri Mednarodno srečanje upokoencev s kulturnim sporedom, plesom, humorem in srečolovom; ob 17. uri otroška

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

Revija Stripburger v sodelovanju z Zavodom za odprto družbo razpisuje NATECAJ ZA ENOSTRANSKI CRNO-BELI STRIP

Zazelenja oziroma prednostna tematika je boj proti fašizmu, rasizmu, etnični nestrpnosti ipd. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku, s priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Avtorji dvanajstih izbranih stripov bodo prejeli nagrado v vrednosti sto nemških mark, njihovi stripi pa bodo objavljeni v eni od naslednjih izdaj Stripburgerja. Avtorji, katerih dela bodo objavljena, bodo prejeli tri brezplačne izvide. Nacrtnjejo tudi razstavo vseh prispelih stripov, zato avtorje prosijo, naj pošljejo originale, ki jim jih bodo vrnili po razstavi. Rok za oddajo del je 1. oktober 1995. Stripe pošljite na naslov: Ljubljana, Kersnikova 4, soba 412, s pripisom ZA ANTINA-ZI NATECAJ, vse informacije pa dobite vsak torek in četrtek od 12. do 14. ure po telefonu 061/319 662.

NATECAJ ZA KRATKI
CRNO - BELI STRIP

Ob evropskem letu varstva narave in nezavarovanih območij (1995) razpisuje revija Stripburger v sodelovanju s skupino Zivo Zeleni natecaj za kratki crno-beli strip (obseg do 4 strani) inšpiriran s tematiko varstva narave. Stripi naj bodo v izvirnem jeziku (za priloženim prevodom v angleščino (za podnapise). Trije stripi, ki jih bo izbrala žirija v sestavi članov uredništva Stripburgerja in predstavnikov skupine Zivo Zeleni, bodo nagrajeni z denarnimi nagradami (500,300, 200 DEM). Vsa prispela dela bomo objavili v posebni izdaji Stripburgerja. Avtorje prosimo, naj ne pošiljajo fotokopij, temveč originale. Rok za oddajo je 1. oktober 1995. Stripe pošljite na naslov: Stripburger (eko strip), Forum, Kersnikova 4, Ljubljana. Telefon 061 / 319 662 (torek in četrtek od 12.00 do 14.00).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

»Musei di sera« (Večer v muzejih): v torek, 5.9., ob 20. uri v mestnem muzeju C. Schmidl (Ul. Imbriani 5) bosta dr. Sergio Cimaresti in dr. Adriano Dugulin predstavila nacrte za Verdijev kip. Predvajali bodo tudi film »Lorenzino de' Medici« (It. '35) in

»Ostržek« (ZDA '39).

Grad sv. Justa: »De occulta philosophia« - festival carovništva. Otvoritev v torek, 5.9., ob 20. uri; sledil bo nastop gledališke skupine Strehgissi, Gruppo Magico Triestino in Magic party.

Nocoj ob 20.30 v Križankah: slavnostni zaključek mednarodnega poletnega festivala:

KNEGINJA ČARDAŠA

opereta v izvedbi Madžarskega operetnega ansambla iz Budimpešte

GLASBA
SLOVENIJA

OKARINA ETNO FESTIVAL, BLED

Danes, 31. avgusta, bo ob 21. uri v zdraviliškem parku koncert etno glasbe. Nastopajo: Vlado Kreslin (na sliki) in Beltinska banda.

MARIBOR

Danes, 31. avgusta, se bo ob 17. uri v Pekarni začel Festival Večerovih smeri razvoja. Nastopajo: The Melvins iz San Francisca, Why Stakla iz Osijeka, Orange baboons iz Gradca, Pridigarji iz Ormoza, Fetish 69 z Dunaja. Po 22. uri se bo dogajanje preselilo v Studio MC in dvorano Gustaf. V Studiu MC bodo nastopili: IN4S iz Laskega, Za zmeri skregani iz Skofje Loke, Eni drugi iz Skofje Loke in Polska Malca (na sliki) iz Krskega. V dvorani Gustaf bodo nastopili: Scurfy dogs iz Nove Gorice, Bloodsuckers iz Kopra in

Daddy's Pudding iz Laskega.

KRANJ

Danes, 31. avgusta, bo ob 20.30 na gostinskem vrtu Pod marelo nastopil Adi Smolar.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 30. septembra v Moderni galeriji.

V Mali galeriji je do 3. septembra na ogled razstava PETRE VARL-SIMONČIC z naslovom PITA MOJE MAME.

CANKARJEV DOM

Razstavi PORTFOLIO - 55 protagonistov konstruirane umetnosti in Josef Albers sta odprti do 10. septembra.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah NARODNE GALERIJE je na ogled razstava GOTIKA V SLOVENIJI; Slikarstvo in kiparstvo.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji; razstavi Arhitektura in Nastanek, ogrožanje in reševanje likovne dediscine.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

GALERIJA SMELT, Dunajska 160

V galeriji je na ogled razstava Roze - nosilke podzvestno docutene vsebine Mire Capuder.

LIKOVNI SALON, CELJE

V salonu je razstava Forma eterna, ki predstavlja osemnajst mladih slovenskih umetnikov Akademije za likovno umetnost iz Ljubljane ob njeni petdesetletnici.

GALERIJA ŠKUC, Stari trg 21

V galeriji je na ogled razstava kiparke Anamarije Smajdek Komorni kalejdoskop.

GALERIJA MEDUZA 2, PIRAN

Na ogled je razstava grafik makedonskega umetnika Dimitra Malidanova. Umetnik, ki je studiral

grafiko in slikarstvo v Ljubljani, se predstavlja s tridesetimi grafičnimi listi.

FESTIVAL RAČUNALNIŠKE UMETNOSTI, MARIBOR

V galeriji Hisa, Ob železnici 16, je na ogled razstava računalniških grafik Mitje Praznika.

V razstavnem salonu Rotovski trg, Rotovski trg 1, sta na ogled instalacija Kokon Darija Kreuha in razstava računalniških grafik Vojka Pogačarja.

V razstavnem salonu Rotovz, Trg Borisa Kraigherja 3, so na ogled razstava računalniških grafik Tjase Demsar ter instalaciji Metoda Vidica, Spele Hudnik in skupine Atanor.

V ZDIT Maribor, Vetrinjska 14, je na ogled razstava računalniških grafik Bogdana Sobana.

V Univerzitetni knjižnici, Gospejna 10, je na ogled razstava računalniških grafik, izbor preoblikovanih matric Bojana Stoklja.

GRAFIČNI MUZEJ, ROGAŠKA SLATINA

Devetdeset grafičnih listov karikatur Williama Hogartha (1697-1764), londonskega slikarja in bakroreza, je na ogled do 9. septembra.

GALERIJA VISCONTI FINE ART KOLIZEJ, Gosposvetska 13/2

Se danes je na ogled grafična razstava 23 slikarjev za zdravnike sveta, katere izkupicek je namenjen organizaciji Zdravniki brez meja za medicinsko pomoč državam v vojni.

(na sliki: delo Brace Dimitrijevića)

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27):

do 10.9. razstavlja James Rosenquist.

Muzej Revoltella-Galerija v 5.nadstr.

Na ogled je razstava Studia Tommaseo v organizaciji Glasbene zruženja Chromas, trzasko občine in odbornistva za kulturo Muzeja Revoltelle.

Miramarski park- Konjušnica

Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

Milje - Sedež letovišcarske ustanove: do 2.9. razstavlja Luisa Frausin Mineo in Michela Grassi.

Sesljan - Sedež letovišcarske ustanove: jutri, 1.9., ob 18. uri otvoritev razstave Vojka Gasperuta.

GORICA

V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

V dvorani Deželnih stanov na gradu je do 17.9. odprta razstava Gotske cerkve v dolini Soče in v Brdih.

ŠTANJEL

Danes, 31. avgusta ob 18.30 v multimedialnem centru v Ul. Zambon v Starancanu otvoritev multimedialne mednarodne razstave »Arte open«. Sodelujejo umetniki iz Avstrije, Hrvaske, Danske, Italije, Slovenije in ZDA.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela trzaskega umetnika. Urnik: od delavnikov 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes - dve stoletji umetnosti na Koroskem«.

Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

BELJAK

Galerija Freihaugasse: na ogled je retrospektiva beljaskih umetnikov 1945-1995.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivo slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Do 17.9. je na ogled stalna razstava lesorezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

PLIBERK

Do konca septembra razstavlja Werner Berg.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Naprezali se boste čez vsako pametno mero, zato se nikar ne čudite, če boste zvečer težki kot svinec. Ne preganjajte teže z novim naporom; tokrat se ljubite v sanjah.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Na dan boste potegnili stare nacрте in si naredili nov delovni urnik. Nič hudega, če boste zaenkrat ostali zgolj pri nacrtih, kajti dober nacrt vselej najde svojo pravo uro.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Spremljala vas bo sreča, čeprav boste na trenutke malone namerno rinitili v nesrečo. Tudi srečo je treba kdaj pa kdaj postaviti na preizkušnjo, sicer se sprevrže v dolčas.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Na delovnem mestu se boste vključili v skupino, ki jo že dolgo časa od daleč opazujete, vendar ste doslej menili, da je niste vredni. Prej bo res, da ona ni vredna vas.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Sodelavci vas bodo povabili zabavno srečanje, vendar vam danes ne bo do di-rendaja. Kljub temu pojdite, kajti bistvo tega srečanja ni zabava, ampak preizkus vaše družabnosti.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zacetili boste nepremagljivo potrebo po pomoči, čeprav boste vseskozi trdili, da zmorete nalogo opraviti sami. Ni vam treba sprejeti pomoči, a je kljub temu ne odklanjajte.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Poglobljali se boste v področje, ki naj bi vam pomagalo k čimprejšnji odločitvi. Znanje je resda temelj pravilne izbire, vendar zadnjo besedo vselej izreče srce.

ŠKORPLJON 23. 10. - 22. 11.: V slutnji blizajočega se neuspeha boste pritisnili na plin in garali za tri. Ne boste se izognili le neuspehu, ampak boste pridobili veliko več: potrebo po temeljitnem počitku.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Zeleli se boste dotakniti meja svoje vzdržljivosti, zato boste potegnili drzno potezo. Imeli boste srečo, končala se bo vam v prid. Ampak to ne pomeni, da se naslednji ne boste opekli.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Razmere vas bodo prisilile, da se spopadete z nadlogo, ki ste jo zaradi težavnosti vztrajno odlašali. Zbrali boste pogum, pljunili v roke in jo pometli kot za salo.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Partner bo zelel razčistiti z nekim vajinim starim nesporazumom, ki ste ga že skoraj odrinili v pozabo. Če se ga ne spominja glava, se ni rečeno, da ga ne čuti srce.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Danes boste podobni občutljivi anteni, ki zaznava vse tuje misli in čustva. Tako boste vsaj prepričani. Ne pozabite, da tudi vasa notranjost vsebuje veliko tujih elementov.

SEVERNA IRSKA TURISTIČNO

Zelena in zanimiva

Japoncem se zdi poceni

Sonce se redko pokaze izza oblakov, hrana je prevec kalorična in orožje se ni povsem utihnilo. Kljub temu prihaja na Severno Irsko cedalje več turistov, predvsem v obmorske kraje, pa tudi ob jezera. Po prvih ocenah naj bi letos Severno Irsko obiskalo 56 odstotkov več ljudi kot lani.

Potem ko je lani IRA po petindvajsetih letih sovražnosti napovedala

Irsko, ki jo je London razdelil leta 1922. Turistični delavci so seveda zadovoljni, saj se turizem zadnjih 25 let ni razvijal. Veliko tujcev si tako kot neki newyorski policist lahko privošči večmesečni najem samotne kmetije, pogosto last katerega od svojih prednikov, ki se je izselil v ZDA. Zanimivo je, da se zdi Japoncem ura igranja golfa, ki stane 35 funtov, obcutno pre-

Tako je bilo še pred letom

premirje, se na Irsko zgirnjajo turisti z vseh koncev sveta. Veliko jih prihaja iz Združenih držav Amerike, predvsem iz Bostona, kamor so se nekoc izseljevali obubožani Irci. Tokijske turistične agencije vozijo predvsem turiste, ki bi radi igrali golf na cudovitih igriščih, Milancani se najraje odločajo za pesačenje po naravi, Berlinčani pa se namakajo v jezerih.

Srečali boste tudi Angleže, ki se doslej niso odločali za potovanje na

poceni in so pripravljeni plačati veliko več. Italijani so navdušeni nad lepoto pokrajine in prepričani, da so odkrili se zadnji kosček neokrnjene narave v Evropi.

Ker na Severno Irsko prihaja cedalje več turistov, naj bi po napovedih turističnih delavcev do leta 1997 deželo obiskalo več kot pol milijona ljudi, zato bodo odprta nova delovna mesta. Lani je Severna Irska s turizmom izžrla 183 milijonov funtov, letos pa so hoteli 67-

Razgibana obala Irske

odstotno zasedeni. Tudi Irci se cedalje pogosteje odločajo za prezivljanje počitnic doma, zato nekatere potovalne agencije ponujajo letovanje na tujem po precej znižani ceni. Veliko je tudi Skotov, ki prihajajo obiskat svoje

sorodnike, Francoze pa naj bi privlačila predvsem irska kulinarika.

Veliko turistov si zeli ogledati tudi mesta in ulice, kjer so se pred nedavnim potekali spopadi med katolicani in protestanti. Pročelja nekaterih

hiš so se vedno popisana z gesli, ki pričajo o sovražnosti med skupnostima. Na ulicah Belfasta boste srečali veliko turistov, ki med ogledom mesta večkrat zavijejo tudi v trgovine.

Lyndsay Griffith, Reuter

Samotno kmetijo lahko najamete za več mesecev

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

354	ZENSKA, KI SE SPAKUJE	RODOPISEC	GORENJSKO IME ZA SMREKO	REZISER PREMINGER	NOSNI PRETIN	RAZKRITJE	VENO TAUFER	ZVISANA NOTA A	BIVSI SL. TELOVADEC (TINE)	SL. ILUZIONIST (MIRAN)	FR. SLIKAR (JEAN-AUGUSTE)	NIKA JUVAN	RAZPRSENA TEKOCINA	AVTOR: LUKA PIBER	OSEBA, KI SE ZA KAJ ZANIMA	FR. MODNI KREATOR	RISTO SAVIN	IGRALKA MIRANDA	OBLIKA IMENA JERNEJ	DEL TV NAPELJAVE
NAJPOMEMB. JEZIK V NEKD. JUGOSLAVJI														SL. RUDARSKO MESTO						
IZDELOVANJE POR-TRETA														NEM. SLIKAR (MOMME) TASMAN						
KEMICNA SNOV KOT DODATEK							POPEVKA GLASB. STEVENS					OBL. IMENA RATOMIR					ARTHUR (KRAJSE)			
VRVICA								HIMALAJ. KOZA					AVAR					ANT- WERPEN	NEON TROPSKA OVIJALKA	
								VERSKI MRACNJAK				KRAJ V SLOVEN. GORICAH								
PIKAJOČA ZUZELKA				STARA AZIJSKA DRŽAVA					NEM. PISATELJ (HERMANN) KUNA							M. IME ZMES ZA KRUH				
VIRNA LISI			SPODNJA OKONCINA	LATINEC						VISOK JUBILEJ										
										SL. SOCIOL. (ANDREJ)										
BEOTIJEČ				JOZE CIUHA			PIJACA IZ SADJA				LIBANON			SETEV TUJE 2. IME					EDVARD	VLADAR. NASLOV
				BENETKE			IGRALKA BLYTH				DEBELA PALICA									
UKRAJINSKO MESTO					ZDRAVIL. VESCINA LOJZE SLAK								LIGNIT							
PODSTAVEK ZA KEGLJE													UVODNA SKLADBA							
ALEK-SANDAR				VOZNJA S SANMI									GRSKA GORA S SAMOSTANI					ORANJE		

RESTITEV:
Vodotavno:
SRBOHRVASKI-
NA
IDRIJA
PORTRAITA-
NIE
NISSEN
ADITI
SONG
RATO
ART
KONOPEC
TAR
OBER
NE
OSA
ELAM
KESSER
LATIN
STOLETNICA
NOV
IC
SOK
RL
SEVA
LVOA
LATRIKA
LESENEC
KEGELJINI KRIZ
INTRADA
ACA
SANKANJE
ATOS
OR

LAPONCI V SEDANJOSTI

Stare pesmi yoik in ženski duhovi kuhvite

V dolgih zimskih nočeh je zelo mirno, sliši se zvok oddaljenih sani

Na skrajnem severu Finske se je pred nedavnim zbralo 350 potomcev družine Guttorms. Prisli so iz Švedske, Norveške, Finske in Kanade z namenom, da navežejo tesnejše vezi in spoznajo kulturo svojih prednikov.

Med pripravljanjem kosila - zbrali so ob bregu reke Teno in na zaru pekli svežega lososa - je de-

jala, da je ponosna na svoje prednike Laponce, katerih potomci po izjavi zupana okraja Utsjoki

kljub težkim življenjskim pogojem se vedno živijo v sožitju z naravo.

»Najpomembnejše za nas obstoj je življenje v skladu z naravo,« je poudaril zupan. Ljudje se morajo privaditi na razmere, v kakršnih živijo

divji jeleni in gosi. Čeprav naj bi v bližini naselja zgradili celo letališče, bo namenjeno le pristajanju majhnih letal, ker bo pristajalna steza kratka. Prebivalci nasprotujejo velikim posegom v neokrnjeno naravo, saj naj bi kraje obiskovali turisti, ki želijo počitnice preživeti v divjini.

Zavedajo se, da lahko obiskovalci škodujejo njihovem načinu življenja, saj bi marsikateri nepredvidni smučar preplasil mladice divjega jelena, poleti pa bi turisti pohodili robidnice, ki so zelo cenjene in drage v skandinavskih državah. Na skrajnem severu Norveške, Švedske, Finske in Rusije živi od petdeset do sedemdeset tisoč Laponcev, ki govorijo deset različnih narecij.

Potomci družine Guttorm so se zbrali v najsevernejšem evropskem hotelu v Utsjoki. Zvečer so peli pesmi yoik, ki pripovedujejo o življenju ljudi na Arktiki. Ohranile so se skozi več rodov, danes pa jih najraje prepevajo ob posebnih priložnostih. Pripovedujejo o carovnikih, skratih, velikanih in zlih duhovih, ki pričujejo o poganskem verovanju.

Vaska učiteljica Karin pravi, da ima v njih najpomembnejše mesto prav narava, v katero ljudje ne smejo posegati. Pesmi pripovedujejo tudi o podzemnih duhovih, ki pridejo na površje v mesecini. Ženski duhovi, imenovani kuhvita, so menda tako lepi, da je po izročilu moški, ki dobi za zeno kuhvito, lahko se kako vesel. V dolgih zimskih nočeh je tako mirno,

SEVERNI JELEN

Severni jelen ima gosto dlako, ki ga ščiti pred mrazom in padavinami; poleti je temno rjave barve, pozimi pa posivi in postane skoraj bela. Rogov nima le samec, ampak tudi samica. Dolg je od 1, 8 do 2 metra, težak do 320 kilogramov, vendar je samica nekoliko manjša. Živi v velikih čredah, v tundri na Arktiki, v skandinavskih državah, na skrajnem

severu Azije in Severne Amerike. Poleti se prehranjuje z rastlinjem, ki pokriva najbolj severne dele Arktike, poleti pa se seli proti jugu in isče drevesni mah in lisaje. Samec in samica se parita konec septembra ali v začetku oktobra; po osmih mesecih samica skoti enega samega mladica.

Severne jelene so udomaćili na Norveškem živci Laponci.

LAPONCI Z ARKTIKE

Plemena Laponcev so edini prebivalci Evrope, ki se lahko pohvalijo, da moderna civilizacija še ni uničila njihovega življenjskega prostora.

Nomadsko plemena Laponcev, ki še vedno verujejo v mitološke škrate, čarodeje, vile in različne duhove, se preživljajo z lovom in vzrejo severnih jelenov ter ribolovom.

Danes živi še približno 50 do 70 tisoč Laponcev. Večina jih prebiva na severu Norveške, precej pa jih je tudi na Finskem, Švedskem in v Rusiji.

da je slišati celo drsenje zelo oddaljenih sani.

Letošnje poletje je bilo tako toplo, da so bili presenečeni celo priselci iz Toronta. Potomci družine Guttorm so bili na sreča-

nju oblečeni v tradicionalna laponska oblačila, ki jih nosijo le ob posebnih priložnostih. Vsi so obcuodovali ogrlico učiteljice Karin, narejeno iz zlata, srebra in jelenovih kosti,

ki simbolizira sonce in odganja zle duhove. Karin je zbrane spravila v dobro voljo z izjavo: »Ogrlica prikazuje sonce, ker smo Laponci otroci sonca.«

Sara Henley, Reuter

EKVADOR IN KOLUMBIJA

Radostni ples okoli ekvatorja (22)

Mnozica temnopoltih ljudi, ki naju je bodla z očmi, črne zenice in bledorumene belocnice so mi navdajale čuden občutek, a nisva poznala poti, da bi usla, se znebila tega tujega in utesnjenega kraja. Minute so bile dolge kot ure, ure kot dnevi. Končno je odbilo poldan, prikazal se je šef postaje in dejal, da je železnica zasuta zaradi močnega deževja in danes ne bo nič z voznjo. Mogoče jutri. Kdo ve? Edina možnost za naju, ker nisva hotela niti minute več ostati v tem kraju, je bila pot nazaj na startno pozicijo - v Esmeraldas. Z nami na barko je sel trgovec, ki bo sedaj rabil dva dni, da pride do Ibarre, preden bo naredil krog 580 kilometrov. Tu je bil se ranjenec, ure-

zal se je z mačeto, vso roko je imel okrvavljen, ovito v platneno rjuho. Ne vem, ce je preživel. Med potjo je tulil od bolečine, omedleval, vendar pomoči ni bilo. Najbližja bolnišnica je v Esmeraldesu, barka in avtobus sta vozila, kakor pac sta, neznih poti ni bilo. Tu je bil se mlad Anglež, veseljak, ki nama je povedal, da je potoval dva dni, preden je prisel z vlakom v San Lorenzo, ki je od Ibarre borih 150 kilometrov. Eno noč je prespal na vlaku, nekaj poti je sel pes, z avtobusom in spet z železnico. Midva sva bila srečna, da se vračava nazaj, ker je famozni izlet odpadel.

Baños

Noč sva prespala v San-

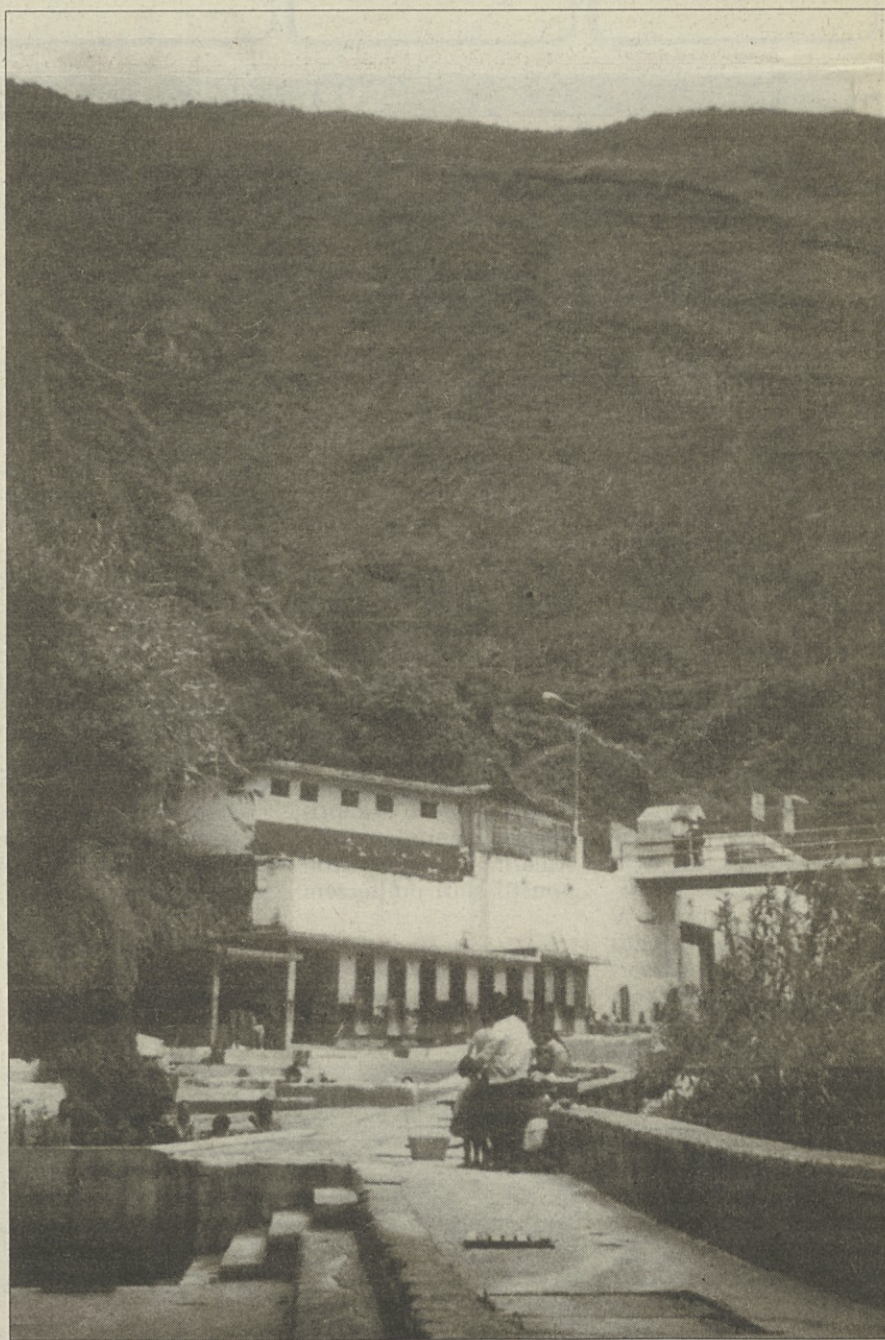
to Domingu de los Colorados. Mesto ima ime po okoliskih Indijancih, ki si lase barvajo s svetlordečo barvo, s posebej pripravljeno zmesjo. Videti jih je vsako nedeljo, ko pridejo na tržnico.

Baños, najina zadnja postaja, 245 kilometrov oddaljena od Santa Dominga, pot vodi čez Kodriljere, po vedno zeleni, zivi pokrajini, mimo kanjonov divjih rek, mogočnih slapov, visokih prelazov. Prvo večje mesto na najini poti - Latacunga. Leži na višini 2800 metrov in ni posebno razburljivo mesto, ima pa zanimivo zgodovino zaradi erupcije vulkanov in je dobra postojanka, izhodišče za odlične izlete, predvsem v nacionalni park Cotopaxi. Skozi mesto

Ambato, ki je pomembno prometno križišče, gre večina potnikov za Baños. Baños je ena najbolj popularnih destinacij v deželi. Zaslugo za to imajo baños-termalne kopeli. Klima je prijetna in kar zdravilna. Mesto ima več kot 50 hotelov in je v njih za vikende težko dobiti sobo, ponuja pa poleg termalnih kopališč, čudovite izlete v okolico in atrakcije.

Možne so ekspedicije na vulkan Tungurahua (5016 metrov), ki se dviga nedaleč nad mestom. Nekajdnevna tura zajema vodstvo in spanje v bivačkih na poti do vrha.

Baños je izhodišče za nadaljevanje poti proti mestu Puyo, od koder se začne pokrajina pragozda amazonskega porečja, ka-

Bazeni pod vulkanom Tungurahua (Foto: Željko Jugović)

mor so organizirani tudi izleti. Tu ponujajo turistom se možnosti jahanja po čudoviti okolici ali sprehode ob reki Pastaza. Ena pot vodi do visokega hriba nad mestom. Na vrhu je velik bel kriz, iz ravnno odsekane strmine se v dolino peni visok slap. Druga pot, nekaj kilome-

trov stran iz mesta nas pripelje do majhnega zivalskega vrta, ki je vreden ogleda. Zelva, galapaska velikanka se leno premika. Ko stopiš nanjo, ni prav nič videti, da bi ji bil v nado. Tudi tapirji so na prostem. Zabaven je bil dogodek, ko so jih po zaprtju zivalskega vrta hoteli spravi-

viti v kletke. Eden jim je zbežal po dvorišču. Velika pohlevna zival, miroljubna in nagajiva, mi je bila simpatična, ko se je izmikala kletki. V začetku me je prestrasila, ko je tekla proti izhodu, kjer sva stala z Valterjem in opazovala hajko.

Željko Jugović
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nad vzhodno Evropo je območje nizkega, nad zahodno pa območje visokega zračnega pritiska. Od severa doteka k nam hladen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.21 in zaslo ob 19.43. Dan bo dolg 13 ur in 22 minut. Luna bo vzšla ob 12.08 in zasla ob 22.21.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	13,4
Malinska	24,0	Sava (Radovljica)	10,6
Portoroz	22,0	Sora	12,4
Porec	23,0	Ljubljana	12,3
Split	24,0	Vipava	10,8
M. Losinj	24,0	Bohinjsko jezero	17,5
Dubrovnik	25,0		

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju: zjutraj: E 4 do 10 vozlov
popoldne: NNW 6 do 14 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 6.42 najnižje -30 cm, ob 13.12 najvišje 41 cm, ob 19.57 najnižje -31 cm.
Jutri: ob 1.53 najvišje 12 cm, ob 7.20 najnižje -19 cm, ob 13.59 najvišje 33 cm, ob 21.13 najnižje -26 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	14
1000 m	9
1500 m	4
2000 m	0
2500 m	-3
2864 m	-6

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na psihično in fizično počutje ljudi bo ugoden.

VOX POPULI

Ce v jeseni ni kam de-vati, spomladi ni kje je-mati.
V soli življenja ni počit-nic.

DANES

V Sloveniji: Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo, popoldne bodo kratkotrajne plohe ali nevihte. Najvišje temperature bodo do 19 °C. Sosednje pokrajine: V severni Italiji bo večinoma sončno, drugod spremenljivo oblačno.

JUTRI

V Sloveniji: Delno jasno bo s spremenljivo oblačnostjo in povečeni suho. Jutro bo sveže, po nizinah bo megla. Obeti: V soboto bo povečini suho, le v severnih krajih so možne rahle padavine.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

Indiana Jones in nova zgodovina

LONDON - Vso antično zgodovino bi bilo treba vnovic preučiti ter konec bronaste in začetek železne dobe premakniti za nekaj stoletij. Samo tako bi bilo mogoče pravilno časovno umestiti odhod Izraelcev iz egiptovske suznosti in padec mesta Jeriho. To trdi britanski arheolog David Rohl v knjigi A Test of Time (Raziskava o času), ki bo izšla kmalu. Rohla so v nekaterih akademskih krogih označili za Indiano Jonesa, saj je bil prej producent rockovskih skupin. V knjigi, ki je pravzaprav doktorska disertacija na londonskem University College, je odvzel Bibliji vse mitično ozadje in ji vrnil zgodovinsko veljavo z različnimi dedukcijami o številnih vprašanjih iz preteklosti. Po njegovem mnenju je glavna napaka prejšnje kronologije ta, da je sestevala kraljestva posameznih faraonov in tako dolocila datume. Pri tem ni upoštevala možnosti, da so se propadajoče dinastije in kraljestva prepletala in obstajala sočasno z nastajajočimi. Faraona Sisaka, ki je po Bibliji dal zgraditi Salomonov tempelj, v egiptovskih besedilih pa ni omenjen, so enacili s Sosenkom.

Rohl meni, da je bil Sisak Ramzes II. (Ramzes oziroma Ses, ki se je rodil iz boga sonca Raja), in da Ses v hebrejski postane Sis. Zato je treba njegovo kraljestvo umestiti nekaj stoletij pozneje, padec Jeriha in Salomonovo kraljestvo pa sodita v konec starejše bronaste dobe, ne v začetek mlajše železne dobe, kot je veljalo doslej. Obdobje izraelske slave Saula, Davida in Salomona bi tako sovpadlo s kaotično egiptovsko dobo Amarna, ko je Ehnaton opustil stari politeizem

in sprejel monoteizem boga sonca Atona. David Rohl je predstavil se druge hipoteze in dedukcije o različnih egiptovskih dinastijah. Poleg tega obdobje debelih in suhih krav po Rohlovem mnenju in po izkopavanjih Avstrijca Manfreda Bietaka sega v 17., ne v 19. stoletje. V to dobo postavlja tudi izraelskega patriarha Jozeфа, cigar grobnica naj ne bi bila opustošena, ampak izpraznjena s spopostovanjem. Mogoče je to storil Mojzes, ki je odnesel ostanke s seboj v obljubljeno deželo.

Hitri kot blisk

Robinsonovi dirkalni pujski se podijo po stezi v amerškem Pueblu. Živali potujejo po zemskih prireditvah, gospod Robinson pa prireja zelo obiskovane dirke. (Telefoto: AP)

»Satanista« žrtvovala dekle

MOSKVA - Včerajšnji dnevnik Izvestija je posredoval novico o strahotnem umoru šestnajstletnega dekleta, ki naj bi ga zakrivila mlada fanta. Kot pripadnika satanske sekte naj bi dekle, potem ko sta jo po naključju srečala, odpeljala na pokopališče, kjer naj bi ji prerezala vrat. Dejanje sta mladenca priznala in pojasnila, da sta dekle darovala satanu. Casopis dodaja, da naj bi člana sekte v minulih mesecih napadla in posilila več kot deset deklet. Preiskovalci pa ne izključujejo možnosti, da sta fanta zakrivila se druge grozovitosti.

Vrane za kraljico

Salvatore Lauricella, čuvaj Vile Orleans v Palermu, se pogovarja z eno od treh vran, ki jih želi podariti britanski kraljici, ker je pes raztrgal eno od vran v londonskem Toweru.